İlkbahar 2022

YapıKredi

Crystal

İnsan ve doğa diyaloğunda ön plana çıkan sürdürülebilirlik kavramını seyahat anlayışına uyarlayan destinasyonlar

CRYSTAL SAHİBİ OLMAK İÇİN:
CRYSTAL YAZIN, BİR BOŞLUK BIRAKIN, **TCKN** BİLGİNİZİ **4421**'E GÖNDERİN.

Yapı Kredi Crystal ile en seçkin restoranlarda ayrıcalıklısınız.

Crystal sahipleri İstanbul'un keyfini en gözde restoranlarda **%20 indirim** ayrıcalığı ile çıkarır.

Detaylı bilgi ve diğer anlaşmalı restoran listesi için:
www.crystalcard.com.tr

YapıKredi Crystal

MART-NİSAN-MAYIS

YapıKredi

Yönetim
İmtiyaz Sahibi
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. adına
Arda Öztaşkın

Yönetim Yeri
Yapı Kredi Plaza, D Blok,
Levent, 34330 İstanbul
Tel: 0212 339 70 00

Yayın Kurulu
Özge Bakırçalı, Ceren Gençceylan,
Sahra Özyavuz, Mert Nuzumlalı,
Deniz Öztürk, Beran Toksöz,
Müjde Metin

Yapım - Yayın
Lup Medya Ltd. Şti.
Gümüşsuyu Mah. Ayazpaşa Camii Sok.
No:7/5 Beyoğlu/İstanbul/Türkiye
Tel: 0212 243 6142
info@lupmedya.com

Yayın Koordinatörü (Sorumlu)
Beran Toksöz

Kreatif Direktör
Müjde Metin

Editör
Aylin Kumdagezer

Redaksiyon
Benan Kapucu

Görsel Yönetmen
Gözde Çetin

Katkıda Bulunanlar
Demet Gezbor, Koray Yıldız,
Güvenç Atsüren, Uygur Uygur,
Zeynep Yener, Esra Kağıtçı Dede,
Aslin Kumdagezer, Linda Kocabıyık,
Kristin Fındıkoğlu, Selin Ekim,
Utku Kuran, Emre Kapçak, Elif Erdoğan

Reklam Direktörü
Evrim Yücesoy
evrim@lupmedya.com

Baskı
Ofset Yapımevi
Çağlayan Mah. Şair Sok. No:4
Kağıthane 34403 İstanbul
Tel: 0212 295 86 01

Baskı Yeri ve Tarihi
İstanbul, Mart 2022

Yayın Türü
Yerel süreli yayın

Tiraj
6.250 adet

Crystal Dergisi, Lup Medya Ltd. Şti. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Crystal Dergisi'nin isim ve yayın hakkı Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf ve illüstrasyonların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Yazıların sorumluluğu yazarlara, yayınlanan ilanların sorumluluğu ise sahiplerine aittir.
Mersis No: 0937002089200741

22
Başlangıç noktası
Sürdürülebilirlik ilkesini baz alan seyahat noktalarında doğa ve insan diyaloğu

Seyşeller, North Island.

Gelişen dünya düzeni ve ardı ardına gelen olaylar, bize değişimlere adapte olmaktan başka bir yol bırakmıyor. Deneyimlediğimiz salgın dönemi de özellikle insanlığın bazı durumlar karşısında ne kadar çaresiz kalabileceğini yeniden hatırlattı. Ekoloji açısından baktığımızda iklim değişikliğinin alarm seviyesine ulaşmasının doğa ve insan arasındaki diyaloğun tonunu değiştirdiğini görüyoruz. İklim krizinin neticelerini aynı sertlikte göreceğimiz düşüncesi ise gelecek senaryolarını şimdiden şekillendirmeye başlıyor. Bu yüzden teoride ve pratikte değişimlerin bir parçası olmamız artık kaçınılmaz. İlk adım olarak hayat tarzımızı doğaya uyumlu hale getirmek için henüz geç kalmış sayılmayız. Bu nedenle Crystal İlkbahar 2022 sayısının kapak konusunda rotamızı seyahatlerimizde yeni bir deneyim sunan sürdürülebilir turizm ilkesini benimsemiş lokasyonlara çevirdik. Şehir ve saat eşleştirmelerindeki kuleler ve yüzlerce metre yükseklikteki restoranlar ile bakış açımızı her yönden değiştirmeye çalıştık. Doğanın içerisindeki formların mücevher tasarımlarındaki yeri ve iklim krizinin finansal bağlantılarıyla doğa ve insanın hiçbir şekilde bağının kopamayacağının altını çizdik. Değişimlerden korkmadığımız bir bahar olması dileğiyle.

76
"Yaratıcılık"
Rahat ve her ortama uygun bir tasarım: Sneaker.

We assemble every single watch twice.
Because perfection takes time.

A. LANGE & SÖHNE
GLASHÜTTE I/SA

For us, perfection is a matter of principle. This is why, on principle, we craft all timepieces with the same care and assemble each watch twice. Thus, after the 1815 ANNUAL CALENDAR has been assembled for the first time and precisely adjusted, it is taken apart again. The movement parts are cleaned and decorated by hand with finishing and polishing techniques, followed by the final assembly procedure. This assures long-term functional integrity and the immaculacy of all artisanal finishes. Even if this takes a little more time. **www.alange-soehne.com**

ARTE
GIOIA

Arte Gioia İstinye Park Boutique • Katar Caddesi, No:11/101 Sarıyer/Istanbul • Phone: +90 530 177 01 80 • www.artegioia.com

İÇİNDEKİLER

68
Zamanın bekçileri
Hem bulunduğu şehirlerde hem de global bir popülerliğe sahip şehir saatleri.

46
Gökyüzüne yakın bir lezzet yolculuğu
Yüksekte olmanın avantajlarını gastronomi ile birleştiren *rooftop*'lar.

72
Gucci Gucci, Louis Louis, Fendi Fendi, Prada
Markaların genetik kodlarını yansıtan logomania trendi.

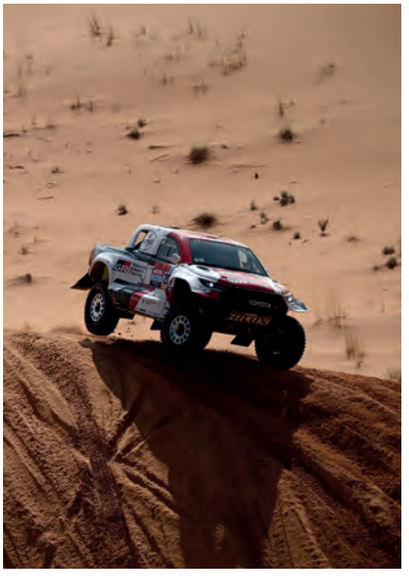

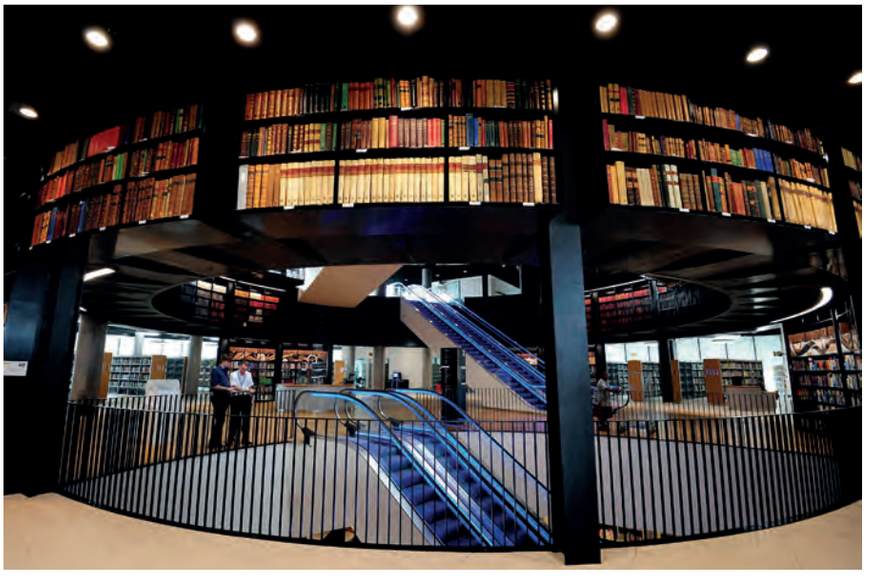

52
Motor sporlarının tepe noktası: Ralli
Belli rota ve özel kurallara dayanan bir yarış, ralli.

64
Bibliyografya tipolojisi
Araştırmaların klasik merkezi olan kütüphanelerde tasarım notları.

CUPRA *FORMENTOR*

BAŞKA BİR YOLU VAR.

DETAYLI BİLGİ İÇİN *CUPRAOFFICIAL.COM.TR*

CUPRA

Doğuş Otomotiv'in CUPRA için tercihi Castrol

Doğuş Otomotiv | Trafik Hayattır

CUPRA Formentor'un NEDC standartlarına göre karma CO_2 emisyonu 43-175 g/km, karma yakıt tüketimi 1,9-7,7 l/ 100 km aralığındadır. Görselde bulunan donanım ve özellikler, Türkiye'de satılmakta olan ürünlerde farklılık gösterebilir veya opsiyonel olarak sunulabilir. Doğuş Otomotiv'in fiyatlarda, CUPRA modellerinde, teknik özelliklerde, donanımlarda, renklerde değişiklik yapma ve/veya sonlandırma hakkı saklıdır. CUPRA modelleri ile ilgili detaylı bilgiye CUPRA Yetkili Satıcılarından ve www.cupraofficial.com.tr adresinden ulaşılabilir.

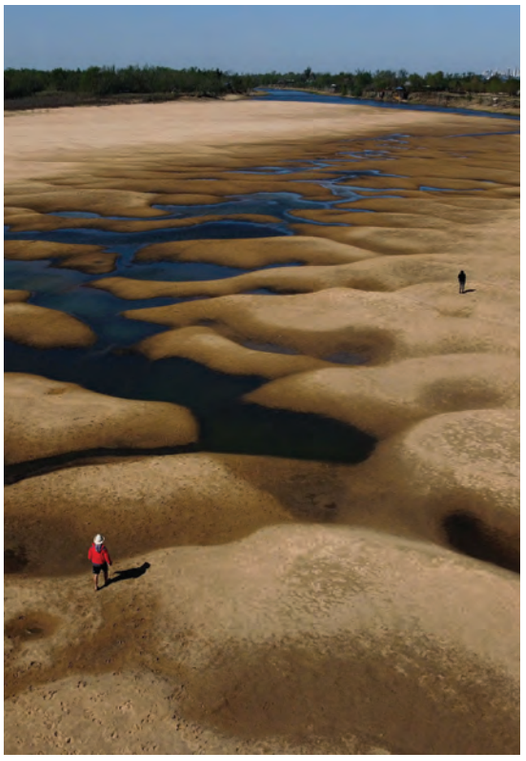

58
İklim "Krizi"
Küresel ısınmada ekonomik çıkarımlar.

82
Doğaya entegrasyon
Doğal oluşumları ve formları tasarımlarına dahil edenler.

36
365 gün içerisinde
2022 yılında tamamlanması beklenen mimari projeler.

40
Mikro tropikal iklim: Yunan adaları
Tarihi, gastronomisi ve kültürü ile Yunan Adaları.

Yeni Maserati Levante GT'yi Deneyimleyin
Performans Yeniden Yüklendi

KENDİNE HAS MASERATI KÜKREMESİNDEN İLHAM VE ELEKTRİK ALIN.

Fer Mas Oto Tic. A.Ş.
Kuruçeşme Cad. No: 27 Kuruçeşme/İstanbul
Tel: (0212) 263 30 01

Otokoç Antalya
Altınova Sinan Mah. Serik Cad.
No: 301 07170 Kepez/Antalya
Tel: (0242) 225 18 18

Otokoç Ankara
Söğütözü Mah. Söğütözü Cad. No: 2
Koç Kuleleri C Blok No: 8–9 Çankaya/Ankara
Tel: (0312) 220 55 02

Mengerler Bursa
Ovaakça Santral Mah. İstanbul Cad.
No: 644 Osmangazi/Bursa
Tel: (0224) 261 11 14

Motor: 2.0 L4, Azami Güç: 330 HP/450 Nm, Azami Hız: 245 km/s, 0–100 km Hızlanma: 6 sn, Yakıt Tüketimi (karma) min.-maks.: 9,7–10,7 L/100 km, CO_2 Emisyonları (karma) min.-maks.: 220–243 g/km. İlanda belirtilen veriler versiyona göre değişiklik gösterebilir.

Koç

www.maserati.com.tr

GÜNDEMDEN KISA KISA

***André Butzer*, 80 euro fiyat etiketiyle Taschen'in web sitesinde satışta.**

RENKLERİN YAŞADIKLARI

André Butzer'i renkli tuvallerden oluşan büyük ölçekli Neo-Ekspresyonist çalışmalarıyla tanımlamak mümkün. Soyutlama ve figürasyon arasında bir yerde konumlanan üslubuyla çağdaş sanatçının yapıtları genellikle bilim kurgu ve dışa vurumculuk sıfatlarıyla nitelendiriliyor. Canlı renklerin ön planda olması da Butzer'in sanat anlayışını belirleyen unsurlardan biri. Avrupa dışa vurumculuğunu Amerikan popüler kültürüyle kaynaştıran André Butzer, 20. yüzyılın sanatsal ve politik uç noktalarında eserlerini icra etmeye başladı. Friedrich Hölderlin, Edvard Munch, Walt Disney ve Henry Ford gibi etkilerle kendi ütopik karakterlerini yaratan sanatçının eserlerinde zamanla renkler, kendi başlarına bir hayat kazandılar ve tuval üzerinde serbestçe dolaşan çizgilerin soyut resimlerine dönüştüler.

Butzer'in kariyerine ve sanat anlayışındaki noktalara görsel olarak değinen *André Butzer*, sanatçının 1999'dan 2021'e kadar olan tüm eserlerini kapsayan ilk kitap. Giriş yazısı yazan Hans Werner Holzwarth, sanatçının çalışma aşamalarını araştırıyor ve fikirlerini geniş bir soyutlama ve figürasyon söylemi ile yansıtıyor. Baskının dikkat çektiği bir diğer nokta; büyük formatlı illüstrasyonlar ile sanatçının uluslararası alanda en çok tanınan ressamların arasında yer almasını sağlayan renk kombinasyonlarının inceliğine değinmesi.

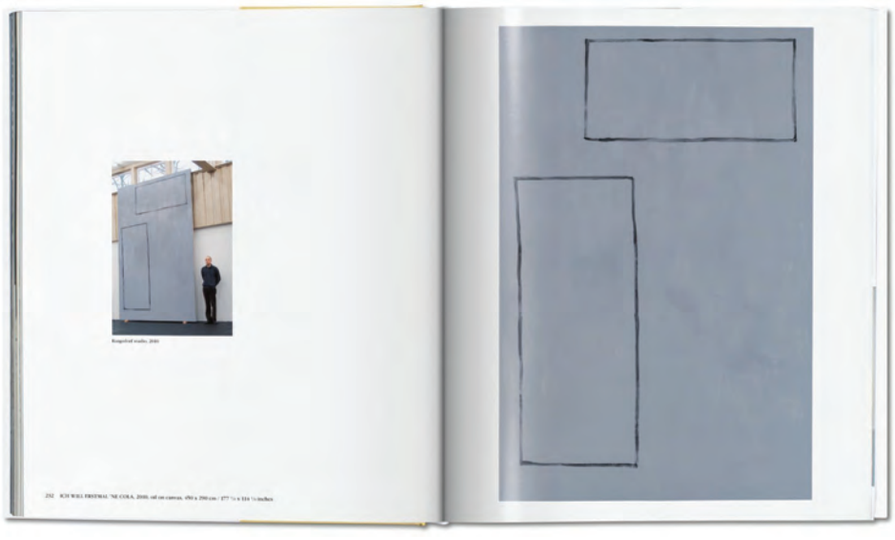

YAPI & YAPI
GELECEĞİ
YAPILANDIRIYORUZ
BUILDING THE FUTURE
www.yapi-yapi.com.tr

SANAT VE MİMARİ PAYDASI

Müzeleri sanat perspektifinde değerlendirirken diğer taraftan da tasarım ve mimari açısından yapının bulunduğu şehrin sembolü haline gelmesine alışığız. Hem sanat hem de mimari temalarını bir araya getiren yapılara bir yenisi daha eklendi, Uruguay'ın ilk çağdaş sanat müzesi Museo de Arte Contemporáneo Atchugarry. Uruguaylı mimar Carlos Ott tarafından tasarlanan MACA, dalga ya da geminin pruvasını anımsatan kıvrımlı bir görünüme sahip. Cam ve alüminyum kaplamalı çatı, *Red Grandis* okaliptüsten yapılmış ahşap çerçeve konstrüksiyonla destekleniyor. 5.000 metrekareden fazla bir alanı kaplayan yapıda aynı zamanda Uruguay'a ilk kez gelen sanatçıların ve özel koleksiyonerlerin 50'den fazla eseri sergileniyor. Museo de Arte Contemporáneo Atchugarry, Pablo Atchugarry'nin yeni çalışmaları ve Christo ve Jeanne-Claude'un geçici bir seçkisi ile açıldı. Müzenin bir diğer bölümünde ise León Ferrari'nin 1982 ve 1983 yılları arasında Brezilya sürgünü sırasında yaptığı helyograf serisini anlatan *Encapsulated Graphics* seçkisi var.

Uruguay'ın ilk çağdaş sanat müzesi Museo de Arte Contemporáneo Atchugarry, Carlos Ott tarafından tasarlandı.

güvense setur

Yeni yerler keşfetmek, eğlenmek ya da dinlenmek, seyahate dair istediğin ne varsa gerçek olması için tam **57 yıldır Setur yanında!**

Müşteri MEMNUNİYETİNDE sektör 1'incisi

Bağımsız araştırma şirketi SIA Insight tarafından Temmuz-Kasım 2021'de, 1.677 katılımcı ile kantitatif araştırma yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilen, 11 turizm acentesinin değerlendirildiği müşteri memnuniyet araştırması sonuçlarına göre.

Koç

444 0 738 | setur.com.tr | App Store'dan indirin | Google Play'den indirin

Setur

İtalyan mimar Rodolfo Dordoni'nin Roda için tasarladığı Norma, açık havada yemek yapmanın modüler tarafına değiniyor.

OPSİYONEL MUTFAK

Tasarım ve açık hava ikilisini düşündüğümüzde aklımıza ilk olarak mobilyaların gelmesi çok normal. Mutfak konseptini duvarların dışına çıkarmak alışık olduğumuz bir durum değil ancak İtalyan mimar Rodolfo Dordoni sayesinde artık açık havada tabaklar hazırlamak mümkün. Dordoni'nin İtalyan marka Roda için tasarladığı modüler tasarımı Norma'da marka ile bağdaştırılan *Roda Smoke* tonu ağırlıkta. Mutfak bileşenlerinden bağımsız olan ocak kısmı, sabit ayaklı veya tekerlekli seçeneği ile istenildiği gibi hareket ettirilebilir. Lavabo modülüne eklenecek olan yarımadaya dahil olan basit bir tabure tasarımı, minimalist bir yemek masasına çevriliyor. Ayrıca lavabonun altında mini bir buzdolabı, tavalar ve tezgaha tam oturan kesme tahtalar yer alıyor. Zarafet ve üst düzey performansı gastronomi ile birleştiren Norma, Roda'nın dayanıklı ve yüksek performanslı kaplamalarına ve dış mekanda kullanıma yönelik malzemelerle geliştirilmiş tasarımlarına atıfta bulunuyor. Son olarak modüler mutfak tasarımının sadece yemek pişirmekten ibaret olmadığını ve şefin misafirleri ile etkileşime girmesine izin verdiğinin de altını çizelim.

Smart Writing Set hakkında detaylı bilgiye Moleskine'nin web sitesi üzerinden ulaşabilirsiniz.

KLASİK, MODERN VE GÜNCEL

Faks makinesi ya da e-mail sisteminin işleyişini anlamanın zor olduğu zamanlardan teknolojinin her yerde karşımıza çıktığı dönemlere uzanan süreç şüphesiz hayat tarzlarımıza da yön verdi. Diğer taraftan teknolojinin gelişim gösteriyor olması dillere pelesenk olan cümlelerin de değişmesine neden oldu. Bir önceki cümlemize verebileceğimiz örneklerden biri: Söz uçar, yazı kalır. Zira artık kağıda yazdığımız yazılar ya da eskizler sanal bir depolama alanına sahip.

Klasik Moleskine formu ve fildişi renkli sayfalarıyla akıllı not uygulaması Smart Writing Set yeniden tasarlanıyor. Her sayfanın dijital kopyası anında sanal ortama düşüyor ve yazılarınız yahut çizimleriniz buluta aktarılıyor. Halihazırda Moleskine'nin envanterinde bulunan Smart Writing Set, sayfaları dijital dünyayla doğrudan senkronize etme vaadinde bulunurken bu yeniliklerine akıllı kalemi de ekliyor. Dijital kalemi klasik kalem hissiyatında revize eden marka aynı zamanda yükselttiği bulut sistemiyle, not defterlerimizde de teknolojinin dönüşümüne alışmamız gerektiğinin altını çiziyor.

SEZON BAŞLANGICI

Moda markaları son zamanlarda farklı kültürlere sahip sanatçılarla iş birliği içerisine girerek sanat ve tasarım trendini revize ediyor. Bu konsept altında İlkbahar/Yaz 2022 için de birçok örnek vermemiz mümkün. Maria Grazia Chiuri'nin hayallerinden gerçeğe dönüştürülen Dior Haute Couture 2022'de, Hintli sanatçılar Madhvi ve Manu Parekh sanat ve zanaatın ortak dilini yaratıyor. Cinsiyet ikiliğinin karşıtlık olarak değil, tamamlayıcılık ve sürekli zenginleştirme vurgusu ile ele alındığı seçkinin parçaları, Hindistan'ın gelenekleri, maneviyatı ve sembolik gücünün anlamını da sorguluyor.

Madhvi ve Parekh için dünya; insan ve doğanın bir olduğu, dişil güçlerin hareket halinde enerji, eylem ve dinamizm ile birleştirildiği bir yer anlamına geliyor. Aynı görüşünü sanat disiplininde de uygulayan sanatçılar böylece izleyiciyi, zihinsel manzaralar ve manevi soyutlamalar arasında seyahat etmeye davet ediyor. Dior iş birliğinde, podyumda duvarları kaplayan ve daha yakından incelendiğinde duvarları oluşturduğu da fark edilen eserler yalnızca dekoratif bir detay olarak kullanılmıyor; koleksiyonun kumaş yapısını ve mimarisini de şekillendiriyor. Kısacası Dior Haute Couture 2022; kolektif ve yaratıcı diyalog ile sanat ve zanaatkarlığın kesişim noktasındaki işlemeleri ifade ediyor.

Dior Haute Couture 2022 koleksiyonu, Maria Grazia Chiuri ile Hint sanatçılar Madhvi ve Manu Parekh'in ortaklığında tasarlanıyor.

FRANSA KÖKLERİNDE

Coğrafyalar ile eşleştirdiğimiz markalarda, Fransa'nın geniş bir skalaya sahip olduğunu biliyoruz. Bu durumda farklı sektörlere ait markaların iş birliği içerisine girmesi kulağa mantıklı geliyor. Balmain ve Trudon'un yenilenen ortaklığı, Fransa'ya, markalara ve hatta Küba tarihine ortak bir bakış açısı sunuyor. Sınırlı sayıda üretilen yeni mum tasarımı hem Balmain hem de Trudon'un kendine özgü maharetini ve tarzını yansıtıyor. Balmain'in kreatif direktörü Olivier Rousteing, favorisi olan Ernesto'a (Küba Devrimi sırasındaki bir Havana otelinden esinlenen ve buharlı bir tütün, sedir ve barut karışımına sahip mum) çiçeksi ve feminen bir dokunuş katmak için parfümör Emilie Bouge'nin yardımına başvuruyor. Atlas sedir ağacı, karanfil ve tütün notalarına ek olarak, yeni kokuya siyah gül ilave ediliyor. Mumun kırmızı ve altın renkli kutusu, Balmain'in koleksiyonlarının görsel bir tamamlayıcısı. Tüm Trudon mumlarında olduğu gibi cam kaplar, 300 yılı aşkın geçmişi boyunca mükemmelleştirilmiş mum formülasyonu ile dolduruluyor.

Balmain ve Trudon iş birliğindeki sınırlı sayıdaki mum, 180 dolar fiyat etiketiyle satışta.

Louis Vuitton'un İlkbahar-Yaz 2022 koleksiyonunda tanıtılan LV Runner Tatic.

90'LARDAN GERİYE KALANLAR

Geçmiş dönemlerden ilham almak tasarımların güncel versiyonlarını belirliyor. Hâl böyle olunca günümüzün inovatif materyalleri ve vizyonu ile şekillenen seçkilere modanın dahil olması da şaşırtıcı değil. Birçok modaevi farklı dönemlerden etkilenmeye devam ederken Louis Vuitton tercihini 90'lı yıllardan yana kullanıyor. 90'ların hızlı ruhunu ve pürüzsüz kıvrımlarını baz alan LV Runner Tatic koleksiyonun en esnek ve çevik tasarımlardan biri. Koşu ayakkabılarının aranan özelliklerine sahip tasarımda, dalga şeklindeki taban yastıkla da desteklenmiş. Bu kombinasyon aynı zamanda LV Runner Tatic'a esneklik özelliğini kazandırıyor. Kısacası koşu ayakkabılarındaki hız ve konfor arayışı bu tasarım sayesinde tek bir paydada buluşuyor. Ağ ve süet dana derisinden oluşan ve minimum miktarda dikiş kullanılarak üretilen Lv Runner Tatic'e reflektif monogram çiçekler de dahil edilmiş. Mavi, moka ve beyaz gibi zıt renklerin yanı sıra monokrom olarak da karşımıza çıkan tasarım, Louis Vuitton'un İlkbahar/Yaz 2022 koleksiyonundaki dinamik duruşunu tazeliyor.

Gülün ana notaları ile oluşan Diptyque'nin "Unleash The Rose" koleksiyonu aynı zamanda farklı çiçek kokularına da yer veriyor.

KONSANTRE ARANJMAN

Doğanın içerisinde en yalın hallerine rastladığımız bitkileri bulunduğumuz ortamlara entegre etmek bizleri sadece görsel olarak değil psikolojik açıdan da besliyor. İster tek bir rengin farklı tonlarıyla ister normal şartlarda birbirine yakışmayacağını düşündüğümüz renklerin kombinasyonları ile çiçekler, kendimizi iyi hissetmek adına görsel ve duyusal bir bütünlük oluşturuyor. Aynı çizgide bir çiçek buketinden yola çıkan Diptyque, gülün karmaşık notlarına odaklanıyor.

Bloom & Plume'nin kurucusu Maurice Harris 'in tasarladığı "Unleash The Rose" gülün neşelendirici ve canlandırıcı karakterinden ilham alıyor. Odağına gülü koyan serideki enginarın bitkisel nüansları, papatyanın ballı aksanları ve liçinin notaları parfümün çiçek buketi göndermelerini anlamlı kılıyor.

YAPI KREDİ'NİN BÜTÜNSEL VİZYONU

Sadece dahil olunan iş kolunun gerektirdiklerini yerine getirmek, günümüzün bakış açısı ve evrensel değişkenliklerle birlikte yetersiz kalıyor. Demek istediğimiz farklılık yaratmanın tanımı artık global olarak sorun teşkil eden problemleri çözümlemekten geçiyor. Kurulduğu günden beri misyonunu 'toplumsal gelişim için değer yaratmak' üzerine kurgulayan Yapı Kredi, sürdürülebilirlik alanında da daha iyi bir gelecek inşa etmek adına ileri görüşlülüğünü bir üst seviyeye çıkarmanın yollarını arıyor. Bir diğer taraftan da Yapı Kredi, sürdürülebilirlikte temel yaklaşımını, ekonomik gelişim ve büyümeyi sağlarken toplumsal ve çevresel konulara da hassasiyet gösterip her alan ve paydaş için uzun soluklu değer yaratmayı hedef biliyor. Ve tabii ki attığı adımlarla da Türkiye ve sektör için örnek kurum kimliğini senelerdir başarıyla taşıyor.

Yeşil tahviller, sürdürülebilirlik bağlantılı krediler, Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Kredileri, Doğa Dostu Mortgage ve Doğa Dostu Taşıt Kredileri gibi pek çok ürün ve hizmetiyle Yapı Kredi, sürdürülebilir kalkınma sorunlarına finansal çözümler sunuyor. Bununla birlikte, sürdürülebilir bir gelecek için operasyonel ve kredilendirme faaliyetlerini etkin bir şekilde yöneten Yapı Kredi, 2021'de güncellediği yeni politikalarıyla kömür yakıtlı yeni termik santralleri ve kömür madenciliği yapan yeni projeleri finanse etmeyeceğini beyan etti.

Ayrıca Yapı Kredi, İklimle Bağlantılı Finansal Beyanlar Görev Gücü'ne (TCFD) destek veren şirketler arasında yerini alarak, küresel iklim krizi ile mücadele için attığı adımlara devam etti. Yine, Bilim Temelli Hedefler Girişimi'ne (Science Based Target Initiative) emisyonlarını azaltma taahhüdü verdi. Böylece banka küresel ısınma artışını 2°C'nin, ideal olarak ise 1,5°C'nin, altında sınırlayan Paris Antlaşması'nın hedefleri doğrultusunda çevreye katkıda bulunacak.

Doğa dostu uygulamalar açısından yeni nesil dijital teknolojilerden de faydalanan Yapı Kredi, 2020 yılının mart ayından itibaren Yalın Çalışma Modeli'ne geçerek, her ay yolda harcanan 350 bin saati aşkın süreden tasarruf edilmesini sağladı. Aynı zamanda, evden çalışma sistemine geçildikten sonra karbon ayak izini toplamda %37 oranında azaltmayı başardı. Bu uygulamalar sayesinde, evden çalışılan dönemde iç işlerinde imza gerektiren süreçlerin de dijitalleşmesiyle %34 oranında kağıt tasarrufu sağlandı. Bununla birlikte su ve elektrik kullanımı da büyük ölçüde azaldı.

Yapı Kredi, dijital bankacılık alanındaki öncü yaklaşımlarıyla bireysel ve kurumsal 800'den fazla işlemin yer aldığı pek çok süreci dijital ortama taşıyarak çevresel ayak izini küçülttü. Uzaktan müşteri ediniminin sektörde öncülüğünü yapan banka, Görüntülü İşlem Asistanları hizmeti sayesinde müşterilerine büyük bir konfor sağlarken, kağıt israfının da önüne geçerek sürdürülebilir bir dünya için önemli bir katkı sağlıyor. Yapı Kredi'nin, müşterileriyle yaptığı sözleşmelerin %79'unu dijital onayla ilerletmesi sayesinde, uygulamanın başladığı 2019'dan itibaren 630 milyon sayfadan fazla kağıt tasarrufu sağlandı. Özellikle şubelerde uygun işlemlerdeki dijital onay oranı %92'yi aştı.

Gezegenimizin geleceği için atıklarını sıfırlamaya devam eden Yapı Kredi, Bankacılık Üssü'nden sonra 2021 yılında Genel Müdürlük binasıyla da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından Sıfır Atık Belgesi'ne layık görüldü. Sürdürülebilir bir dünya hedefiyle dahil olduğu Sıfır Atık Projesi kapsamında Yapı Kredi'nin tesislerinde; sınırlı olan doğal kaynakların verimli kullanılması, israfın önlenmesi, atıkların kaynağından ayrıştırılması ve atık azaltımı çalışmaları yapılıyor. Ayrıca, dünyanın en büyük çevresel raporlama platformu Karbon Saydamlık Projesi'nin (CDP) 2021 yılı sonuçlarına göre Yapı Kredi, CDP Su Güvenliği Programı'nda A- ve CDP İklim Değişikliği Programı'nda B notunu aldı. Böylece Yapı Kredi, CDP Su Güvenliği Programı'ndan aldığı A- notuyla, Türkiye Su Lideri seçilen tek finans kuruluşu oldu.

Sürdürülebilirlik kapsamında yapılan çalışmalara ek olarak 2021 yılında, Yapı Kredi Leasing ve Arçelik iş birliğiyle gerçekleştirilen çalışma ile Yapı Kredi Bodrum Şubesi "Sürdürülebilir Şube"ye dönüştürüldü. Gelecek dönem de uygulamanın, fiziki koşulları uygun olan farklı şubelerde de hayata geçirilmesinin hedefler arasında olduğunu belirtmeliyiz.

Dürtüsel tüketimin önüne geçmek ve bu konuda bir bilinç uyandırmak amacıyla Yapı Kredi'nin YouTube platformu üzerinden yayınlanan ve Belçim Bilgin tarafından sunulan 'Dünya Kadar Sade' projesi ikinci sezonuyla devam ediyor. Diğer yandan YouTube ve Facebook üzerinden canlı olarak yayınlanan 'Sürdürülebilirlik Sohbetleri' podcast kanalı, Yekta Kopan'ın moderatörlüğünde dinamik ve kolay anlaşılır bir anlatım tarzıyla hayatın içinden sürdürülebilirlik ipuçlarını dinleyicilerle buluşturuyor.

Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın istihdamı konularında da sektöre öncülük eden birçok proje ve uygulamaya imza atan Yapı Kredi; sektörel, uluslararası ve Türkiye ortalamalarının üstünde bir performans sergileyerek, 2021 yılında olduğu gibi, 2022'de de Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne (GEI) girdi. Bloomberg Cinsiyet Eşitliği Endeksi kapsamında raporlama yapan halka açık şirketler; kadın liderliği ve yetenek hattı, ücret eşitliği, kapsayıcılık kültürü, cinsel tacizle mücadele politikaları ve kadın dostu marka kimliği olmak üzere beş alanda değerlendiriliyor.

Hayatın her alanında sınırları kaldırmak adına var gücüyle çalışan Yapı Kredi, müşterilerinin her ihtiyacı olduğunda yanlarında olmaya ve ülkemizi, toplumumuzu, ekonomimizi desteklemeye devam ediyor.

Range Rover hibrit SUV modellerini iki farklı model ile tanıtıyor.

BİR SONRAKİ SEVİYE

Otomotiv sektörünün yükselen trendlerinden biri olan elektrik konseptine her geçen gün markaların farklı modelleri dahil oluyor. Bu zamana kadar motor sesini duymaya alışık olduğumuz tasarımların sessizleşmesi ile birlikte bu segmente giriş yapan ve markanın geleceğini şimdiden şekillendirenler arasında Range Rover da var. P440e ve P510 olmak üzere iki seçenekli modellerdeki 38,2 kWh'lik batarya, 1 saatten kısa sürede doluluk seviyesini yüzde 80'e çıkarıyor. P440e'de 3.0 litrelik turbo altı silindir motor standart olarak kabul ediliyor. Yaklaşık 140 beygirlik motor ve 38,2 kWh'lik bataryaya 3.0 litrelik turbo şarjlı benzinli motor eşlik ediyor. Model toplam 434 beygirlik güç ve 620 Nm'lik tork değerine sahip. P510e ise aynı motorun performans bakımından (503 beygir güce 700 Nm tork değeri) biraz daha iyileştirilmiş versiyonu olarak yorumlanabilir. Her iki varyant da elektrik gücüyle 112 kilometre menzille yol kat edebiliyor.

Bağımsız araştırma şirketi SIA Insight tarafından, Temmuz-Kasım 2021'de, 1.677 kişi ile kantitatif yöntemleriyle gerçekleştirilen araştırmaya göre. %50'ye varan indirimler seçili yurt içi tatil otellerinde geçerlidir. %1'ini önden öde tatilini garantile ve taksit seçenekleri kampanyalarının detayları setur.com.tr, 444 0 738, Setur şubeleri ve yetkili satış acentelerinde.

Koç

444 0 738 | setur.com.tr | App Store'dan indirin | Google Play'den indirin

Setur

Birkenstock ve Dior iş birliğinden doğan koleksiyon Kim Jones tarafından tasarlandı.

SINIR DIŞINA ÇIKAN TASARIMLAR

Bir zamanlar yalnızca hane içerisinde ya da sadece yaz aylarında giydiğimiz terlikler son birkaç yıldır sokakları da adımlıyor. Hatta ve hatta sadece sıcakla ilişkilendirdiğimiz bu tasarımlar kış aylarında da farklı stilleriyle moda trendlerine yön vermeye başladı. Rahatlığın ön planda olduğu ve bulunduğu ortama bir şekilde adapte olabilen terliklerin Alman ve İtalyan ortaklığına bu bahar şahitlik edeceğiz. Rahatlık ve ortopedi ikilisini tek bir tasarımda birleştiren ve bu birlikteliğini uzun yıllardır bizlerle paylaşan Birkenstock; Rick Owens, Proenza Schouler ve Jil Sander'ın ardından Dior ortaklığını duyuruyor.

Birkenstock'un Tokio Mule ve Milano tasarımlarında yapılan yenilikler Kim Jones imzası taşıyor. Birkenstock'un anatomik şekilli mantar lakes tasarımları, keçe ve süet ile eşleştirimiş. Sezonun renkleri ve endüstriyel tokalarla finalize eden terliklerdeki çiçek motifleri de Dior'un doğa ile olan diyaloğunu sembolize ediyor. Her ne kadar iki tasarım Dior Kış 2022/23 erkek koleksiyonu kapsamında olsa da, modanın ve artık dünyanın savunduğu cinsiyetsizlik kavramıyla Kim Jones'un tasarımlarının pekala kadınlara da hitap ettiğini dile getirebiliriz.

Şehrin en iyi lezzetlerini sunan Fuudy'de

Crystal sahiplerine özel %20 indirim ayrıcalığı!

App Store'dan İndirin

Google Play 'DEN ALIN

Detaylı bilgi için: crystalcard.com.tr

YapıKredi Crystal

Seyşeller'deki 11 villadan oluşan North Island.

BAŞLANGIÇ NOKTASI

Yazı: Aylin Kumdagezer

İnsan; toplum halinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı. Binlerce yıldır dünyadaki varlığını sürdüren, gelişimi hedef edinmiş ve düşünebilme yetisi ile diğer canlılardan ayrılan insan, ne zaman doğa ile olan diyaloğunu bu denli kopardı? Bir başka deyişle, evrenin sadece ve sadece kendisine ait olduğu duygusuna kapılıp geri kalan bütün canlı formlarını ekarte etmeye başladı? Evrensel bir bakış açısıyla bu soruları yanıtlamadan önce, şahsi olarak kendimizi sorgulamalıyız. En basitinden örnek vermek gerekirse, kişisel hayatlarımızda ileri sürdüğümüz sebeplere gerçekten inanıyor muyuz, yoksa amacımız bahane kisvesi altında sadece vicdan rahatlatmak mı? Bir önceki cümlemizi aklınıza gelebilecek her koşul ve ortamda düşünmeniz mümkün. Ancak artık limitlerini aşmış olan doğa söz konusu olduğunda bahanelere yer kalmıyor. Zira bu zamana kadar gelişim, ilerleme ya da yenilik başlığı altında görmezden geldiğimiz yahut bir şekilde bahaneler sunduğumuz tavrımızı değiştirmek, doğrudan gezegenin geleceğini de belirleyecek. Küçük adımların yarattığı etkiyi, gündelik hayatımızda sadece marka ya da kurum tercihlerimizle bile dünyanın elde edebileceği kazanımların ne denli önemli olduğunu düşünürsek, sürdürülebilirlik kavramının "yeni dünya" düzenine yön verdiğini söyleyebiliriz. İnsanlık tarihinde her zaman olduğu gibi ikiye ayrılan insan tipolojisi (bilinçli ve bilinçsiz) bugün de farkındalığını ortaya koymak için çeşitli yollara başvuruyor. Her şey bir kenara sürdürülebilirlik nosyonunu benimseyen her bir yapı etik değerler çatısı altında da değerlendiriliyor. Tüketim segmentlerine mensup beher oluşumun da bu konu hakkında attığı adımlar, devinim halinde kendini yenilemeye devam ediyor.

North Island, 2019 yılında Hırvatistan'daki Global Green Destinations Days'de (GGDD) En İyi 100 Sürdürülebilir Destinasyon arasında yer aldı.

Tayland, Soneva Kiri.

Yüksek saatçilikten modaya, teknolojiden mimariye neredeyse insanla birebir iletişimde olan her alan doğaya verdiği zararı en aza indirgemenin yollarını arıyor. Majör ve minör her bir adımın etkili olduğunu düşünen bizler ise yaşam standartlarımızı "yeni dünya" düzenine aktarmak için elimizden geleni yapıyoruz. Kıyafetten, satın aldığınız parçalara uzanan ve aslında bir nevi düşüncelerinizin yansıması olan görünüşlerimiz söz konusu seyahat lokasyonları olduğunda da aynı bakış açısıyla şekilleniyor.

Var olan düzeni sıfırdan inşa etmenin zorlu bir sürecin sonunda gerçekleşeceğinin farkındayız. Zira bu zamana kadar alışık olduğumuz sistemin dışına çıkmak ya da üzerinde oynamalar yapmak tahmin ettiğimiz kadar basit ve kolay olmayacak. Tercihleri ile yaşayan insan gün sonunda aynı seviyede ancak doğaya en az zarar verecek şekilde yaşamını sürdürebilir. Bir diğer taraftan hatırlatmalar ve belki de hoşumuza gitmeyecek olan gerçeklerle yolumuzu belirlemek de tahmin ettiğimiz kadar güç bir durum değil. Yeğlediğimiz yaşam şekli gezegenimizi tehlikeye sokuyor, seçimlerimiz nehirlerin kurumasına, okyanusların deniz yaşamını kaybetmesine, havanın karbondioksitle dolmasına neden oluyorsa sürdürülebilir seçimler yapmayı öğrenmemiz gerekiyor. Bu noktada dengeyi bulabilmenin huzuru ve doğanın sunduğu saf güzelliklerle

2008 yılında tüm konaklamalara %2 çevre vergisi getiren Soneva gelirini Soneva Vakfı'na yönlendiriyor.

lüks seyahat anlayışlarımızı sürdürülebilirlik konsepti ile eşleştirebiliriz.

Rotamızın başlangıç noktası Tayland. Resmî adıyla Tayland Krallığı, eski adıyla Siyam'ın en iyi plajlarından bazılarına sahip bozulmamış bir adada yemyeşil tropikal yağmur ormanlarının içinde konumlanan Soneva Kiri, lüks ve sürdürülebilirlik ilkelerini benimsiyor. Soneva Kiri felsefesini "Eğer 'lüks' ender olarak tanımlanıyorsa, o zaman günümüz toplumunda 'lüks' barış, zaman ve mekan anlamına gelir." cümlesiyle özdeşleştiriyor. Doğal dünyayla yeniden bağlantı kurmanın incelikleri ile birlikte farklı tip yapılarında yarattığı deneyimler kent algısından olduğunca uzak. Soneva Kiri'nin bir diğer felsefesi *No News, No Shoes*, otele adım atar atmaz sizlere sorulan tek bir sual ile başlıyor: Ayakkabılarınızı çıkarmak ister misiniz? Ancak belirtmekte fayda var; burada 'no shoes' sadece ayakkabı değil, teknolojik araçları terk etme anlamına da geliyor. Böylece günlük hayatın stresinden uzaklaşıp doğrudan kumlara basabiliyorsunuz. Kendi sebze ve meyvelerini yetiştiren otel böylece sadece sürdürülebilir gastronominin gerekliliklerini değil, uzun mesafelerden ürün ithal etme bağımlılığını da azaltmış oluyor. Cam atölyelerinde de artık camlar, Soneva Kiri ve diğer lokasyonlardaki yapılarda kullanılmak üzere birer sanat eserine dönüştürülüyor.

2008 yılında tüm konaklamalara %2 çevre vergisi getiren Soneva gelirini Soneva Vakfı'na yönlendiriyor. Çevresel, sosyal ve ekonomik etkiye sahip olan Vakıf, seyahat aktiviteleri ve misafir uçuşları gibi doğrudan ve dolaylı karbon emisyonlarını dengeleyen çeşitli projelere yatırım yapıyor. 25 yıldır sürdürülebilirlik ilkesini benimseyen Soneva aynı zamanda dünyanın önde gelen birçok çevre projesini hayata geçirdi. Bir diğer taraftan bölgedeki yerel halk ile birlikte okyanusların korunmasından toplum erişimine kadar farklı girişimler yürütülüyor. Söz okyanustan açılmışken, çeşitli konumlardaki yapılarının çevresindeki biyolojik çeşitliliği ve habitatları koruma taahhüdü veren Soneva; Save Our Seas adlı sivil toplum kuruluşu, *Olive Ridley Project* ve *International Pole & Line Foundation* ile iş birliği içerisinde. Bu birlikteliğin hedefinde ise Soneva'nın bulunduğu konumlarda her yıl 50.000 mercanı doğaya yeniden kazandırmak var. Son olarak ise toplumsal cinsiyet eşitliliğine değinen otel kadın istihdam oranını her daim yüksek tutmaya dikkat ediyor.

Yalnızca yapısal olarak sürdürülebilirliği benimseyemeyen Soneva aynı görüşünü sunduğu aktivitelerle de destekliyor. Sörf etkinliklerinde kullanılan tüm ekipman çevre dostu ve geri dönüştürülmüş atıklardan yapıldığından dünyanın ilk tamamen sürdürülebilir sörf programına sahip olduğunu ileri süren Soneva; gece dalışları, kumsalda sinema, Yunus kızağı, tekneyle açılarak akşam yemeğinize davet edilen yıldızlar ve Tay mutfağına değinen kurslarıyla etkinlik skalasını bir hayli geniş.

25 yıldır sürdürülebilirlik ilkesini benimseyen Soneva aynı zamanda dünyanın önde gelen birçok çevre projesini hayata geçirdi.

Asya'dan Doğu Afrika'ya uzandığımızda ise Seyşeller'deki 11 villadan oluşan North Island bizleri karşılıyor. 2019 yılında Hırvatistan'daki Global Green Destinations Days'de (GGDD) En İyi 100 Sürdürülebilir Destinasyon arasında açıklanan North Island, tarihi boyunca alternatif olarak ihmal edilmiş ve sömürülmüş bölgeyi ekolojik olarak yeniden canlandırmanın yollarını arıyor. 1970'lerde kopra ekimi nedeniyle birçok bitki ve hayvan türü zarar görmüş, yerli flora ve fauna büyük ölçüde etkilenmişti. North Island da birinci sınıf bir eko-turizm destinasyonu yaratmanın yanı sıra konumu eski ihtişamına kavuşturmak için çabalıyor. İlk olarak, yabancı kemirgenleri başarılı bir şekilde ortadan kaldıran otel, böylece en büyük adalardan birini tamamen fareden arındırmış oldu. Yerde yuva yapan kuşlar için büyük bir tehdit oluşturan farelerin adaya geri dönüşünü kesin olarak engellemek için sıkı kontrol önlemleri uygulanırken, bu konuda keçi, kedi ve sığır ve benzeri hayvanların da yardımı alınıyor.

Kosta Rika'da konumlanan Pacuare Lodge.

İstilacı bitki türleri de aşamalı olarak temizleniyor ve yerine North Island'ın fidanlığında yetiştirilen binlerce yerli bitki ve ağaç fidesi dikiliyor. Bölgenin endemik türleri üzerine de ayrı projeler geliştiren otel tek kullanımlık plastik pipetleri yasakladı. North Island son yirmi yılda sahil korumasına verdiği önem ile adadaki kaplumbağa sayısı kayda değer bir artış gösterdi. Bir diğer taraftan Hawksbills ve nesli tükenmekte olan Yeşil Kaplumbağa yuvalama alanlarını da korumaya devam ediyor.

Pacuare Nehri boyunca 840 dönüm birincil yağmur ormanı satın alan Pacuare Lodge, bölgenin flora ve faunasını koruyor.

Orta Amerika'daki Kosta Rika'da konumlanan Pacuare Lodge, sürdürülebilir turizm ilkesini benimseyerek faaliyetlerinin olumsuz etkilerini sınırlamaya çalışanlardan. Pacuare Lodge, çevredeki orman ve nehir üzerinde minimum etki ile inşa ediliyor. Bungalovlara ve ana yapıya kadar her bir oluşum doğaya uyum sağlayarak ve hiçbir ağaç kesilmeden tasarlanıyor. Ayrıca yapıların hepsi küçük çiftçiler tarafından yürütülen ağaçlandırma projesinden elde edilen keresteler kullanılarak oluşturuluyor. Sazdan çatılar ve yerel Cabécar Kızılderililerinin orman rezervinde toplanan palmiye yaprakları da bölgenin geleneksel yapı tarzına atıfta bulunuyor. Yıllar içinde hem yerel ekosistemi korumak hem de araçların yarattığı atmosferik karbonu dengelemek için Pacuare Nehri boyunca 840 dönüm birincil yağmur ormanı satın alan otel, bölgenin flora ve faunasını sıkı bir şekilde koruyor. Pacuare Lodge'daki duşların suları güneş enerjisiyle ısıtıldığı gibi banyolarda biyolojik olarak parçalanabilen sabun ve şampuanlar kullanılıyor. Bungalovlar fener ve mumlarla aydınlatılıyor ve kulübede kullanılan az miktarda elektrik, yakındaki bir deredeki türbin tarafından üretilen temiz enerjiden sağlanıyor. Sürdürülebilir turizm ile eşleşen yerel halkın yaşamlarını iyileştirme sürecine otel de dahil olarak,

kendisine yakın olan topluluklara farklı açılardan yardım ediliyor. Öte yandan etkinlikleri direkt olarak doğa ile birleştiren otel Kosta Rika'da kano ve rafting gibi adrenali yüksek aktivitelere ev sahipliği yapıyor. Bölgeye özel kuş türlerinin sesleriyle orman yürüyüşü ya da henüz keşfedilmemiş gizli şelale aramaları da ekolojinin dahil olduğu faaliyetlerden.

Klasik seyahat destinasyonlarının dışında bir yerlerde konumlanan Moğolistan'daki Three Camel Lodge Antik Budist tapınağı inşa yöntemleri baz alınarak tasarlanmış. Otel, geleneksel Moğol kültürünü yansıtmak, bozulmamış çevremize saygı göstermek ve aktif bir topluluk kaynağı olarak hizmet etmek amacıyla inşa edilmiş. Çevresel yönetim, doğal ve kültürel koruma ve toplumu güçlendirme üçlemesi ile sürdürülebilirlik ilkelerini benimserken taahhüdünü de Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi doğrultusunda ilerletiyor. Three Camel Lodge sınırları içerisinde plastik ham maddesinin esamesi okunmuyor. *Check-in*'ininiz ardından arıtılmış su istasyonlarından yeniden kullanılabilir bir metal şişe tatiliniz boyunca size eşlik ediyor. Yapıların hiçbirinde LED ışık kullanılmıyor ve her bir ışık kaynağı enerjisini güneşten

Moğolistan'daki Three Camel Lodge Antik Budist tapınağı inşa yöntemleri baz alınarak tasarlandı.

alıyor. Yerel topluluklara tam zamanlı istihdam sağlamanın temellerini tamamen Moğol personeli ile destekleyen Three Camel Lodge özellikle kadınları işe alma ve eğitme konusunda çok dikkatli davrandıklarının altını çiziyor. Sürdürülebilir topluluk tedarik zincirlerini desteklemek ve yerel ekonominin büyümesine yardımcı olmak için de satın alma ve sözleşme politikaları yerel ailelere, küçük işletmelere ve zanaatkarlara odaklanıyor. Marka aynı zamanda Moğol Bozkırına özgü bir mastiff türü olan Bankhar'ın korunmasına yardımcı olmak için kâr amacı gütmeyen *Mongolian Bankhar Dog Project*'i başlatarak bölgenin doğal habitatına yeniden kavuşması için girişimlerde bulunuyor. Moğolistan'ın göçebe kültüründen etkilenen etkinlikleri, doğal formların manzaraları oluşturduğu yürüyüşleri ve farklı tip konaklama seçecekleri ile Three Camel Lodge klasik lokasyonlara alternatif arayanlar için iyi bir seçenek olabilir.

Sonuç olarak yaşam şekillerimizi değiştirmek için bizlere sunulan alternatifleri tercih etmediğimiz sürece, yazımızın başında özellikle yer verdiğimiz insan tanımındaki "evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı" yetimizden ödün vermiş oluyoruz.

ÖZGÜN BİR HİKAYECİ: WES ANDERSON

Yazı: Güvenç Atsüren

The Grand Budapest Hotel'in galasından, 2014.

Günümüzün en heyecan verici sinemacılarından biri olan Wes Anderson'ın 2007 tarihli, Türkiye'de *Küs Kardeşler Limited Şirketi* ismiyle gösterilen filmi *The Darjeeling Limited*'ın henüz başındaki bir sahne, yönetmenin filmlerinin tematik özeti gibidir. Bu sahnede, film boyunca seyircileri "ruhani" bir Hindistan yolculuğuna çıkaran üç erkek kardeş, bindikleri trende kendilerine sunulan limonatayı kabul ederken, aynı anlama gelen üç farklı ifadeyi aynı anda kullanır. Benzer minvaldeki ifadelerin üst üste binmesi, küçük ve masum bir kargaşa anı yaratıp yönetmenin incelikli mizah duygusunu ortaya koyarken hemfikir olduklarında dahi bir şekilde çatışma içine girmeyi başaran karakterlerin bakış açılarını açık eder. Wes Anderson sineması, anlatılan hikayeler genel yapıları bakımından zaman zaman ayrışsa da çoğunlukla çatışmaların, tutarlı ve bilinçli bir tercihle tekrar eden tematik ve estetik kurguların hakim olduğu filmlerden oluşur.

Wes Anderson filmlerinde en çok tekrar edilen unsurlardan biri hikaye anlatıcılığı geleneğidir. Anlatıların farklı düzeylerinde, farklı biçimlerde kendini hissettiren bu tema, ilk uzun metraj filmlerinde sinemayı doğrudan bir hikaye anlatma biçimi olarak ele alan yönetmenin alt türleri yorumlama biçimlerini de belirliyor. Kazandığı başarılarla Wes Anderson'ı A sınıfı bir yönetmen pozisyonuna yerleştiren bu iki filmden *Bottle Rocket* soygun filmlerinin, *Rushmore* ise özellikle 80'lere damga vuran lise komedilerinin varyasyonudur. Özellikle *Rushmore*'da, filmin içine büyüme hikayelerinden, klasik Hollywood komedilerinden tatlar serpiştiren Anderson, bu tarife kattığı Fransız Yeni Dalgası referanslarıyla sinemasının sınırlarını Avrupa kıtasına doğru genişletir. Böylelikle hiçbir sinema geleneğine ait görünmeyen, tamamen kendine has film dilinin temelini atmış olur.

Rushmore'un ardından gelen *The Royal Tenenbaums* ya da Türkiye'de gösterildiği ismiyle Tenenbaum Ailesi, bugün Wes Anderson sineması denince akla gelen hemen hemen tüm tematik ve teknik unsurları barındıran ilk filmdir. Anlatı tek bir aileye odaklanır. Parçalanmış, her ferdi kendine apayrı hayatlar kurmuş olan bu aile, baba olmayı tavizsiz reddeden Royal'ın parasız kaldığında söylediği anlık ve masum bir yalanla yeniden bir araya gelir. Devamı, Anderson usulü karşıtlığın bir resitali gibidir. Bu ailedeki hiç kimse diğerleriyle tam anlamıyla anlaşamaz ama onlardan açıkça nefret de etmez. İçlerinde aile denen kurumun ön şartı olarak kabul edilen koşulsuz sevgiden eser yoktur belki ama kendilerini var etmeleri için bir şekilde kardeşlerine, ebeveynlerine ya da ailenin bir parçasına dönüşmüş komşularına ve çalışanlarına ihtiyaçları vardır. Bu anlamda Anderson, *The Royal Tenenbaums*'da, daha sonra *The Life Aquatic with Steve Zissou*, *The Darjeeling Limited* ve hatta *The Grand Budapest Hotel*'de de döneceği aile

Eric Anderson, Bill Murray, Wes Anderson ve George Clooney, *Fantastic Mr Fox* basın toplantısı. İngiltere, 2009.

2012'deki Cannes Film Festivali'nin açılışı *Moonrise Kingdom* ile yapıldı. Wes Anderson ve Tilda Swinton.

olma temasına dair en rafine çalışmasına imza atar. Bundan sonra gelecek her Wes Anderson filmi, bir şekilde *Tenenbaum Ailesi*'nin yakından ya da uzaktan akrabası olacaktır.

Bu film sadece işlenen temasıyla değil, aslında onun çok daha ötesine geçen özellikleriyle Anderson sinemasında önemli bir yer kaplıyor. Önceki iki çalışmasında hikaye anlatma geleneğini, sinema tarihinde yer edinmiş alt türler üzerinden ele alan yönetmen, bu kez filmini doğrudan bir kitap gibi bölümlere ayırıyor ve her bölümün başına ekranı kaplayacak biçimde az sonra izleyeceğimiz olayları anlatan kitap sayfalarını ekliyor. Çocuk kitaplarına yönelik ilgisini ileride uyarlamalara dönüştürecek olan Anderson, filmi tümüyle illüstrasyonlarla bezeli bir roman baskısı gibi tasarlamıştır. Fakat *The Royal Tenenbaums*'un hikayecilikle ilişkisi bununla da sınırlı değildir. Filmde Gwyneth Paltrow tarafından canlandırılan üvey kardeş Margot, tıpkı *Rushmore*'un bunu amatör düzeyde yapan ana karakteri Max gibi bir oyun yazarıdır. Üstelik bu işte, daha dokuzuncu sınıftayken yazdığı oyunla 50 bin dolarlık bir ödül kazanabilecek kadar başarılıdır. Ama artık o günler geride kalmıştır ve üretememektedir. Üretemedikçe içine düştüğü psikolojik çukur daha da derinleşir. Diğer kardeşlere başka açılardan vuran buhranlı ruh hali, Margot'ya hikaye anlatma konusundaki yaratıcılığını yitirmesi nedeniyle musallat olmuştur.

Wes Anderson filmleri, işlediği temalar kadar görsellikleriyle de hatırlanır. Hatta yönetmen sık sık, içerikten daha çok "şekle" önem vermesiyle eleştirilir. Bu eleştiri, filmlerin hikaye açısından yetersiz olmasından ziyade, çok baskın ve genel sinema dilinden bariz şekilde ayrılan görsel tercihlerden ileri gelir. Öyle ki yönetmenin birkaç filmini izlemiş herkes, daha önce görmediği bir Wes Anderson işiyle karşılaştığında onun kimin imzasını taşıdığını kısa sürede fark edebilir. Özellikle kostümler, dekorlar ve objeler üzerinden renk kullanımı, Wes Anderson sinemasının görsel şifrelerinin anahtarları konumundadır. Bu baskın renk tercihleri, bu filmlere elle çizilip pastel boyalarla boyanmış resimlere yakın bir hissiyat katar. Bu açıdan bakıldığında yönetmene yöneltilen eleştiri de ciddi anlamda boşa düşer. Zira Anderson, hikayelerini sinema formunda anlatan bir anlatıcıdır ve filmlerinin birer hikaye kitabı gibi görünmesini ister.

Bu isteği, Anderson'ın teknik tercihlerini de belirler. Yönetmenin klasik anlatı sinemasının gelenekleriyle tezat oluşturan simetrik kadraj takıntısı, bu durumun net bir yansımasıdır. Bunun yanında onun filmleri, fazlasıyla "düz" görünür. Alan derinliğinin nimetlerinden yararlanan, mizansenleri ekranın sağ alt köşesine göre düzenleyen klasik sinema dili yerine Anderson'ın kadrajları, sadece tek bir düzleme sıkışmış unsurlardan ibaretmiş

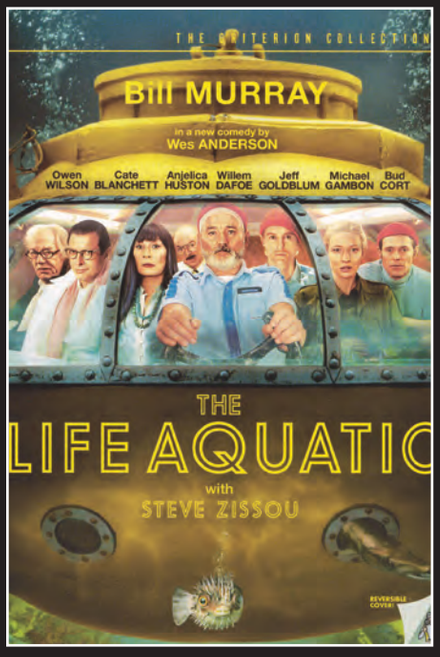

gibi görünür. Sanki kamerayla kayda alınmıştan çok, elle bir kağıda çizilmiş gibidir bu kareler; tıpkı bir hikaye kitabındaki illüstrasyonlar gibi.

The Royal Tenenbaums'ın yönetmenin görsel tercihlerini netleştiren bir diğer yönü de akılda kalıcı objelerin yoğun şekilde kullanılmasıdır. Doğrudan hikayenin akışına bir katkısı olmayan bu objeler, karakterlerin hem seyirciyle hem de birbirleriyle kurduğu ilişkiyi zenginleştirir, bir bakıma daha güçlü kılar. Bu filmde, başarılı tenis kariyeri trajik şekilde erken biten Richie'nin -neredeyse- kafasından hiç çıkarmadığı saç bandı ile dikkat çeken obje kullanma biçimi, *The Life Aquatic*'te tüm ekibin taktığı kırmızı bereler, *The Darjeeling Limited*'de Francis'in yüzündeki bandajlar, *Fantastic Mr. Fox*'ta ana karakterin kopan, sonradan kravat olarak kullanılan kuyruğu, *The Grand Budapest Hotel*'deki iştah açısı pasta kutuları ve tabii ki diğer sayısız örneklerle devam eder.

The Royal Tenenbaums, bir yandan da tam bir mekan filmidir. Çok büyük bir kısmı, tam olarak kaç katlı ya da kaç odalı olduğunu anlayamadığımız, mimarisini çözmenin ziyadesiyle zor olduğu tek bir evde, Tenenbaumların evinde geçer. Tıpkı neredeyse tamamı bir tek bir gemide geçen *The Life Aquatic with Steve Zissou* ve yine büyük bir kısmı Hindistan'ı boydan boya gezen bir trende geçen *The Darjeeling Limited* gibi... Bu iki film, doğrudan aile teması üzerinden *The Royal Tenenbaums* ile etkileşim içinde olmalarına ek olarak mekanın anlatıda kapladığı yer ve hikayecilik teması açısından öncülleriyle yoğun paralellikler taşır. Bir baba-oğul çatışması olarak okunabilecek *The Life Aquatic*, belgesel sinemaya ve bu alanın ustalarından Jacques-Yves Cousteau'ya bir saygı duruşu niteliğindedir. *The Darjeeling Limited*'in en küçük kardeşi bir yazardır ve film boyunca sürekli "karşıt" düştüğü abilerine yazdığı pasajları okutur. Yani Wes Anderson, bu iki yapımda da müthiş bir tutarlılık sergiler.

Yönetmenin ilk animasyonu, usta çocuk kitapları yazarı Roald Dahl'ın romanından uyarladığı *Fantastic Mr. Fox* da doğrudan mekan olgusu ve mekanın mülkiyetiyle alakalı bir filmdir. Eski tavuk hırsızı şimdilerin gazetecisi - ki gazetecilik Anderson'ın daha sonra yeniden ilişki kuracağı bir diğer hikaye anlatma formudur - Fox'un önderliğinde örgütlenen hayvanlar, yaşam alanlarını zalim çiftçilerden korumak adına sıkı bir mücadeleye girişir. Aile temasının yine büyük önem taşıdığı bu anlatı, yönetmenin sinemasında politik esintilerin hissedildiği ilk film olarak da dikkat çeker. Wes Anderson usulü karşıtlık, Fantastic Mr. Fox filminde hak mücadelesine dönüşür. Benzer bir esinti, çok daha naif ve yumuşak bir tonda da olsa *Moonrise Kingdom*'ın yetişkinlerin ve otorite figürlerinin domine ettiği dünyadan kaçarak kendi diyarlarını kurmaya heves eden küçük aşıklarında da hissedilir.

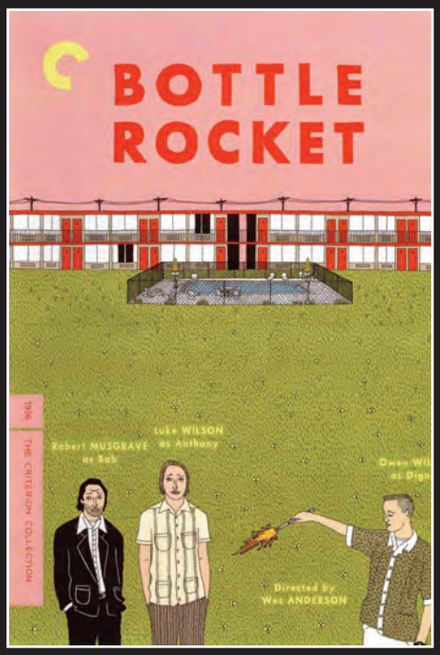

Moonrise Kingdom'dan sonra gelen bir diğer mekan filmi *The Grand Budapest Hotel*, haksızlığa uğrayan bir otel çalışanının yaşadıklarına odaklanırken arka planda da Avrupa'da yükselen Nazizm'e ve bu durumun tetiklediği çürümeye, Anderson'ın mizahi tonunu elden bırakmadan ışık tutar. Filmin başında bir masal diyarı gibi görünen hayali Avrupa ülkesi Zubrowka, devamında kötücüllüğün hüküm sürdüğü bir yere dönüşür. Ailesini bir şekilde yitirmiş Gustave ve Zero'nun kendi ailelerini kuruşuna şahitlik ettiğimiz *The Grand Budapest Hotel*, yönetmenin en politik filmi olmasının yanında görsel anlamda da Wes Anderson sinemasının zirvesi olarak işaret edilebilir. Fakat *The Grand Budapest Hotel*, biçimsel yetkinlerinin yanında doğrudan hikaye anlatma üzerine bir filmdir. Anlatı, bu temayı iki, hatta üç katmanda ele alır. En üst katman, filmin Avrupa'nın en önemli yazarlarından Stefan Zweig metinlerinden ilhamla kaleme alınmış olmasından ileri gelir. Bir alt katmana indiğimizde bu dindiğimiz serüveni bir yazarın anlatıyor oluşuyla karşılaşırız. Üçüncü bir katman ise yazara bu olayları anlatan Moustafa isimli kişinin aslında Zero olduğunu anladığımızda ortaya çıkar. Yani Anderson, Zweig'dan esinlenerek Zero isimli bir göçmenin hikayesini bir yazarın ağzından anlatır seyirciye. Yönetmenin şimdilik son filmi olan *The French Dispatch* ise doğruda gazeteciliğe övgü tadında bir anlatı sunar. Farklı bölümlerde aktarılan hikayeleri, bu kez kitap sayfalarına değil de film için kurguladığı hayali dergiye basılan makalelermişçesine anlatır.

Wes Anderson'ın farklı ilişkiler ve örüntülerle birbirine bağlayan filmlerle kurulan evreninin en önemli yapıtaşlarından biri de yıldızlar topluğu tadındaki, tekrar eden isimlerden oluşan kalabalık oyuncu kadrolarıdır. Owen Wilson, Jason Schwartzman, Bill Murray, Tilda Swinton gibi önemli oyuncular, yönetmenin filmlerinde tekrar tekrar seyirci karşısına çıkar. Benzer bir durum Anderson'ın geçtiğimiz yılın sonrasında çekimlerini tamamladığı yeni filmi *Asteroid City* için de geçerli. Avrupa'da geçen bir aşk hikayesi anlatması dışına bu yapımla ilgili elimizdeki yegane bilgi, şimdiye kadarki en büyük Wes Anderson kadrosunu bir araya getirdiği yönünde. *Asteroid City*'nin çekimlerini tamamlayan sinemacı, yeni filmi için kolları sıvadı bile. Yönetmen, Netflix ortaklığında yeni bir Roald Dahl uyarlaması üzerine çalışıyor. Filme kaynaklık eden *The Wonderful Story of Henry Sugar* kitabı, tek bir adamın başından geçen olayları farklı hikayeler şeklinde anlatır. Yazıyı buraya kadar okuyanlar için Anderson'ın bu tercihi pek de sürpriz olmayacaktır. Ne de olsa o; hayattan, sanattan, sinemadan, edebiyattan ilham alarak kurduğu hikayelerini kendi üslubuyla anlatmayı çok seven bir anlatıcı.

2022 BEKLENTİLERİ

Yazı: Esra Dede Kağıtçı

Klaus Schuwerk ve Jan Kleihues tarafından tasarlanan "Norveç Ulusal Müzesi".

2000'li yılların ilk on yılında teknolojik devrimler peşi sıra yaşanırken, 2010'lardan sonra yılda bir adeta çağ atladığımız bir döneme tanıklık ettik. 21. yüzyıl mimarisini herhangi bir üslup altında tanımlamak mümkün olmadı. Daha iyi malzemeler ve teknolojilerin kullanıldığı karmaşık geometriler, şaşırtıcı yükseklikler, fizik kanunlarına meydan okuyan yapılar olarak karşımıza çıkan günümüz mimarisi, sürdürülebilir, verimli ve kalıcı olmak kavramları üzerine kurulu. Yeni teknolojilerle gelen değişimleri mimaride her geçen gün daha fazla görmeye başlayacağımıza ise kuşku yok. Her zaman yenilenmeyi ve ilkleri deneyimlemeyi teşvik eden yeni bir yıla daha girmişken 2022 yılında tamamlanması öngörülen projelere de göz atalım.

Malezya'nın Bağımsızlık Simgesi: Merdeka 118

Avustralya merkezli mimarlık ofisi Ferder Katsalidis'in tasarladığı Merdeka 118 yüksekliğiyle mimarideki sınırları zorluyor. Kuala Lumpur şehir merkezinde konumlanan mega gökdelen, 118 katın üzerine eklenen kulesinin de tamamlanmasıyla 678,9 metreye erişecek ve dünyanın en yüksek binası unvanını elinde bulunduran 828 metrelik Burj Khalifa'dan sonra gelen Çin'deki 632 metrelik Şanghay Kulesi'ni yerinden edip ikinci sıraya yükselecek.

Fender Katsalidis'in kurucu ortağı Karl Fender, tasarım süresince en önemli önceliklerinin yapı alanına ve çevresine duyulan saygıyı göstermek, şehrin sosyal enerjisini ve kültürel dokusunu zenginleştirip şehre katkıda bulunmak olduğunu belirtiyor. Merdeka 118'in üçgen cam yüzeylerle oluşturulmuş heykelsi kıvrımlara sahip cephesi, Malezya sanat ve zanaatına özgü desenlerin yanı sıra ülke toplumunun zengin kültürel çeşitliliğinden ilham alıyor.

Bina, Boston merkezli mimarlık ve tasarım ofisi Sasaki bünyesindeki peyzaj mimarlarının tasarladığı kamusal alanları da kapsayan dört dönümlük bir lineer su parkı içinde yer alıyor. Bu araçlara kapalı rekreasyon alanı, her yaşta, farklı kökenlere ait insanlar için şehir içinde canlı topluluk etkileşimini teşvik etmek için tasarlanmış.

288.000 metrekareden fazla kat alanına sahip olan yapı 158.000 metrekare kiralanabilir ofis alanını da içeriyor. Ofislerin yanı sıra, önemli bir turizm merkezi olma hedefiyle çeşitli aktivite alanları, alışveriş ve konut birimlerine de ev sahipliği yapacak.

İskandinav Müze Modernizmi: Norveç Ulusal Müzesi

Oslo'nun promenadı üzerindeki yeni Ulusal Müze, Norveç kültürüne ait en iyi sanat, mimari ve iç mekan tasarımı örneklerini sergilemek için 2022 yılında ziyaretçilere kapılarını açıyor. Bu müze için 2009 yılında düzenlenen uluslararası yarışmada Alman mimarlar Klaus Schuwerk ve Jan Kleihues'ın projesi 237 eser arasından seçilmişti.

Kendi türünde Avrupa'nın önde gelenlerinden biri ve İskandinav bölgesinin en büyük kültür merkezi olmayı hedefleyen ulusal müze, şu anda Oslo merkezinde yer alan Ulusal Galeri, Çağdaş Sanat Müzesi ve Dekoratif Sanatlar Müzesi gibi üç ayrı yere yayılmış olan sanat koleksiyonlarını bir araya getirecek. Alman stüdyo Kleihues + Schuwerk, Orta Çağ duvar halılarından modern tasarım klasiklerine, Edward Munch'un The Scream'inin de dahil olduğu sanat eserlerinden müzenin nihai kazanımlarına kadar 5000'den fazla eseri buluşturan bir ortam yarattı.

Sergi salonlarının yanı sıra depolar, atölyeler ve ofisler, restoran, kütüphane, etkinlik salonu ve çatı terası da bulunuyor. Bu devasa projenin toplam alanı ise 54.600 metrekare. Bina aynı zamanda çatısında yer alan geçici sergi mekanlarını içeren Light Hall (Işık Salonu) ile geniş bir açık hava çatı terası, kafeler, dükkan ve İskandinav bölgesindeki en büyük sanat kütüphanesini kapsıyor.

Kuala Lumpur'daki "Merdeka 118", 678,9 ile yükseklik konusunda dünya ikincisi olacak.

Yeni müze, mevcut bina standartlarına kıyasla sera gazı emisyonlarını en az %50 azaltmak üzere tasarlanmış. Ziyaretçiler müzeye büyük bir fuayenin her iki yanından girerek, bu noktadan sergilere, kafeye ve kitapçıya doğrudan ulaşabiliyor. Hem ana giriş hem de yan giriş ziyaretçileri kütüphaneye ve oditoryuma da ulaştırıyor.

Yeni Nesil Kütüphane: Far Rockaway Halk Kütüphanesi

Snøhetta'nın Queens New York'ta yer alan Far Rockaway Halk Kütüphanesi için hayal ettiği vizyon gerçeğe adım adım yaklaşıyor. Oslo ve New York merkezli bir mimarlık firması olan Snøhetta, 2012 yılında bu bölge için düşündüğü, altın rengi dış cepheye sahip, bir köşesinde üçgen girişi olan kamu kütüphanesi projesini sergilemişti. Eski kütüphanenin yerine yükselecek olan yapının açılışı ise 2022 yılı içinde gerçekleşecek.

2018 yılının Eylül ayında mevcut 836 metrekarelik kütüphane kapatılarak iki katlı, cam cepheli ve piramit benzeri şekli

Üstte: ICON'un Mars'ta 3D baskı metodu ile inşa edilecek olan yaşam alanı, "Dune Alpha". 2037 yılında gerçekleşmesi beklenen projenin, 2022'de ilk simülasyonu uygulanacak.

olan 1672 metrekarelik yeni binaya yer açmak için yıkılmıştı. "Doğal ışığın binaların derinliklerine nüfuz etmesine" izin veren cam cepheli merkezi bir alan yeni binanın odak noktasını oluşturuyor.

Binanın engelli erişim standartlarına ve LEED Gold sertifikası kriterlerine uygun olarak kurgulanan mekansal tasarımı ise insanları merkezi bir merdiven kullanmaya yönlendiriyor. İki katlı kütüphanenin orijinalinden çok daha büyük boyutlarda bile daha verimli olmasını sağlayacak gün ışığının verimli kullanımıyla iç mekan sıcaklığının kontrol edilmesi, yağmur suyunun toplandığı mavi çatıya sahip olması gibi yeşil tasarım ilkelerine göre inşa edilmiş. Gelecekteki fırtınalara karşı önlem alınabilmesi ve yeni afet yönergelerine uyumlanabilmesi için yapı araziden belli bir seviyede yükseltilmiş.

3D Baskı Evlerden Oluşan Dünyanın En Büyük Mahallesi İnşa Ediliyor

Geleceğin evi, diş macununu tüpten çıkarır gibi mi üretilecek? 2022'nin başlarında bir enjektörden çıkan 100 adet 3D baskı evin Austin bölgesinde ülkenin en büyük 3D baskı mahallesini oluşturması bekleniyor. Miami merkezli inşaat firması Lennar ve üç boyutlu inşaat teknolojisi firması ICON, bu 3D baskı mahalleyi yaratmak için BIG (Bjarke Ingels Group) ile birlikte çalışıyor. Projede, ICON'un son teknoloji ürünü robotları, yazılımları ve yeni malzemeleri BIG'in tasarımlarıyla buluşuyor.

Ülke genelinde yaklaşık 5.5 milyon ev açığına neden olan işgücü ve malzeme kıtlığı nedeniyle ev sahibi olmanın birçok Amerikalı aile için erişilemez hale gelmesi, bu proje fikrinin de gündeme gelmesine neden oldu. ICON'un 3D baskı teknolojisi, geleneksel inşaat yöntemlerinden çok daha hızlı ve daha az atıkla inşa edilmesini sağlarken dayanıklılık ve enerjinin verimli kullanılması gibi kriterleri de karşılıyor. Proje öngörülen modüler evler, ICON'un yaklaşık 279 metrekarelik yapıların inşasına izin veren; geleneksel yapı malzemelerinden daha güçlü ve dayanıklı duvar sistemi ve gelişmiş malzemeler içeren Vulcan inşaat tekniğiyle sıfırdan tasarlanıp üretilecek. Bu teknoloji, yapıların aşırı hava koşullarına karşı dayanıklı olmalarını da sağlıyor.

BIG tasarımı rezidanslar, klasik banliyö evlerini modernize eden ve birçok yenilikçi

Altta: MVRDV tarafından tasarlanan Amsterdam Valley'nin 2022 yılında açılması bekleniyor.

mekansal konsepti birleştiren çeşitli çağdaş yaşam alanlarını kapsayacak. 3D baskının sağladığı tasarım özgürlüğü sayesinde yaratılan farklı doku ve formlarda, kendine özgü tasarım özellikleri olan hem estetik hem de biçimsel açıdan benzersiz evler, 2022'de yeni sahiplerine kapılarını açacak.

Amsterdam Valley

Hollanda'dan mimarlık firması MVRDV, Amsterdam'ın Zuidas iş bölgesinde 75.000 metrekarelik karma kullanımlı bir bina işlevi görecek Valley'i tasarladı. Binada, kiralık ve satılık konut ile ofis alanlarının yanı sıra sky bar, alışveriş ve kültür alanı ve otopark da yer alacak.

2022 yılında açılması beklenen Valley, vadiye benzeyen teraslı bir podyumla birbirine bağlanan farklı yükseklikteki üç binadan oluşuyor; projeye adını veren de bu. Yaklaşık 100 metreye ulaşan binanın en üst iki katında bir bar var. Bir yanda cam duvarlar, diğer yanda taş kaplı teraslar, cumbalar ve balkonlar farklı görünümlere sahip karşılıklı iki tepe oluşturmuş. Halka açık bir kaidenin tepesini oluşturan; yıl boyunca canlı bir peyzajın olduğu dördüncü ve beşinci katlarda, sokak seviyesinden merkezi vadi alanına kadar Piet Oudolf tasarımı bir yaya yolu uzanıyor. Otomatik sulama sistemleri ve bir bahçıvan ekibinin yardımıyla proje her geçen gün daha yeşil bir görünüm kazanacak. MVRDV, şu anda görünmeyen bitkilerin, 2022 baharında bina açılmadan önce büyüyüp adapte olma şansı yakalayacağını söylüyor.

Eski iş türlerinden yeni karma kullanımlı yapıya geçiş fikrinden ilham alan MVRDV, hem dışa dönük hem de komşularına saygılı bir yapı oluşturmak amacıyla yola çıkmış. Bina güneş ışığından olabildiğince yararlanan bir forma sahip. Büyük saksıların dizildiği taş teraslardan oluşan iç cephe, bitki örtüsüyle binayı kaplarken onu insan ölçeğine de indirgiyor. Dış cephede cam malzemenin kullanılmış olması ise cephelerde zıtlığı vurgulayarak kesilmiş bir blok gibi görünen hacimde bir ikilik yaratıyor. Bir yanda kurumsallık ve konut zıtlığı vurgulanırken, diğer yanda XL denilebilecek yapı ölçeğiyle, konut ve terasların tasarımında dikkate alınan insan ölçeği bir ikilik yaratıyor.

Abu Dabi'deki Saadiyat Adası'nda tasarlanan cami, sinagog ve kilise ile 3 dinin bir araya geleceği "The Abrahamic Family House" projesi.

2022 yılında proje tamamlandığında çevre dostu olduğu için sürdürebilirlik kurumu olan BREEAM-NL'den "Mükemmel" notu almayı hedefliyor.

Sanal Gerçeklik: Her Zamankinden Daha Gerçek

Günümüzde, iklimdeki farklılıkların bir binayı nasıl etkileyeceğini daha inşa etmeden tahmin edebiliyor ve özel yazılım araçları ile daha esnek ve dayanıklı yapılar inşa edebiliyoruz. Akıllı teknolojileri tasarımlarımıza entegre ederek daha sezgisel ve verimli evler yapabiliyoruz.

Mimaride bir sonraki büyük adım ise, şüphesiz sanal gerçeklik (VR). Önümüzdeki 10 yıl içinde, tasarım sürecinin bir parçası olacak olan sanal gerçeklik, mimaride bağımlı olduğumuz 3D modellere ve 2D çizimlere bakarak projeyi anlamaya çalışmak yerine, bir kulaklık yardımıyla tasarlanan alanın içinde gezinmemize imkan verecek. Bir ev veya bir binanın kapısından girip, sirkülasyonu keşfetmek, koridorlarında yürümek, pencerelerden dışarı bakmak veya bir mekanın görünümünü ve hissiyatını, aydınlatma gibi farklı parametreler ile deneyimleyerek kolayca simüle etmek, tasarım sürecini hem mimar hem kullanıcı açısından pratikleştirecek. Ve böylece VR ile birlikte 2020'lerin sonunda 2D tasarım konseptleri miladını doldurmuş olacak.

MİKRO TROPİKAL İKLİM: YUNAN ADALARI

Yazı: Linda Kocabıyık

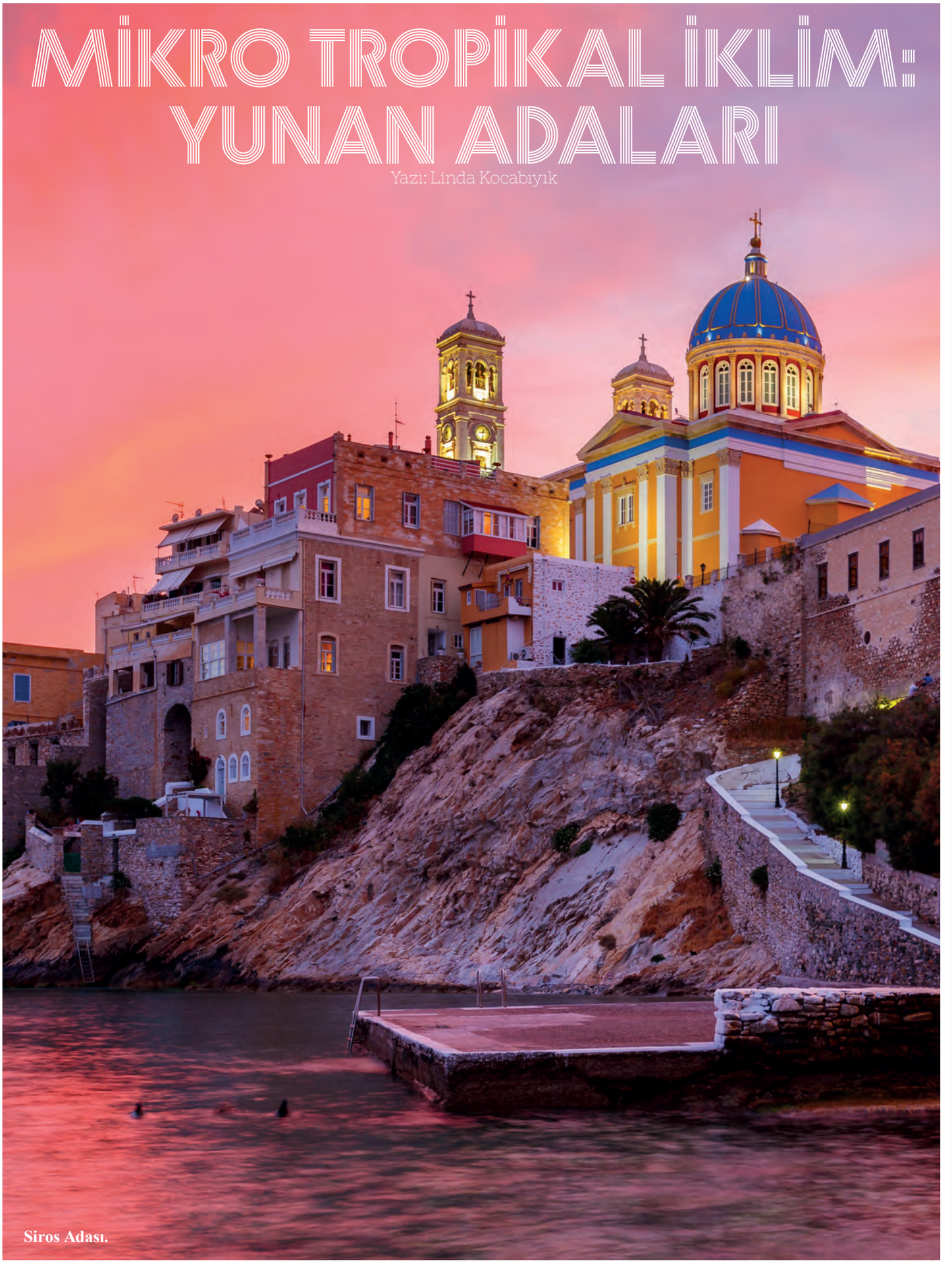

Siros Adası.

Santorini.

Aynı coğrafyaları paylaşan ülkelerin birçok açıdan birbiriyle benzerliklerinin olduğu bilinen bir gerçek. Akdeniz insanı sıfatını tanımlayan karakter özelliklerine baktığımızda, benzerlik dediğimizde hangi noktalara değinmek istediğimiz açıklık kazanıyor. Jest ve mimiklerini dizginleyemeyen, enerjisi yüksek, kimi coğrafyalara göre biraz tembel ama günün sonunda işini bitiren, mutfağına düşkün ayrıca her şeyin ötesinde gezip eğlenmekten vazgeçmeyen kişilik yapısıyla Akdeniz insanı, yaşam kültürüyle bu coğrafyayı özel kılıyor. Akdeniz'i Akdeniz yapan özelliklerin arasına bu yaşanmışlıkların yanı sıra doğasını da korumayı başarabilmiş lokasyonları da eklemeliyiz.

Tanrıların girift öyküleriyle dolu destanları, mimarisi, gelenekleri, yerle yeksan olan tabak kuleleri, Türkiye sınırları içinde bile bazen yakalandığımız GSM operatörü, ilerleyen satırlarda bazı notlarla aktaracağımız gastronomisi ve köklü geçmişiyle Yunanistan, yakın destinasyonlarımızın başında geliyor.

Demokrasi, tiyatro, olimpiyat oyunları ve daha fazlasının doğduğu yer olarak bilinen Batı medeniyetinin beşiği Yunanistan, antik dönem kalıntıları, kültürü ve yemekleriyle hep bir adım önde. Genel hatları ile bildiğimiz bu başlıklara bazı eklemeler yapmak gerekiyor. Öncelikle, Yunanistan adının terminolojisi ile başlamalı. Resmî adıyla Helen Cumhuriyeti ya da yerli halk ağzıyla eski bir Yunanca kelime olan Hellas ülkenin isimleri arasında. Başkent ise beklenildiği üzere adını Tanrılar arasındaki savaşın sonucunda almış. Yunan Mitolojisine göre, Athena ve Poseidon (Kronos ile Rheia'nın oğlu, Zeus ve Hades'in kardeşi) şehre isim verme hakkı için savaşır. Her iki Tanrı da insanlara bir bağışta bulunur; Athena bir zeytin ağacı ve Poseidon da su teklif eder. Yağ, yiyecek ve odun sağlayabildiği için zeytin ağacının daha yüksek bir değere sahip olduğunu düşünen halk ise oylarını Athena'dan yana kullanır. Netice ise oldukça basit, Atina adında bir şehir. Babası Tanrıların başı Zeus, annesi ise hikmet Tanrıçası Metis olan Athena, Yunan mitolojisinde zeka, sanat, strateji, ilham ve barış tanrıçası olarak biliniyor. Ülkedeki zeytin ağacı popülasyonunu felsefi açıdan Athena ile bağdaştırabiliriz. Zira zeytin ağacı bugüne kadar Yunan kültürünün büyük bir parçası olmaya devam ediyor. Ülkede 120 milyonun üzerinde zeytin ağacı var ve her yıl 2,2 milyon metrik ton zeytin üretiyor. Bu da Yunanistan'ı İspanya ve İtalya'dan sonra dünyanın üçüncü büyük zeytin üreticisi yapıyor. Yunanistan ayrıca diğer tüm ülkelerden daha fazla zeytin çeşidine sahip.

Helen Cumhuriyeti ve zeytin ile ilgili ilginç ve mistik gerçeklerden biri de ülkenin 13. yüzyılda dikilen zeytin ağaçlarının bir kısmının bugün hâlâ meyve veriyor olması.

Korfu Adası, Vlacherna Manastırı ve Pontikonissi Adası.

Bahsi geçen mitolojinin ana topraklarından biri olunca Tanrıların gücünü doğa ile eşleştirmek de kaçınılmaz oluyor.

UNESCO'nun miras listesindeki alanların en azından Avrupa kıtasında bulunan kısmını görmek isteyenlerdenseniz Yunanistan bu açıdan en zengin ülkelerden biri. Aralarında Atina Akropolisi, Apollon Tapınağı, Meteora ve Korfu eski şehir gibi konumlarla 18 UNESCO Dünya Mirası alanına ev sahipliği yapıyor. Genellikle deniz seviyesinde gördüğümüz ya da deneyimlediğimiz ülke aslına bakarsanız Avrupa'nın en dağlık ülkelerinden biri. Yüzde 80'inin dağlık olması bavulunuza bir çift spor ayakkabı eklemenize neden oluyor. Ancak her ne kadar engebeli bir araziye sahip olsa da en başından zihnimizde çağrışan kıyı şeridi görseli kesinlikle doğru. Zira Yunanistan 16.000 kilometrelik bir sahil şeridine sahip. Bir diğer enteresan nokta ise ülkenin neresinde olursanız olun denizden 137 kilometreden fazla uzak kalamıyorsunuz.

Milyonlarca insanla ortak bir noktada buluşmak niyetindeyseniz, Yunanistan'a yapacağınız bir seyahat bu birlikteliği gerçek kılabilir. Toplam popülasyonunun neredeyse iki katı turisti ağırlayan Yunanistan'ı her yıl 17 milyondan fazla turist ziyaret ediyor. Rakamların bu kadar yüksek olduğu bir senaryoda turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılanın %20'sini oluşturması da şaşırtmıyor. Öte yandan dünyadaki herhangi bir ülkeden daha fazla arkeoloji müzesine sahip Yunanistan'da 110'dan fazla görülecek müze var.

"Tüm dünya bir sahnedir. Yalnızca birer oyuncu olan kadınlarla erkeklerin sahneye girip çıktığı. Ve tek bir insanın ömrü boyunca pek çok rol oynadığı." William Shakespeare'in bu demeci eğer bir ülkeyi temsil ediyor olsaydı muhtemelen bu Yunanistan olurdu. Zira 148 tiyatro sahnesi ile Atina, Londra'nın West End ve New York'un Broadway'ini geride bırakarak tiyatro sahneleri sayısında lider. Söz hazır sahne sanatlarından açılmışken ülkenin dans ile olan yakın temasını da unutmamak gerekiyor. Yunanlılar dans etmeyi o kadar çok seviyorlar ki 4.000'in üzerinde resmi geleneksel dansa sahipler. Bir diğer taraftan Yunanca, bugün hâlâ kullanılan en eski yazı dillerinden biri olarak kabul ediliyor. Bazı arkeolojik araştırmalara göre dil, 5000 yıldan fazla bir süredir kesintisiz olarak kullanılıyor.

Yunanistan aynı zamanda her yıl 250'den fazla güneşli günün ya da 3.000 saat güneş ışığının tadını çıkaran dünyanın en güneşli ülkelerinden biri. Hatta bazı adalar yılda yaklaşık 300 gün güneş ışığı görüyor. Bu da bavulunuza ekleminiz gereken bir diğer ürüne işaret ediyor, güneş kremi. Hazır söz adalardan açılmışken Santorini, Mikonos ve Girit gibi bilinen adalarının yanı sıra ülkede 6000'e yakın ada bulunuyor. Ancak sadece 200 kara parçasında yerleşim var. 200

St. Spyridon Kilisesi'nin çan kulesi, Korfu Adası.

adayı tek bir sayıya sığdıramayacağımızdan araştırmacı ruhunuzu tetikleyecek doğal güzellikte olan adaları bir araya getirmekte bir sakınca görmedik.

Diğer adalara göre daha çok bilinen bir isimden başlamalı. Tabii ki bahsi geçen ada beyaz yapıları, sonsuzluk havuzları, ufuk çizgisindeki gün batımı ve sıralayabileceğimiz birçok görsel özelliği ile Santorini, diğer adıyla Thira yahut Santoron. 3500 yıl önce bir volkanik patlama, bir ada yaratıp gerisinde siyah kumlu sahilleri, farklı tonlardaki uçurumları ve Assyrtiko üzümleri için verimli toprakları bıraktı. Genel olarak Yunan Adaları'nın mimari siluetine baktığımızda yamaçlarda konumlanan birbirine yakın evlerin olduğunu görüyoruz. Bu karakteristik planlamanın nedeni Orta Çağ'da ada sakinlerinin özellikle korsan tehdidi altında olması. Bu yüzden yükseklik bakımından ulaşılması zor noktaların tercih edildiğini, yapılarda genelde pencere ve kapıların olmadığını gözlemliyoruz. Bu oluşumu bir nevi savunma "halkası" olarak adlandırabiliriz. Santorini de bu sıkışık yapılaşmayı direkt olarak deneyimlediğimiz konumların başında geliyor. 5 kalenin koruma altına aldığı adada Skaros Kalesi, Pyrgos Kalesi, Emporeio Kalesi, Akrotiri Kalesi ve Oia Kalesi yer alıyor. Ancak Oia'nın diğerlerinden daha popüler olduğu kesin. Zira bu konum gün batımı için en iyi nokta olarak tanımlanıyor. Ayrıca Oia Kalesi'nden takımadaların manzarası ile karşılaşıyorsunuz. Güneye baktığımızda, Nea Kameni ve Palea Kameni volkanik adalarının güney ucunu görebiliriz. Güneybatıda ise biraz unutulmuş Thira'nın küçük kız kardeşi Thirassia var. Volkanik toprak yapısı sayesinde çeşitli renklerdeki kumsalları ile de bildiğimiz ada farklı tonda bir plaj arıyorsanız, Red Beach öneriler arasında. Gastronomi ve manzara eşleşmesinde Santorini'nin en güzel yerlerinden Pyrgos'un zirvesindeki Botargo, günbatımı eşliğinde yemek yiyebileceğiniz bir Orta Çağ kalesi. Fira'daki Naoussa ise tahta beyaz sandalyeleri ve doğal manzarası ile adanın keşfedilesi tarafına odaklanıyor.

İyon Denizi'nin kuzeyinde yer alan Korfu Venediklilerden, Fransızlardan ve İngilizlerden güçlü bir şekilde etkilendiğinden kozmopolit bir kültüre sahip. Bu adada ziyaret edebileceğiniz ilgi çekici yerler arasında olan neo klasik konaklar da bu kültürün bir uzantısı. 2007 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine kabul edilen Korfu (Old Town) da seçenekler arasında. İtalya havasına benzeyen dar sokakları ile Campiello, Mon Repos'un botanik bahçesi ve Paleokastritsa'da 13. yüzyıldan kalma Panagias Manastırı da listeye eklenmeli. Casa Parlante Müzesi'nde 19. yüzyılda aristokrat bir ailenin günlük yaşamına göz atabilir ardından Kapodistriou St'nin merkezindeki

Milos Adası.

Rex'de Pastitsada ve diğer bir ada klasiği olan Corfiot'nun tadına bakabilirsiniz. Korfu'nun yemek turuna Skaramaga Meydanı'ndaki Pomo d'Oro'da ve eski limandaki Salto Wine Bar Bistro da dahil.

Louvre Müzesi'nde sergilenen ve antik Yunan Heykel sanatının en ünlü örneklerinden biri olan *Venus de Milo*'yu birçoğumuz yakından görmüşüzdür. Ancak bugün Fransa sınırları içerisinde olan bu önemli heykelin 1820 yılında Milos Adası'nda bulunduğu konusunda çoğumuzun bir fikri yoktur. Volkanik ada Milos, Kiklad grubunun en güneybatısında yer alıyor; kumsalları, masmavi suları, manzaraları ve günbatımlarıyla 'renk adası' olarak da biliniyor. Yunan Adaları'na göre daha çok plaja sahip olan Milos (70'den fazla plajdan bahsediyoruz) Orta Çağ'da korsanların saklanma noktası olarak da biliniyor. 11 binyıllık madencilik geçmişinin izlerini taşıyan, farklı renk tonlarındaki toprak yapısını turizme çevren adada Papafragas ve Sarakiniko görülmesi gereken destinasyonlar arasında. Klima adındaki geleneksel köyü de listenize ekleyebilirsiniz. Zira bu bölgede "Syrmata" adı verilen kayadan oyulmuş renkli ve iki katlı evler var.

Milos, Sarakiniko Plajı.

Ege'deki Kiklad Adaları grubuna ait Siros, komşuları Mykonos, Santorini ve Paros kadar popüler olmayabilir ancak kalabalıktan uzak kalmayı tercih edenler için ideal bir destinasyon. 19. yüzyılda ülkenin ilk önemli ticaret ve sanayi merkezi olarak kabul edilen adanın başkenti Ermoúpoli (Hermes şehri). Uzun soluklu unvanının kanıtlarını ise adanın farklı konumlarında deneyimliyorsunuz. Öte yandan bir zamanlar Yunanistan'ın gemi inşa merkezi olan Neorion'da hâlâ tersane bulunuyor. Uzun süreler Venedik işgali altındaki adada İtalyan etkilerini görmek kaçınılmaz. Ermoúpoli nin mermer meydanları, görkemli konakları ve yıl boyu süren kültürel ortamında dingin bir seyahat rotası oluşturabilirsiniz. Belediye

Rodos ve Kos arasında yer alan Simi Adası.

Binası, Apollo, Pallas Sineması ve Agios Nikolaos Kilisesi adanın bir adım öne çıkan yapılarından. Grammata, adanın kuzeyindeki sessiz ve tenha bir plaj. Yazma anlamına gelen Grammata Koyu'ndaki taşlar üzerinde çeşitli yazı karakterleri görmeniz olası. Zira Çoğu Roma ve Bizans dönemine ait bu yazıtlar, umutsuz denizcilerin kıyı ulaştıklarında akıllarından geçenleri temsil ediyor.

19. yüzyıl sünger ve baharat tüccarları tarafından inşa edilen Symi, günümüzde mimari açıdan ulusal anıtları temsil ediyor. Symi'yi iki bölümde inceleyebiliriz: Pastel renkli Venedik konaklarının dizildiği Gialos Limanı ve 450 basamağın ucundaki eski kısmı. Küçük bir molaya ihtiyaç duyanlar Olive Tree Café'de körfezin panoramik manzarası ile dinlenebilir. Symi için bavulunuza spor ayakkabılarınızı koymayı unutmayın. Zira tırmanılması gereken merdivenler sadece 450 basamakla bitmiyor. Engebeli yolların ardından serinlemenin şart olduğu bu adada Marathounda ve Agios Georgios Disalonas en iyi plajlar arasında. Son olarak 18. yüzyılın sonlarında inşa edilen Panormitis Manastırı, şehirde kesinlikle görülmesi gereken konumlardan. Konaklama için de ister 19. yüzyıldan kalan yapısı ile Hotel Aliki ister sadece on odası bulunan butik The Old Markets'i tercih edebilirsiniz. Denize olabildiğince yakın olmak isteyenler ise On The Rocks seçeneğine göz atmalı.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

GÖKYÜZÜNE YAKIN BİR LEZZET YOLCULUĞU

Yazı: Selin Ekim

Üstte: Kuala Lumpur şehir silüetleri ile Banyan Tree Oteli'nin terasında *fine dining* konseptli Horizon Grill.

Lezzetli bir yemek damağımızda izler bırakır. Eğer bu nefis yemeğe güzel bir müzik ve müthiş bir manzara eşlik ediyorsa bu deneyim, unutulmaz bir anıya dönüşecektir. Manzaranın insanlara keyif verdiği, pozitif duygular utandırdığı, endorfin üretimini arttırıp stresi azalttığı bilimsel olarak da kanıtlandı. Bu yazının merceğinde, keyif veren görsellik ile gastronomiyi birleştiren, dünyanın farklı köşelerinde şıklığı ve kalitesiyle öne çıkan kimi *rooftop* restoranları var.

La Pergola – Roma, İtalya

Waldorf Astoria Oteli'nin terasında yer alan La Pergola, Roma'yı ayaklar altına seren eşsiz konumuyla konuklarını büyülüyor. Aziz Petrus Bazilikası'nın büyüleyici manzarası, egzotik duvar resimleri, estetik çiçek aranjmanları bu restorana romantik ve masalsı bir görünüm kazandırıyor. Şef Heinz Beck Akdeniz Mutfağı tutkusunu özenle seçilmiş kaliteli malzemeler, başarılı kombinasyonlar ve yaratıcılıkla yorumluyor, klasik İtalyan Mutfağını incelikli dokunuşlarla farklılaştırıyor. Istakoz, mine çiçeği ve Türk gülü ile marine edilmiş kirazlar, yoğun domates suyu çektirilerek pişirilmiş spagetti gibi imza yemekleri menüde en fazla tercih edilen tabaklar içinde yer alıyor. Roma'da ilk kez 3 Michelin yıldızı alan restoran 65.000 şişeden fazla şarap barındıran kavıyla da kendinden söz ettiriyor.

Sol sayfada: Los Angeles'taki US Bank Tower'ın terasında konumlanan 71 Above'un mutfağın yönetimi Sşef Javier Lopez'de. Fotoğraf kredisi: Paul Vu

Üstte: Horizon Grill'in *Angus Pure Ribloin* tabağı.

Horizon Grill - Kuala Lumpur, Malezya

Horizon Grill, Banyan Tree Oteli'nin şık açık hava terasında, rahatlatıcı atmosferiyle *fine dining* konseptinde hizmet veriyor. Kuala Lumpur'un simgesi ikiz Petronias Kuleleri'ne bakan teras, küçük nehir görünümünde su kanalları, bol ve gür yeşilliklerle dekore edilmiş. Bu atmosferiyle kalabalık Kuala Lumpur manzarasına bakan gökyüzünde bir vaha gibi görünüyor. Kahvaltı, öğlen ve akşam yemeğinde servis veren restoranın geniş bir açık hava alanı sunan barı Vertigo, özellikle ferahlatıcı kokteylleri ile dikkat çekiyor. Angus steak tartar, ıstakoz bisque, pan seared foie gras restoranın kaçırılmaması gereken yemeklerinden bazıları.

Üstte: Bangkok'taki Red Sky.

Red Sky - Bangkok, Tayland
Bangkok'un en işlek caddelerinden birinde, Sian Paragon, MBK, Central World gibi dünyaca ünlü alışveriş merkezlerine birkaç adım mesafede yer alan bu restoran, ışıltılı Bangkok manzarası eşliğinde yenecek bir akşam yemeği için doğru bir adres. 55. katta yer alan teras restoranın keyifli bir şampanya barı da bulunuyor. Şef Christian Ham'ın özel yemekleri arasında Wagyu Bonfile ve yerel taze deniz ürünleriyle hazırladığı Tay yemekleri başı çekiyor.

Solda: Tomo'nun *high-end* Japon Mutfağı şef Chitoshi Takahashi yönetiminde.

TOMO - Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri
Dubai'deki en iyi Japon restoranlarından biri olan Tomo nefesleri kesen manzarasıyla hem restoran hem de bar olarak hizmet veriyor. Günün sonunda güneş Burj Khalifa ile kentin merkezi, Dubai silüeti ile gökdelenlerin hemen arkasından batarken çarpıcı bir etki yaratıyor.

Tomo'nun *high-end* Japon Mutfağı yetenekli şef Chitoshi Takahashi yönetiminde. Pek çok farklı sushi roll, nigiri ve sashimi ile sunulan "Sushi Tekneleri" tempuralar ve Wagyu Şiş menüde öne çıkan seçenekler arasında. Barında çok çeşitli sake ve shochu'ların yanı sıra Japon dokunuşları içeren sofistike kokteyller de bulunuyor. Dünyaca ünlü Raffles otelin 17. katında bulunan bu çatı restoranı başarılı yemekleri kadar, bu kokteyllerin sunulduğu barıyla da kendinden söz ettiriyor.

71 Above - Los Angeles, Amerika
Bu şık restoran Temmuz 2016'da açılan Los Angeles şehir merkezindeki US Bank Tower'ın terasında konumlanıyor. Şef Javier Lopez yönetimindeki mutfak mevsimsel olarak hazırlanan modern Amerikan Mutfağı menüleriyle öne çıkıyor. Muhteşem bir yemeğe midenizi hazırlamak için arka planda yer alan Hollywood Hills barda oturup, adını şehrin ünlü mahallerinden

Üstte: Sardunya Adası'nın kuzey kesiminde Costa Smeralda'nın merkezinde yer alan La Terrazze Ritua.

alan aperatif kokteyllerinden birini seçebilirsiniz. Üç farklı tadım menüsüne ilaveten vejetaryen menüsü de var. Açıldığı ilk günden bugüne popüler olan ve şık ve romantik bir atmosferde Malibu'dan Laguna Tepelerine kadar kesintisiz panaromik bir manzara sunan 71 Above'da yemek yemek için aylarca önceden rezervasyon yapmak gerekiyor. Tamamen gözlerden uzak bir yemek için Dodger Stadyumuna bakan iki adet küçük özel yemek odası da bulunuyor.

La Terrazze Ritual, Sardunya Adası, İtalya

La Terrazze Ritua İtalya'nın Sardunya Adası'nın kuzey kesiminde Costa Smeralda'nın kalbinde yer alıyor. Yaz aylarında sadece iki ay açık olan restoran ve mixolgy bar yemyeşil ve bereketli doğanın tam ortasında, bir kayaya oyulmuş birkaç güzel terastan oluşuyor. Gün boyunca güneş ışınlarını yansıtan La Terrazze Ritual'de akşamları ise ay ve yıldızlı gökyüzü dokunacak kadar yakınmış gibi görünüyor. Müthiş bir gün batımının ardından samanyolunun sonsuzluğu eşliğinde, beş duyuya seslenen özel bir deneyimsel yolculuğa çıkarıyor. Şef Ricardo Pasifico'nun yarattığı menü geleneksel tariflerin egzotik notalarla buluştuğu keyifli bir gastronomi macerası vadediyor.

Üstte: Waldorf Astoria Oteli'nin terasında yer alan La Pergola. Fotoğraf kredisi: Antonio Saba

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri dünyanın her yerinde tüm otel ve restoran harcamalarında **%5 indirim ayrıcalığına sahiptir.**

Liman İstanbul

İSTANBUL'UN YENİ MAHALLESİ

Galataport İstanbul'da şehir silüetinin tadına varmanın binbir türlü yolu var. Kentin yükselen trendini gastronomi açısından değerlendirmenize ise D.ream'in çatısı altında bulunan markalarla farklı konseptleri yardımcı oluyor.

D.ream, 18 ülkede 45 farklı markası ve 170 restoranıyla farklı konseptler sunuyor.

İstanbul'un en güzel yanlarından biri mütemadiyen gezilecek, görülecek ve tabii ki tadına varılacak tabakların olması. Kendini yenileyen tarzı ile ziyaret edilecekler listesinin gün geçtikçe uzaması kentin dinamik yapısını yansıtıyor. Öte yandan Avrupa ve Asya yakasını birbirine bağlayan, gece farklı gündüz apayrı bir görünüme sahip Boğaz görüntüsü de şehri tanımlamaya yetiyor. Öyle ki bu noktada Napolyon Bonapart'ın "Dünya tek bir ülke olsaydı başkenti İstanbul olurdu." cümlesi aradan yüzyıllar geçmiş olması rağmen güncelliğini hâlâ koruyor. Bir diğer taraftan, İstanbul'u sadece Boğaz görünümü ile değerlendirmeyen aynı zamanda bu ikonik silüete gastronominin notlarını ekleyen spesifik bir lokasyondan da bahsetmek kaçınılmaz oluyor. Galataport İstanbul bir önceki cümlemizdeki konumu referans alırken işin mutfağında Türkiye'de ve dünyada birçok başarılı konsept ve projelerin mimarı, yeme-içme sektörünün liderlerinden D.ream'in çatısı altında bulunan farklı skaladaki markalar bulunuyor.

Yeme-içme sektöründe kurumsal bir yapılanma oluşturmak ve sektöre yeni bir vizyon getirmek amacıyla 2012 yılında kurulan D.ream, bugün 18 ülkede 45 farklı markası ve 170 restoranıyla gastronomi tutkunlarına yaratıcı janrlar ve farklı deneyimler sunuyor. D.ream, Boğaz'ın en özel sahil şeridini 19. yüzyılın sonundan beri ilk defa şehirle buluşturan, Karaköy'ün tarihi dokusuyla sanat, alışveriş, turizm, liman kültürü, çalışma hayatı ve gastronominin bir araya geldiği Galataport İstanbul'da toplamda 14 markasıyla misafirlerini ağırlıyor.

D.ream; Galataport İstanbul'da halihazırda Türk mutfağı ve misafirperverliğini, batılı bir sunum, mimari ve mutfak anlayışı ile başarıyla bütünleştiren *Liman İstanbul*; geleneksel brasserie menüsünün yanı sıra kendine özgü birçok farklı lezzeti, fotoğraf sanatından ilham alan tasarımıyla birleştirerek misafirlerine

Sait

The Populist

Liman İstanbul, Gina, Roka, Monochrome, Mezzaluna, The Populist, Sait, ve Günaydın Steakhouse D.ream'in Galataport İstanbul'daki markaları.

sunan *Monochrome*, İtalyan mutfağını "erişilebilir kalite" anlayışıyla Türkiye'ye sunan *Mezzaluna*, müzikten özel etkinliklere şehrin tüm craft tatlarını barındıran *The Populist*, Bodrum'un maviliklerini tabaklarına taşıyan *Sait*, etin ustası *Günaydın Steakhouse*, İstanbul'un en ikonik İtalyan restoranlarından *Gina* ve çağdaş Japon mutfağının en iyi örneklerinden *Roka* markalarıyla farklı lezzet arayanlara keşfedebilecekleri zengin bir seçki sunuyor. Saydığımız markalara ek olarak *Frankie* ve *Kiva* restoranların da önümüzdeki günlerde D.ream çatısı altında misafirlerini ağırlamaya başlayacağının da altını çizelim.

Çeşitli konseptlere bağlı tabakları ile lezzet notlarını tasarım ve kültür yönünden de ele alan D.ream aynı zamanda markalarıyla gastronomiyi yaşam tarzı olarak ele alıyor. Tek bir noktada buluşan D.ream markaları Galataport İstanbul'da sizleri mutfak sanatının farklı tatlarına davet ediyor.

YapıKredi Crystal

Yapı Kredi Crystal sahipleri anlaşmalı D.ream restoranlarını **%20 indirim** ayrıcalığı ile deneyimleyebiliyor.

MOTOR SPORLARININ TEPE NOKTASI: RALLİ

Yazı: Uygur Uygur

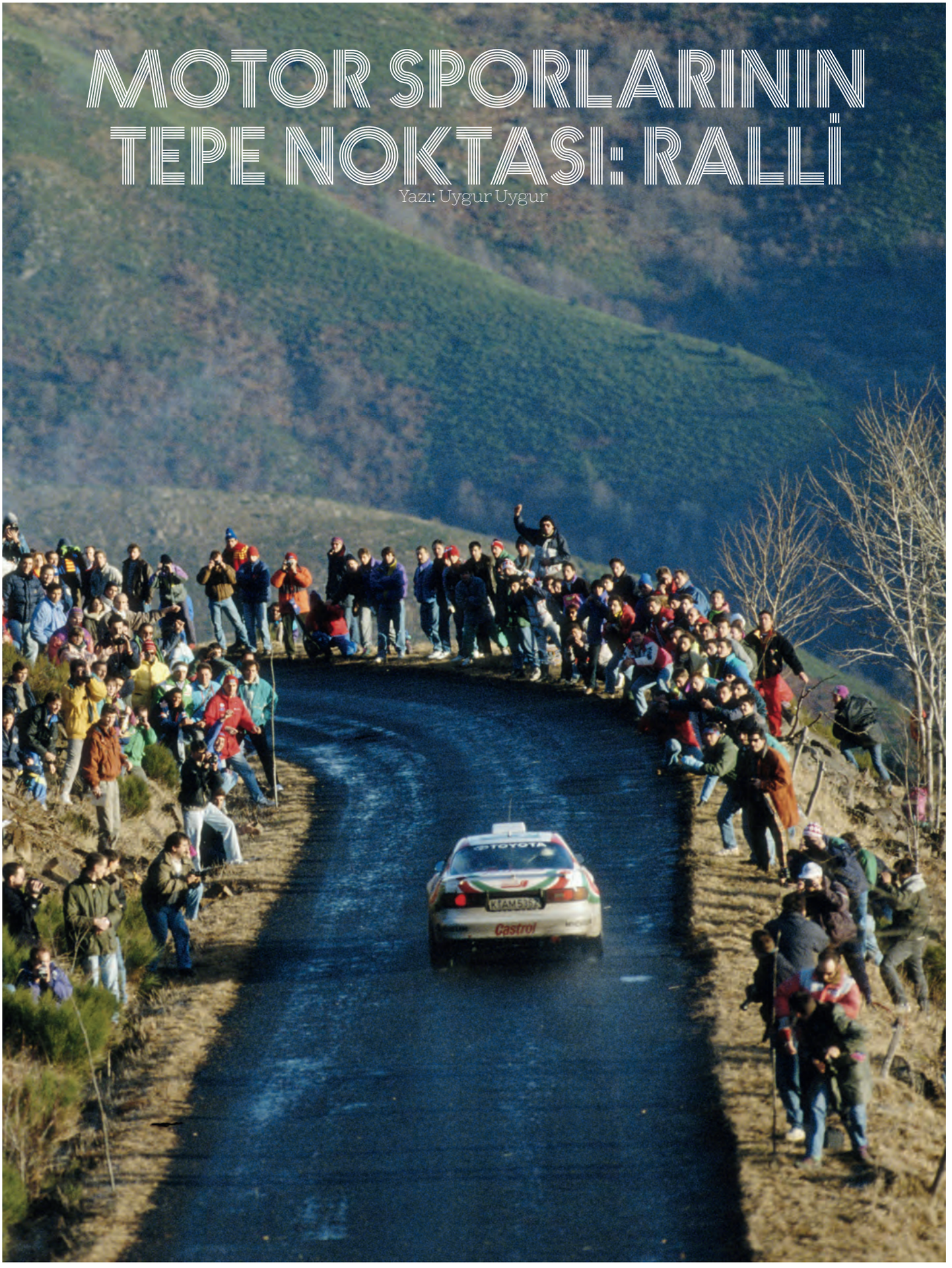

Sol sayfada: Didier Auriol, Monte Carlo, 1993.

Başından beri otomotiv endüstrisinin savaşlar ve motor sporları ile etkileşimi daima yüksek olmuştur. Farklı uçlarda gerçekleşen bu olayların tek ortak noktası özlerinde barındırdıkları rekabet duygusuydu. Olağanüstü çaba gerektiren her iki durumda da normalden daha hızlı bir gelişim ihtiyacı vardı. O yüzden savaşları bir kenara bırakırsak, motor sporlarının aslında otomobilin yollara çıktığı ilk günden beri insan hayatına girmiş olduğunu görebiliriz. Otomobillerin günümüzdekine benzer bir işlev üstlenmesiyle birlikte, hız tutkusu ve rekabet etme güdüsü otomotiv endüstrisinde de belirgin bir şekilde ortaya çıkmış; böylelikle 20. yüzyılın ilk yıllarında motor sporları organizasyonlarının tarihi de yazılmaya başlanmıştı.

Yeni yüzyılla birlikte gelişmeye başlayan teknoloji otomobil sayısının hızla yükselmesini sağlamış; çoğalan otomobiller arasında öne çıkmak isteyen üreticiler için bu organizasyonlar, rekabet ederek ürünlerini tanıtmanın en iyi yollarından biri olmuştu. 1901 yılında Fransa'da 'Grand Prix' unvanı ilk kez kullanılmış ve bu organizasyon günümüzde yapılan Formula 1 yarışlarının ilk adımlarını oluşturmuştu. Motor sporları kategorisinde "rally" tanımıyla yapılan ilk organizasyon da bundan on yıl sonra, Ocak 1911'de Monte Carlo'da düzenlenecekti.

İngiliz sporcu ve yarış pilotu Divina Galica, İngiliz ralli pilot Roger Clark, 1970.

Otomobil yarışlarının tarihi aslında daha önceye, 1894 yılına kadar uzanıyor. Paris merkezli Fransız gazetesi Le Petit Journal sponsorluğunda düzenlenen ve kamuoyunun önemli ölçüde ilgisini çekmeyi başaran organizasyon Paris-Rouen Concours des Voitures sans Chevaux (Atsız Araba Yarışması) adını taşıyordu. Kazananların, yarışan her otomobile binen gözlemcilerin raporları doğrultusunda jüri tarafından belirlendiği yarışta en iyi dereceyi Comte Albert de Dion almış olsa da jüri buharla çalışan bu otomobilinin yarış kurallarını karşılamadığına hükmetmişti. Böylelikle organizasyonun resmi kazananı 3 beygir gücünde bir Peugeot kullanan Albert Lemaître olmuştu.

Organizasyonun en önemli yönü, daha sonraki yıllarda Fransa'da ve diğer Avrupa ülkelerinde, yapılacak rallilerde var olacak birçok farklı özelliği barındırıp şehirden şehre yol yarışlarının öncüsü olmasıydı. Otomobillerin aynı anda değil bireysel başlangıçlarla zamana karşı mücadele ettiği yarışta, rotalar boyunca kasabaların giriş ve çıkış noktalarında yapılan zaman kontrolleri, yol haritaları ve yol notlarıyla birlikte yapılıyor, uzun mesafeler boyunca sürücüler, toz, trafik, çiftlik hayvanları ve hatta yayalar gibi zorluklarla mücadele etmek zorunda kalıyordu.

Hız testleri sırasında Saab'ı harekete geçiren Erik Carlsson, 1961.

1895 yılının Haziran ayında, Paris–Bordeaux–Paris arasında koşulan ralli, motor sporları tarihinin de en dikkat çekici ilklerinden biriydi. Yarışın galibi, Émile Levassor'dan 11 saat sonra gelmiş olmasına rağmen Paul Koechlin olmuştu. Levassor yarış boyunca neredeyse hiç ara vermemiş; 1.178 km'lik parkuru saatte ortalama 24 km hız ile 48 saat 48 dakikada tamamlamıştı. Aynı yıl, 24 Eylül-3 Ekim tarihleri arasında Automobile Club de France sponsorluğuyla düzenlenen ve Bordeaux-Agen-Bordeaux rotasında geçilen 1.710 km'lik (yaklaşık 1.060 mil ile 1.000 millik Mille Miglia'dan uzun) yarış, o güne de düzenlenenler arasında en uzun olanıydı. İlk üçünde 2 Panhard ve üç tekerlekli De-Dion Bouton'un yer aldığı yarışın bir diğer özel durumu on etapta yapılmış olmasıydı ki bu da kimilerinin organizasyonu ilk ralli olarak değerlendirmesi için yeterliydi.

Otomobiller gelişir, ralli kültürü artar ve organizasyonlar da bunlara bağlı olarak güçlenirken Mayıs 1903'te Paris ile Madrid arasında düzenlenen yarış, birtakım önlemlerin alınmasına da sebep olacaktı. Zira hız sınırı çoktan aşılmış, güvenlik kaygısı neredeyse ortadan kaybolmuştu ve bu yüzden de yarış sırasında ölümcül kazalar olmuş ve sonucunda 8 kişi yaşamını yitirmişti. Vakit kaybetmeden duruma el koyan Fransız hükümeti yarış durdurarak bu tip etkinlikleri yasaklama yoluna gitmişti. O günden itibaren İtalya dışındaki diğer ülkelerde yarışlar kapalı yollarda düzenlenmeye başlar. Ancak belirtmek gerekir ki bu kısıtlamalar organizasyonu tamamen bitirmek yerine önlemler konusuna daha çok kafa yorulmasını ve bir anlamda motor sporları organizasyonlarının belirli güvenlik standartları ve kuralları çerçevesinde şekillenmesini sağlar.

Ralli terimini tam anlamıyla karşılayan ilk yarış olan Monte Carlo Rallisi organizasyonunun ardında, şehrin varlıklı kişilerinden oluşan "Sport Automobile Vélocipédique Monégasque" ve "Société des Bains de Mer" vardı. Organizasyonun asıl düzenlenme nedeninin otomobil tutkusu olduğu şüphesiz; bununla birlikte arkasında ünlü casino işletmecilerini, varlıklı motor sporları tutkunlarını şehre çekme arzusunun yattığını da göz ardı etmemek gerekir. Yarış, 11 farklı yerden 23 otomobilin yola çıkması ile başlamış; Monaco Prensi'nin de aldığı jüride, otomobilin performansı dışında, zarafet, yolcu konforu gibi kriterlerin ele alındığı

Toyota'nın Giniel De Villiers pilotu ve yardımcı pilotu Dennis Murphy, Dakar Rallisi 2022'nin 3. etabında.

'keyfi' değerlendirmeler tartışmalara sebep olmuştu. Ancak sonuç değişmemiş ve Turcat-Méry 25 Hp otomobili ile 1.020 kilometrelik bir rotayı kat etmek için Paris'ten ayrılan dokuz kişi arasında yer alan Henri Rougier ilk rallinin galibi olarak zafere uzanmış ve adını tarihe yazdırmıştı.

İlerleyen yıllarda ralli yarışları Avrupa'da hızla yayılmaya başlamış; motor sporları Fransa, İngiltere, İtalya ve Almanya'da düzenlenen farklı organizasyonlarla gelişmeye başlamıştı. I. Dünya Savaşı nedeniyle ara verilen ralliler, savaşın ardından 1924 yılında Monte Carlo'da yeniden canlandırılmıştı. O tarihten sonra Monte Carlo Rallisi İkinci Dünya Savaşı dışında her yıl yapılacak ve Dünya Ralli Şampiyonası'nın rallilerinden biri olacaktı.

İkinci Dünya Savaşı'nın otomotiv endüstrisinde açtığı derin yaralar, tıpkı kaybolup giden otomobil üreticileri gibi, motor sporları organizasyonlarını da doğrudan etkilemişti. Ne var ki savaşın ardından gelen toparlanma süreci, endüstrinin azmi sayesinde 50'li yıllarla birlikte yeniden canlanma olarak tabir edilebilecek kadar güçlü olmuştu. Ralli dünyası için de durum benzer olmuş; 1950'ler, ralli organizasyonlarının altın çağı olarak kabul edilmişti. Tüm Avrupa'da yeni ralli şampiyonaları tekrar düzenlenmeye başlanmış; ilk Avrupa Ralli Şampiyonası 1953'te yapılmış ancak halka açık yollarda yapılan yarışlarda yaşanan kazalar sebebiyle ralliler tıpkı geçmişte olduğu gibi birçok Avrupa ülkesinde yasaklanmıştı. Böylelikle İsveç ve Finlandiya'ya taşınan ralliler, günümüze dek popülerliğini korumaya devam etmişti. İskandinav ülkelerinin çakıllı ve ıssız yolları, Kuzey Avrupa'nın modern rallilere ev sahipliği yaparken İskandinav sürücüler kendi topraklarında hünerlerini son derece başarılı bir şekilde gösteriyordu.

Paris ile Dakar arasında geçen Dakar Rallisi, Amerikalı off-road tutkunlarının başlattığı ve Baja olarak ün kazanan Meksika 1000 Rallisi gibi pek çok farklı organizasyonlar yaratılmış olsa da günümüzün en popüler organizasyonlarından biri olan WRC, ilk olarak 1970 yılında Avrupa Ralli Şampiyonası olarak hayatımıza girmişti. The World Rally Championship'in kısaltması olan WRC, birçoğu daha önce Avrupa Ralli Şampiyonası veya International

Ott Tanak ve yardımcı pilot Martin Jarveoja, FIA Dünya Ralli Şampiyonası Monte Carlo, 2021.

Championship for Manufacturers'ın (Uluslararası Üreticiler Şampiyonası) bir parçası olan, tanınmış ve popüler uluslararası rallilerden oluşturulmuştu. 1973 yılında tarihi Monte Carlo Rallisi ile başlamış; 13 uluslararası yarışın neticesinde Renault, Alpine A110'u Jean-Claude Andruet, Jean-Pierre Nicolas ve Jean-Luc Thérier gibi sürücülerin hakimiyetinde ilk Dünya Ralli Şampiyonu olmuştu.

Her ne kadar ilk yıllar WRC'nin emekleme yılları olarak nitelendirilebilecek olsa da dünya ralli tarihinin kült otomobillerinden bazıları ile bu dönemde tanışacaktık. İtalyan Lancia, Sandro Munari ve Markku Alén gibi sürücülerin direksiyonunda olduğu Stratos modeliyle akıllarda yer etmişti. Otomobilin fütüristik görünümünün yanı sıra, V6 motorunun ürettiği unutulmaz çığlık, o sırada yarışan diğer otomobillerin yanında onu benzersiz kılmıştı. Ford da tüm zamanların tartışmasız en başarılı ralli otomobili haline gelen Ford Escort RS ile yarışa dahil olmuştu.

FIA'nın sahip olduğu ve yönettiği motor sporları arasında ralli disiplini açısından en popüler ve en önemli küresel organizasyon sayılan WRC, sürücüler, yardımcı sürücüler, üreticiler ve takımlar için ayrı şampiyonalar olan, çakıl, asfalttan, kar ve buza kadar değişen farklı ve zorlayıcı zemin koşullarında geçilen yarışlar, iki ila üç günlük 12 etkinlikten

Sağda: 1980'de Büyük Britanya'da düzenlenen FIA Dünya Ralli Şampiyonası 36. Lombard RAC Rallisi sırasında Eaton Vale Ford Escort RS'nin sürücüsü, Hannu Mikkola.

Sébastien Ogier ve yardımcı pilot Julien Ingrassia; Takamoto Katsuta ve İngiliz yardımcı pilot Daniel Barritt; Ott Tanak yardımcı pilot Martin Jarveoja; 2021 Safari Rallisi.

oluşur. Genellikle kapalı yollarda zamana karşı yürütülen her ralli, 15-25 özel etaba bölünür. Yarışan otomobiller ise günümüzde 1.6 litre hacimli ve 4 silindirli motora sahip otomobillerin turboşarj, 4 tekerlekten çekiş ve benzeri sistemler ile donatılarak ve aerodinamik iyileştirmeler yapılarak sıradan versiyonlardan profesyonel bir şekilde farklılaştırılmıştır.

Motor sporları tutkunları yakın tarihimizdeki Loeb, Tanak, Ogier, Neuvilla gibi pek çok önemli ralli pilotunu bir çırpıda sayabiliyor olsa da 50'li yıllarda ralli pilotlarının çoğunun amatörlerden oluştuğunu da belirtmek gerek. O dönemde kimi pilotlar hiç para kazanmaz, kiminin yalnızca masrafları ödenir, kimisi ise galibiyet durumunda prim alırdı. Ancak 60'lara gelindiğinde, dünyanın tartışmasız ilk ralli süperstarından bahsetmek mümkün olur. Saab markası için yarışan İsveçli Erik Carlsson gerçek bir profesyonel ve bir efsanesi olarak ralli tarihine adını yazdırmayı başarmıştı. Hannu Mikkola, Björn Waldegård Ari Vatanen ve Roger Clark gibi efsaneler, popüler sürüş tarzlarıyla Dünya Ralli Şampiyonası'nı yeni bir düzeye taşıyan önemli isimler oldular. Günümüzde de motor sporlarında önemli bir yere sahip olan İskandinav pilotlara zaman içinde başta İtalya, Almanya, İngiltere, İspanya olmak üzere farklı ülkelerin pilotları da meydan okuyacaktı.

Dünyanın en popüler motor sporları organizasyonlarından biri olan WRC de bugün bir değişimin eşiğinde. Kapılarını 2022 yılında farklı bir dünyaya açan organizasyon, yeni dönemde hibrit teknolojisi olan ralli otomobilleri ile yapılmaya başlayacak. Her ne kadar düzenlemeler henüz son haline gelmemiş olmasa da parkurlara bağlı olarak tamamen elektrikli otomobillerin yarışma ihtimali de son derece yüksek. Bununla birlikte elektrik teknolojisine sahip olmaları sebebiyle üreticilerin biraz daha büyük arabalar üretmesini sağlayacak olmasını da unutmamak gerek.

Formula 1 ile birlikte motor sporları organizasyonlarının tepe noktası olarak tanımlanabilecek organizasyonlardan biri WRC, otomobillerin neredeyse var olduğu yıllardan beri insan ve makinenin kıyasıya rekabetine sahne oldu. Ralliler ise ilk yıllarından bugüne geçen yıllar içinde zaman zaman zor dönemlerden geçse de popülarite ve cazibesinden bir şey kaybetmedi. Gelişen teknoloji ve farklılaşan otomobiller, organizasyonları canlı tutarken, söz konusu bu dinamik yapı sayesinde yalnızca yarış tutkunları için değil endüstri için de izlemesi keyifli, önemli bir etkinlik oldu. Hiç şüphe yok ki bu güne kadar olduğu gibi gelecekte de motor sporlarının vazgeçilmezlerinden biri olacak izlenmeye devam edecek.

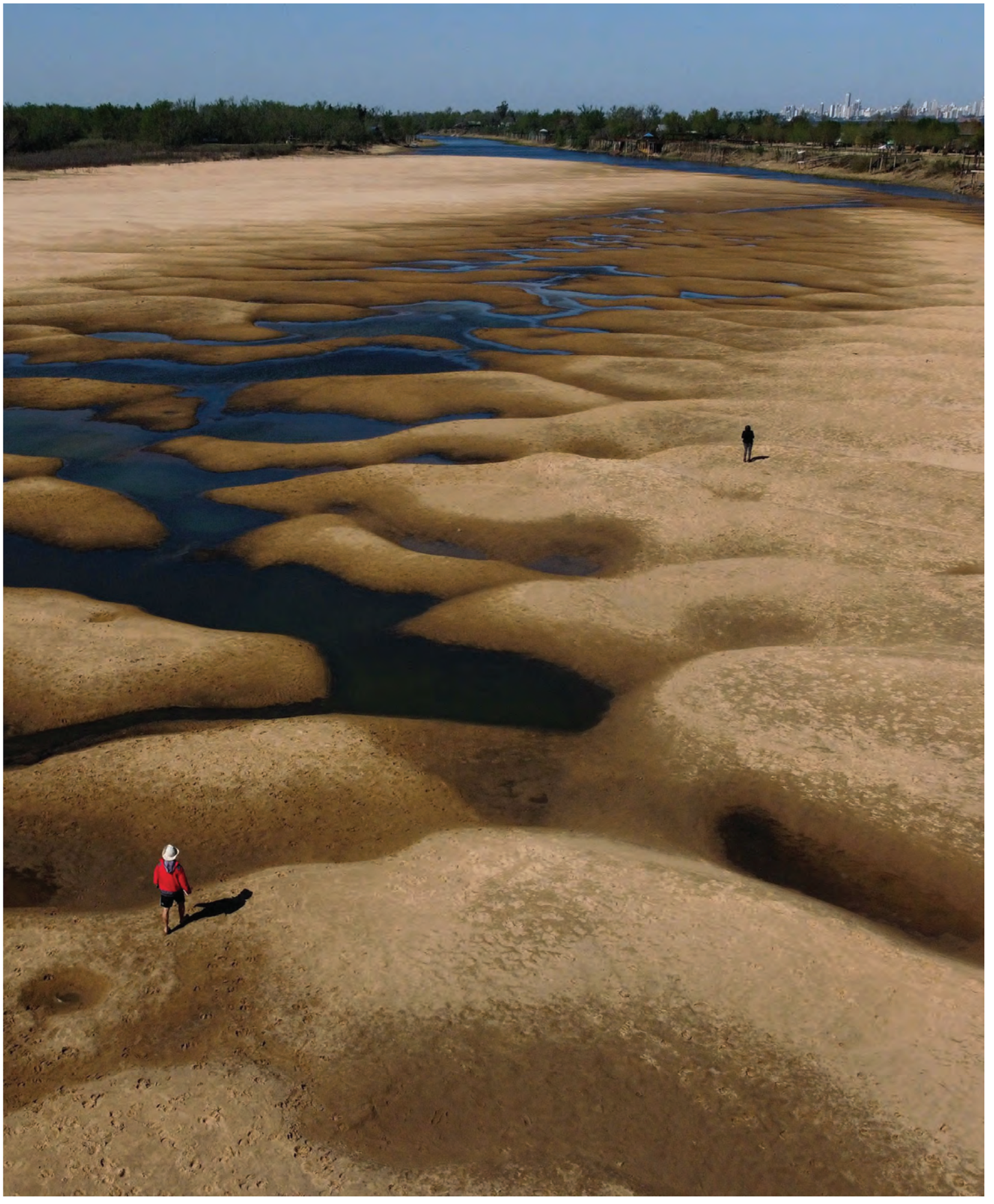

İKLİM "KRİZİ"

Yazı: Utku Kuran

Sol sayfada: Brezilya, Paraguay ve Arjantin'den geçen Parana Nehri, 2021'de su seviyesinde tarihi bir düşüklük yaşadı.

Geride bıraktığımız iki sene içerisinde her ne kadar dünya manşetlerine Covid-19 pandemisi hakim olmuş olsa da iklim krizi de bu süreç boyunca en sık karşımıza çıkan ikinci konu oldu; dünyanın farklı yerlerinde hem sosyal hem ekonomik boyutuyla hiç olmadığı kadar yıkıcı etkiler bıraktı. Peki, iklim kriziyle gelen afetlerle mücadele etmek için sosyal ve ekonomik alanda hangi adımların atılması gerekiyor? Krizin getirdiği maliyetler artmaya devam edecek mi?

İklim krizi ile beraber öngörülemeyen afetlerin artışı, insanlık adına yüzyılın en tehlikeli ve en karmaşık problemlerinden biri şüphesiz. Küresel, ulusal ve yerel düzeyde toplumları her açıdan ciddi düzeyde etkiliyor. Dünyanın her kıtasında kendini gösteren ve şiddeti artan afetler, her geçen gün daha çok can kaybıyla sonuçlanıyor. Ortalama sıcaklıkların yükselmesi, daha güçlü kasırgalar, yoğunlaşan seller, daha uzun süren ve şiddeti artan orman yangınları hiç olmadığı kadar sık yaşanıyor artık. Ülkemizde de özellikle yaz aylarında artan su sıkıntıları, kuraklık ve süresi artan orman yangınları hepimizi endişelendiriyor.

Bilim insanları iklim değişikliğini görmezden gelmenin insanlık için geri döndürülmez bir hata olacağı konusunda karar alıcıları her gün uyarıyor. Birçok farklı bilimsel araştırmanın bulgusu da iklim krizinin toplumsal çöküşü tetikleme ve küresel çatışmaya zemin hazırlama potansiyeline sahip olduğu konusunda birleşiyor. İklim bilimciler özellikle gıda ve su kıtlığının büyük olasılıkla yüz milyonlarca insanın hayatını tehdit etmeye devam edeceği konusunda hemfikirler.

Yunanistan'da 2021 yazında gerçekleşen orman yangınlarının ardından Agia Anna yakınlarındaki zeytin ağaçları.

Öyle görünüyor ki şiddeti ve sıklığı artan afetler sosyal, ekonomik ve çevresel boyutuyla hepimizi doğrudan etkilemeye devam edecek. Bilim insanları bu yüzden hem sosyal hem ekonomik açıdan ülkelerin beklenmedik afetlere en hızlı şekilde hazırlanması gerektiğinin altını ısrarla çiziyorlar.

İklim krizinin yarattığı ekonomik maliyetlerin giderek artmasıyla, afetlerin neden olduğu zararları azaltmaya yönelik oluşturulan ortak projelerin ve politikalar giderek daha çok önem kazanıyor. Zira *New York Times*'dan Christopher Flavelle'nin belirttiği gibi gerekli önlemlerin alınmaması durumunda iklim krizinin ekonomik etkileri 2050 yılına kadar küresel ekonomik çıktıyı %11 ile %14 oranında azaltacak. Buna karşın dünya ne yazık ki gerekli önlemlerin alınmasında son derece yavaş hareket ediyor. Bu da her yıl artan afetlerle toplumlara yüklenen ekonomik maliyetlerin artması anlamına geliyor. *Bloomberg*'den Damian Shepherd'in 27 Aralık 2021 tarihindeki haberi de aslında bunu kanıtlar nitelikte. Shepherd geçtiğimiz sene dünyada yaşanan 10 en büyük afetin ekonomik götürüsünün 170 milyar doları aştığını belirtiyor.

Dünyanın en büyük 10. nehir havzası Parana Nehri kuraklıkla mücadele ediyor.

Amerika ve Avrupa kıtasındaki seller, Afrika kıtasındaki kuraklık, Asya'da toprak kaymalarında birçok yapının zarar görmesi toplumlarda kalıcı izler bıraktı. 2021 yılında ise son on yılda ekonomik götürünün mali değeri 100 milyar doları altıncı kez aşmış oldu. Peki, 2022 de aynı şekilde mi devam edecek?

Görünen o ki afetlere adaptasyon konusunda yavaş hareket edildikçe iklim krizinin yıkıcı etkileri ciddi ekonomik zararlar getirmeye devam edecek. Zira 2021 yılında Swiss Re Enstitüsü'nün yapmış olduğu stres analizleri de bunu söylüyor. Analizlere göre iklim krizi ile mücadele sürecinde yol alınamazsa dünya ekonomisi %18'e varan gayri safi yurt içi hasıla kaybedecek. Paris Anlaşması'nda alınan kararlar doğrultusunda küresel sıcaklıklar ortalama 1,5 derecenin altında tutulmaz ise önümüzdeki 30 yıl içinde ortalama sıcaklıkların 3°C'den fazla artabileceği, buna bağlı olarak dünya ekonomisinin %18 küçüleceğini aktarıyor analizler. Ortalama sıcaklıkların önümüzdeki 50 yıl içerisinde 4 derece üzerine çıkma ihtimali ise durumu çok daha ciddileştiriyor. Böyle bir senaryoda, küresel ekonomik kayıpların yılda 23 trilyon dolara kadar çıkabileceği öne sürülüyor.

2021 Aralık ayında çıkarılan "Counting the cost 2021: A year of climate breakdown" adlı rapor da iklim kriziyle gelen beklenmedik afetlerin artan ekonomik maliyetlerini inceliyor. Rapor, afetlerin getirdiği mali yükün asıl değerinden daha yüksek olduğunu, 2022'den itibaren önümüzdeki 10 yıl içinde maliyetlerin çok daha hızlı artma eğiliminde olduğunun altını çiziyor. Artan kasırga maliyetleri, mülk ve altyapı kayıpları, tarımsal mahsul verimliliğinde düşüşler iklim krizinin ciddi ekonomik maliyetlerinden sadece birkaçı. Öte yandan, yapılan on yıllık modellemeler, iklim krizinin küresel kuzeyde daha yüksek mülk ve sigorta maliyetleri olarak ekonomileri etkileyip küresel güneyde ise iklim göçmenliği, yüksek ölüm oranları veya acil yardıma bağımlı toplumlar ortaya çıkaracağına işaret ediyor. Özellikle küresel güney ekonomilerinin Covid-19 nedeniyle toparlanma güçlüğü çekmesi ve iklim krizi ile başa çıkmak için yeterli ekonomik kaynaklara sahip olmaması uzun süreçte adaptasyon politikaları uygulanırken kesinlikle belirleyici bir rol üstlenecek.

Yaşanan afetlerin doğrudan ve dolaylı olarak birçok farklı sosyal maliyeti olduğunu söyleyebiliriz. Bahsedeceğimiz sosyal maliyetler ne yazık ki sadece günümüz ile sınırlı değil. Bu konu aynı zamanda nesiller arasında eşitlik konusu hakkında da bizi kaygılandırıyor. Çünkü günümüzde ve gelecekte yaşanacak afetlerin toplumlarda bırakmış olduğu ve bırakacağı sosyal, çevresel hasarlar sonraki nesilleri de etkileyecek.

Sağ sayfada: 2019 yılındaki *Alta Acqua* su baskının ardından San Marco Meydanı, Venedik.

11 Aralık 2021'de gerçekleşen kasırganın ardından Kentucky, Mayfield.

Bu noktada afetlerin sosyal sonuçlarına bütünsel ve derinlemesine yaklaşmakta fayda var. Özellikle afetlerin yüklediği sosyal maliyetlerin küresel eşitsizlik ile iç içe geçmiş olduğunun altını çizelim. Bu yüzden iklim krizi ve yaşanan büyük afetler çevresel olmaktan öte sosyal bir krize işaret ediyor. Bu krizden bahsederken birçok düzeyde yaşanan eşitsizliklerle birlikte ele almak en doğrusu olacaktır. Afetlerin yarattığı hasarla ilgili gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında yaşanan eşitsizlik, zengin ve fakir arasında yaşanan eşitsizlik veya erkek ve kadın arasında yaşanan eşitsizlik gibi. Bu açıdan baktığımızda iklim krizinin farklı kıtalarda farklı boyutlarda sağlık, gıda, geçim, göç, su, kültürel kimlik, cinsiyet eşitsizliği ve diğer birçok farklı yönden toplumları etkilediğini görebiliriz. Bu durum da toplumları sosyal risk açısından büyük zorluklarla karşı karşıya bırakıyor.

Özellikle sağlık, gıda ve içilebilir su güvensizliği, fiziksel mülk hasarları ve enerji tedarikinin afetler sebebiyle azalması veya hasar görmesi ön plana çıkıyor. Özellikle iklim krizinin ciddi bölgesel su kıtlıklarına neden olacağı ve bunun da toplumlarda sosyal anlamda farklı maliyetlere yol açacağı kanısı oldukça yaygın. Su stresi arttıkça, biyolojik çeşitliliğin azalması ve ekosistemlerin zarar görmesi ile birlikte muhtemelen çok daha istikrarsız küresel gıda üretimi de yaşayacağız. Son yıllarda Çin, Avustralya, Brezilya ve Kenya gibi yerlerde yaşanan rekor kuraklıkların yanı sıra Pakistan, Avustralya ve Kolombiya'daki sel, kasırga ve yangınlar gıda üretimi ve buna bağlı olarak küresel gıda fiyatları üzerinde ciddi bir arz ve talep dengesizliği yarattı.

Beklenmedik hava olaylarının etkileri arttıkça milyonlarca savunmasız insan hem ekonomik hem sosyal açıdan çok daha büyük zorluklarla karşı karşıya kalmaya devam ediyor. İklim krizi yüksek oranda sera gazı salan ülkeler ile iklim krizinin sonuçlarına en ağır şekilde maruz kalan ülkeler arasında ne yazık ki kutuplaşma yaratıyor. Bunun önlenmesi açısından farklı politikalar geliştirmek zorunlu gözüküyor. Hatırlamakta fayda var; dünyada toplam karbon salınımlarının %92'si küresel kuzey ülkeleri tarafından salgılanıyor. Bu durum küresel güneyi hem ekonomik hem sosyal açıdan çok daha ağır şartlar altında bırakıyor. Peki, dünya genelinde sosyal ve ekonomik etkileri azaltmak adına neler yapılıyor, atılması gereken adımlar neler?

Goldsmiths Londra Üniversitesinde araştırmalarına devam eden Jason Hickel'in 2020'de yayımlanan makalesindeki bazı noktalar dikkate değer. Hickel Birleşmiş Milletler raporunu referans alarak gelişmekte olan ülkelerde iklim değişikliğine uyum sağlamak için yapılacak adaptasyon faaliyetleri için harcanması gereken toplam miktarın 2050 yılına kadar yılda 500 milyar

2021'de sular altında kalan Çin'in Xinxiang şehri.

doları bulabileceğini tahmin ediyor. Önerdiği nokta ise küresel Kuzey ülkelerinin -karbon salınımı en yüksek olan ülkelerin- ekonomik anlamda küresel güneyde gerçekleştirilecek adaptasyon faaliyetleri için ortak bir fon/politika oluşturması. Aksi takdirde küresel güneyde afetlerin yıkıcı etkisi katlanarak devam edecek.

Hickel'e göre aşırı hava olaylarının etkisiyle ekonomik ve sosyal maliyetlerin giderek artıyor olmasının önündeki en ciddi sorunlarından diğer biri ise karar alıcıların iklim krizini hafife almaları, maliyetleri azaltmaya yönelik politikalar için gereken aciliyeti göstermemeleri. Hickel yanılıyor sayılmaz. Bu yönde atılması gereken adımların başında hükümetlerin ortak olarak iklim değişikliği direnci, uyum stratejileri ve eylem planlarını mümkün olan en kısa sürede geliştirmesi gerekiyor. Bunun yanında bu planları çeşitli hükümet kuruluşları ile beraber akademisyenler ve sivil toplum kuruluşları ciddi olarak, sürekli desteklemek mutlaka fark yaratacaktır.

Diğer bir yandan ise; ekonomik ve politik konuların yanında, alınan kararlar mutlaka iklim krizine dirençli kalkınmanın sosyal yönlerini de kapsamalı. Politikalar özellikle küresel güneyde olumsuz sağlık etkilerini önlemek ve azaltmak, cinsiyet eşitsizliğini ve yaşam kalitesini desteklemek, refah kaybını ve afetlere bağlı artan yoksulluğu, çevresel bozulmayla beraber oluşan zorlukları çözümlemek gibi belirli sosyal hedefleri göz önünde bulundurmalı. Program ve projelerde özellikle bu konuları özetlemekten ziyade detaylı olarak acil eylem planlarının hayata geçirilmesini sağlamalılar. Düşük karbonlu, iklime dayanıklı kalkınmaya geçişi desteklemek için gereken bilim ve politika adımlarını atma konusunda ilerleme kaydedilmiş olsa da birçok ülkenin afetlerin olası etkilerini azaltma yolunda vatandaşlarını da bu sürece dahil etmesi diğer önemli bir adım.

Diğer bir deyişle, vatandaşların karar alma sürecinde bir araya getirilmesi kritik öneme sahip. Bu özellikle iklim etkilerinin sosyal hasarlarını azaltmak adına hayati önem taşıyor. Asya ve Latin Amerika'da bu şekilde gerçekleştirilen birçok proje olsa da pozitif etkilerini görmek uzun yıllar alıyor. Dolayısıyla hızlı adım atmak bu yönden oldukça önemli. Ayrıca toplulukların afetler karşısında dayanıklılığını güçlendirme ve mücadelesine kapasite geliştirici beceriler ve eğitim programları kapsamında bilgi birikiminin artırılması da sosyal eşitsizlikleri azaltma anlamında bir o kadar önemli. Bu yolda katledilecek her adım şüphe yok ki afetlerden etkilenen toplumların sadece ekonomik ve sosyal maliyetlerini azaltma olarak değil, uzun süreçte sürdürülebilir toplumlar oluşturmada bir dönüm noktası olarak sayılabilir.

BİBLİYOGRAFYA TİPOLOJİSİ

Yazı: Aylin Kumdagezer

İnsanoğlunun henüz medeniyet basamaklarını birer birer çıkmaya başladığı zamanlardan günümüze ulaşan davranış kalıpları arasında yer alan istifleme, söz konusu literatür olduğunda da değişmiyor. Kil tabletlerden parşömen kağıtlar üzerindeki yazılara uzanan geniş skala sadece kültür birikimine değil, geçmiş uygarlıkların yaşam şekilleri ve mücadelelerine ışık tutan evrensel bir tarih oluşturuyor. Tarihin tekerrürden ibaret olduğunu düşünürsek, kitapların, daha doğrusu günümüze ulaşan replikaları ya da gerçek halleri ile bütün yazılı belgelerin, geleceğe dair ipuçları taşıdığını da rahatlıkla dile getirebiliriz. İşin edebiyat kısmında ise daha kişisel çıkarımlarda bulunabiliriz; bu da yadsınamaz bir gerçek. Olay örgülerinin genellikle şaşırtmadığı, sadece içinde bulunduğu zaman dilimleri ve gelişmişlik seviyelerinin değiştiği bir bellekte, kütüphanelerin sunduğu bilgi birikimi azımsanmamalı. Tıpkı basımların içeriği nasıl güncel dile aktarılıyorsa, dekoratif görünümleriyle dikkat çeken ve sayısız konu örgüleri ile bir bütünlük oluşturan raflar da tasarım kriterleri açısından da değerlendirilip günümüz şartlarına uyarlanıyor.

1895 yılında kurulan New York Halk Kütüphanesi.

Bilinen en eski kütüphane milattan önce 7. yüzyılda Asur hükümdarı Asurbanipal tarafından Irak Ninova'da kurulmuştu. Yaklaşık 30.000 tane çivi yazılı tabletten oluşan kütüphanede; bilimsel metinler, dini içerikler ve Gılgamış Destanı da dahil olmak üzere çeşitli edebiyat eserleri yer alıyordu. Asurbanipal'ın kütüphanesinin çoğunu Babil'den ve fethettiği diğer bölgelerdeki yağmalardan derlediği düşünülüyor. Öyle ki eserlerinin çalınmasından korku duyan hükümdar, tabletleri çalan kişilerin tanrıların gazabına uğrayacaklarının uyarısında bulunmuştu.

Büyük İskender'in ölümü ardından Mısır'ın kontrolünü ele geçiren I. Ptolemaios Soter, İskenderiye Kütüphanesi'nin de kurucusu olmuş. Araştırma enstitüsü olarak tanımlanan kütüphanede edebiyat eserleri, tarih, hukuk, matematik ve bilim üzerine metinler içeren 500.000'den fazla papirüs parşömeni olduğu düşünülüyor. Kütüphane ve araştırma merkezi olarak adlandırılan yapı böylece Akdeniz'in dört bir yanındaki araştırmacıları ve bilim insanlarının ilgisini çekmeyi başarır. Öyle ki farklı zaman aralıklarında kütüphanenin akademisyen

Sol sayfada: Abbey Kütüphanesi, Avusturya.

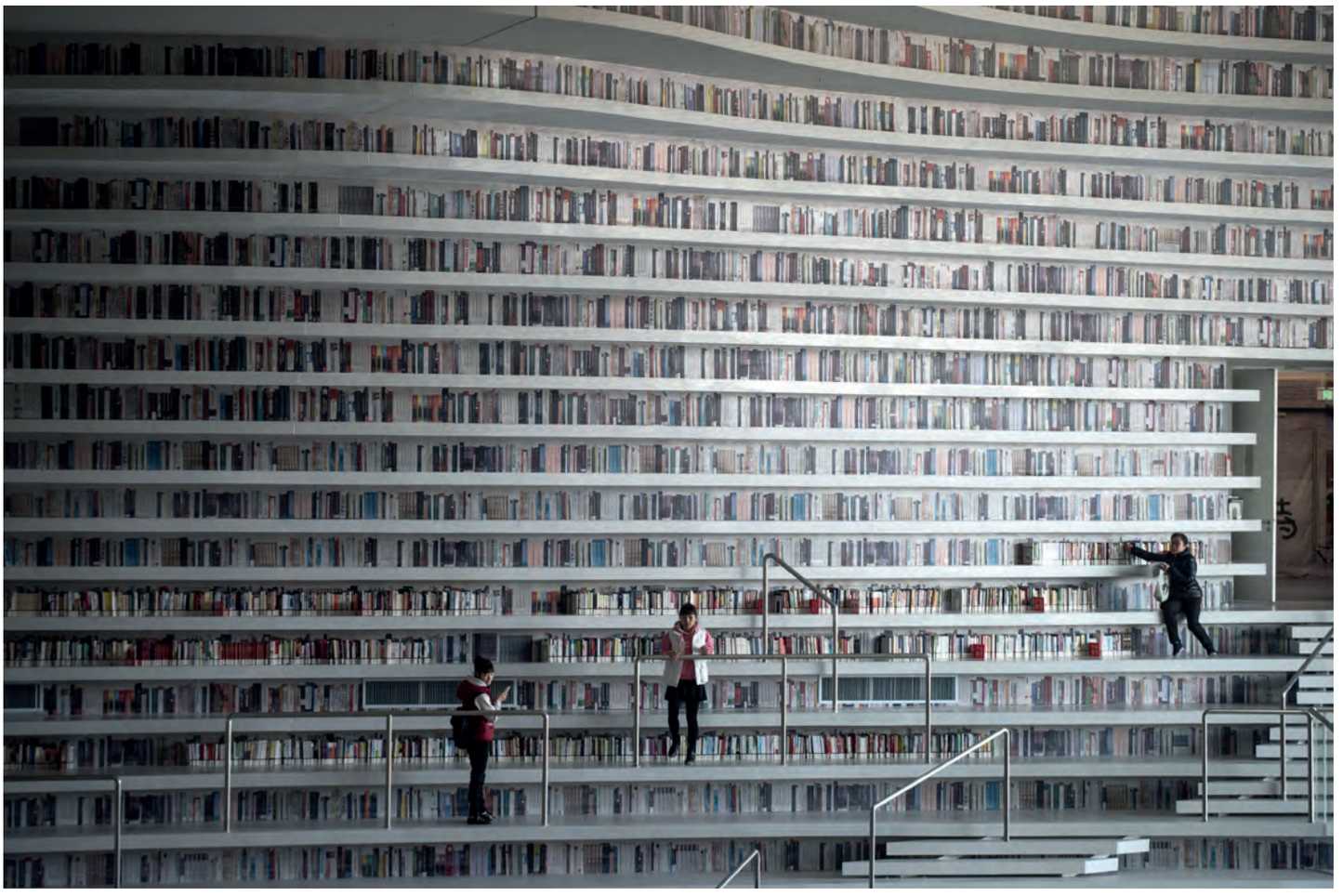

kadrosunda Strabon, Öklid ve Arşimet gibi isimler vardır. Julius Caesar'ın İskenderiye limanını yanlışlıkla ateşe vermesinden sonra yandığı iddia edilen kütüphane zarar görmüş olsa da bazı bilim insanlarına göre birkaç yüzyıl daha ayakta kalmayı başarmış.

Antik dönemin bir başka önemli kütüphanesi ve Türkiye sınırları içinde bulunan Bergama Kütüphanesi, bir zamanlar 200.000 parşömen hazinesine ev sahipliği yapıyordu. Yunan bilgelik tanrıçası Athena'ya adanmış bir tapınak içerisinde konumlanan kütüphane içerik olarak İskenderiye Kütüphanesi ile rekabet halindeydi. Öyle ki Mısır, Bergama'nın gelişmesini engellemek amacıyla papirüsün bölgeye ithalini yasaklar ve bunun üzerine de Bergama Kralı papirüs işlevi görecek başka herhangi bir keşifte bulunanlara büyük ödüller vadetmişti. Teşviklerinde başarılı olan krala keçi derisinden üretilmiş Bergama kağıtları (Pergaminae Chartae) sunulmuş ve zamanla bu iki kelime parşömen adını almış.

Türkiye sınırları içerisinde bulunan antik kütüphanelerden biri olan Celsus Kütüphanesi bugün hâlâ ayakta kalmayı başarabilen yapılardan. Efes'te bulunan kütüphanede 14.000 kitabın var olduğu düşünülüyor. Tiberius Julius Celsus Polemaeanus'a bir anıt olarak oğlu tarafından inşa ettirilen kütüphane barındırdığı içerikler kadar bilgelik, erdem, zeka ve bilgiyi temsil eden dört heykeliyle de farklılık yaratanlardan.

Çin'in Tianjin kentindeki Tianjin Binhai Kütüphanesi'nde 1,2 milyon kitap bulunuyor.

Bağdat'ın bir zamanlar evrensel olarak öğrenme ve kültür merkezlerinden biri olmasının temellerinde Beyt'ül Hikmet'in katkısı büyük. Abbasiler döneminde kurulan kütüphane matematik, astronomi, bilim, tıp ve felsefe üzerine Farsça, Hintçe ve Yunanca el yazmaları ile doluydu. Birkaç yüzyıl boyunca İslam dünyasının entelektüel merkezi olarak kalan ancak 1258'de Moğolların Bağdat'ı yağmalaması ile kütüphane yok olur. Efsaneye göre Dicle Nehri'ne o kadar çok kitap atılır ki, nehrin suları mürekkepten kararır.

Antik dönemden daha yakın bir tarihe geldiğimizde ise kütüphanelerin her bakımdan geliştiğini söylemek mümkün. Yüzyıllar boyunca, kütüphanelerin mimarisi genellikle kullanımlarına, çağın mimari eğilimlerine ve mevcut teknolojiye bağlı olarak çeşitli evrelerden geçti. Bulundukları şehirlerle özdeşleşen kütüphaneler arasında ilk sıra New York'un. 19. yüzyılın ikinci yarısında New York nüfus olarak Paris'i çoktan geçmiş ve o yıllarda dünyanın en kalabalık şehri olan Londra'yı hızla yakalamaya başlamıştı. Zamanının en parlak kütüphanecilerinden biri olan Dr. John Shaw Billings tam olarak ne istediğini biliyordu. Yedi kattan oluşan devasa bir okuma odası ve kütüphane kaynaklarını talep edenlerin

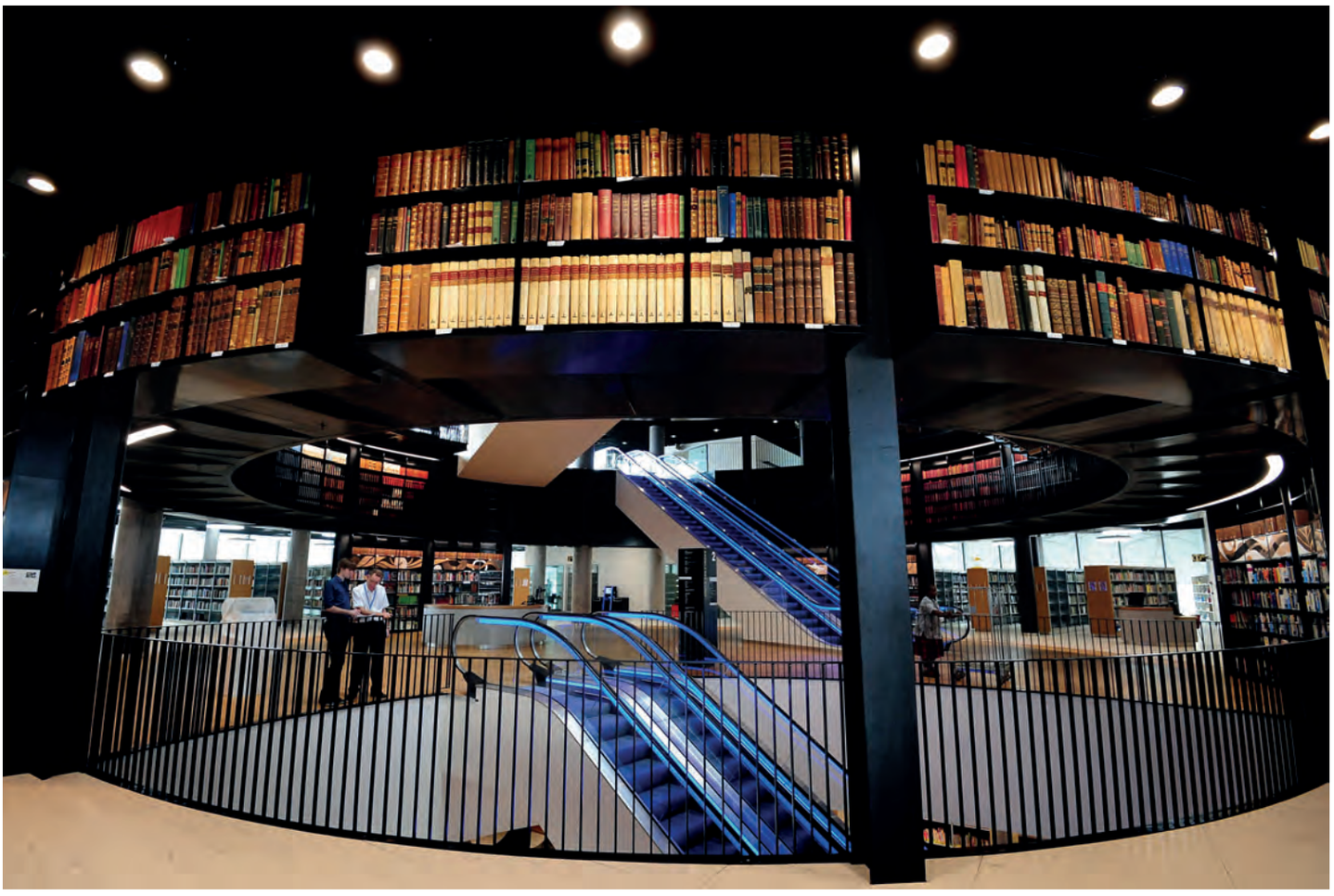

ellerine mümkün olan en kısa ve hızlı sürede ulaştırmak adına oluşturulan dağıtım sistemi fikirlerini gerçeğe dönüştürmek ise Carrère ve Hastings'e kalıyordu. 1902'de başlayan ve tamamlanması 9 milyon dolara mal olacak olan New York Halk Kütüphanesi resmi açılışını 1911'de gerçekleştirmiş. ABD'de inşa edilen en büyük mermer bina olma unvanına da erişen yapıda şu an 56 milyondan fazla içerik yer alıyor. Ayırca fiziksel ve elektronik koleksiyon bilgilerine her yaş grubunu kapsayan hizmetleri ile ücretsiz ve açık erişim sağlanıyor.

Avusturya'da ayakta kalan en eski manastırlardan biri olan Admont Manastırı, Barok ve Gotik mimarisi ile ülkenin en değerli tarihi yapılarından biri. 17. yüzyıldaki yangından kurtulmayı başaran Neo-Gotik tarzdaki kütüphane bölümü ise mimar Wilhelm Bücher imzasını taşıyor. Dünyanın en büyük manastır kütüphanesi olan Admont Abbey Kütüphanesi sadece el yazmaları ya da basımları ile değil yapının içerisindeki sanat eserleriyle de dikkat çekiyor. Günümüzde modern sanatın tedarikçisi olarak da işlev gören Admont'un içindeki müzede 100'den fazla sanatçının eserlerini görebilir ve yıl boyunca değişen sergileri ziyaret edebilirsiniz.

Modern dünyanın kütüphane örneklerine, 2017 yılında açılan Tianjin Binhai Kütüphanesi'nden başlayabiliriz.

Avrupa'nın en büyük halk kütüphanesi Birmingham, Hollanda menşeli Mecanoo tarafından tasarlandı.

Hollandalı MVRDV ve lokal yerel TUPDI tarafından tasarlanan fütürist kütüphane, sonsuz sayıda kitap barındırıyormuş gibi görünen, tavandan tabana raflara sahip bir atriuma sahip. Üç sene içerisinde tamamlanan yapıda toplamda 1,2 milyon kitap bulunuyor. Ancak belirtmekte fayda var, kitapların hepsi gerçek değil; yani erişilemeyen raflar, kitap görsellerinin dijital olarak basıldığı alüminyum levhalarla doldurulmuş.

Şeffaf bir cam bina görünümündeki Birmingham Kütüphanesi'nin içerisindeki diyalog sekiz dairesel alan sayesinde kuruluyor. Spiral formundaki noktalar sadece yapıdaki yönlendirmelerle sınırlı kalmadığı gibi yapının doğal ışık almasına da olanak sağlıyor. Hollanda menşeli mimarlık firması Mecanoo tasarımı kütüphanede 18. yüzyılın ortalarına kadar uzanan yerel ve ulusal gazetelerin mikrofilmde bulunan tarihi koleksiyonu ve ayrıca belirli başlıkların ve dönemlerin orijinal kopyaları bulunuyor.

Geliştikçe öğrenen ve öğrendikçe gelişen insanlık için kütüphaneler arşiv niteliğinde. Öte yandan anlık olarak her türlü bilgiye ulaştığımız bir dönemde kütüphane kültürünün yeniliklere ayak uydurması çok normal. Geçmiş zamanlarda tartışılan konuları yahut ortaya atılan savları günümüz düşüncesi ile eleştirirken, 3020 yılında bizlerin belgeleri nasıl yorumlanacak acaba?

ZAMANIN BEKÇİLERİ

Yazı: Zeynep Yener

Dünyanın en eski üçüncü astronomik saati ve bugün hala çalışır durumda olan en eski şehir saati olma unvanına sahip, Prag Astronomik Saati.

Saat kuleleri günümüzde daha çok mimari detaylarıyla öne çıkan yapılar olsa da bir zamanlar önemli bir amaca hizmet ettiklerini unutmamak lazım. Ne de olsa 20. yüzyılın ortalarına kadar çoğu insanın bileğinde bir saat yoktu. 18. yüzyıldan önce duvar saatleri bile evlerde nadir görülen objelerdi.

Gözünü telefon ekranından ayırmayan, bir yerlere yetişmek telaşında sürekli bileğindeki saate bakan varlıklara dönüşmeden çok önce, insanoğlu için zamanı öğrenmenin tek yolu, belli başlı yerleşim birimlerinin merkezlerindeki mimari ve mühendislik harikaları olan saat kuleleriydi. 11. yüzyılda acil durumlar, ibadet zamanları, düğün ve cenaze gibi önemli olaylar hakkında halkı bilgilendirmek maksatlı inşa edilen kuleler, zaman içinde akıllara durgunluk veren şovların sahnelendiği mekanik şaheserlere ev sahipliği yapmaya başladı. Orta Çağ'da birçok Avrupa şehri büyük ölçekli saat kulesi inşaatlarına yatırım yaparken, daha sonraki yıllarda birtakım ulusal olayları kutlamak amacıyla da şehir meydanlarına kuleler dikilir oldu.

Kimsenin başını kaldırıp zamana bakmaya dahi vakit bulamadığı 21. yüzyılda, tarihe tanıklık etmiş mimari yapılar olarak varlıklarını sürdüren saat kuleleri, hala zamanı söylemekle birlikte buluşma noktaları, önemli turistik duraklar ve bulundukları şehrin sembolü olmak gibi farklı fonksiyonlar üstlenmiş durumdalar.

İngiliz Parlamentosu'nun genel merkezi olan Westminster Sarayı, 1834 yılında çıkan büyük bir yangında ciddi şekilde hasar görmüştü. Sarayın yeniden inşa edilmesine karar verilmesinden sonra ihaleyi kazanan mimar Charles Barry yeni tasarıma bir kule üzerinde büyük bir saat eklememiş olsaydı, bugün Londra muhtemelen en önemli simge yapılarından birine sahip olmayacaktı.

Malum saat kulesi bugün daha çok Big Ben adıyla anılıyorsa da 2012 yılında Kraliçe II. Elizabeth'in tahttaki 60. yılı onuruna resmi olarak Elizabeth Tower adını aldı. Zaten Big Ben, 163 yaşındaki bu kuleye değil, aslındaki içindeki 13.7 ton ağırlığındaki çana verilmiş ve daha sonra tüm yapıya ithaf edilmiş bir takma isimdi. Bir teoriye göre bu isim, dönemin çalışma bakanı Sir Benjamin Hall'dan geliyor. Bir başka hikayede ise kulede kullanılan çanın, türünün en büyüğü olması sebebiyle adını ünlü ağır siklet boks

şampiyonu Benjamin Caunt'tan aldığı iddia ediliyor.

Dönemin kraliyet astronomu Sir George Airy'nin, Augustus Pugin'in neo-gotik stilde tasarladığı 96,3 metrelik kuleye entegre edilen mekanik saatin Greenwich Gözlemevi'nin kontrolüyle günde iki kez test edilecek kesin doğrulukta olmasını talep ettiği biliniyor. O sıralarda birçok saat yapımcısı bu hedefin imkansız olduğunu düşünmüşse de Airy'nin zaman ölçme bilimi uzmanlığıyla tanınan avukat Edmund Beckett Denison'a olan güveni boşa çıkmamış. Denison'ın bir saat ustası değil avukat olması ve dahası tasarımının patentini almamış bir avukat olması Big Ben'in hikayesini ilginç kılan unsurlardan sadece biri.

31 Mayıs 1859 tarihinde çalışmaya başlayan Big Ben'in çan sesi, ilk kez aynı yılın 11 Temmuz günü şehrin dört bir tarafında yankılanmaya başladı. Ancak devasa çan iş başı yaptıktan sadece iki ay sonra çatlayacak, onarılıp yeninden işlev görmesi 1862 yılını bulacaktı. Düşman uçaklarının Parlamento Binası'nı vurmasını önlemek için II. Dünya Savaşı sırasında çan kullanılmamış, yine aynı sebepten saatin kadranı da aydınlatılmamıştı. 1934 ve 1956'da

Marienplatz'daki Rathaus-Glockenspiel, 85 metre yüksekliği, 43 çanı ve 32 gerçek boyutlu figürü ile her gün saat 11:00'de Münih tarihindeki iki önemli olayı sahneliyor.

çan iki kez restore edildi. Saatin bakım çalışması ise 2007'de yapıldı. 21 Ağustos 2017'de kule dört yıl sürecek bir restorasyon projesi için tamamen kapatıldı ve bu süre zarfında çanın sesi yalnızca özel günlerde duyuldu.

Big Ben, yüksek teknolojili modern yöntemler yerine hala eski moda bir ölçüye güveniyor. Saatin sarkacı üzerinde artık üretimi yapılmayan eski madeni İngiliz kuruşları bulunuyor. Madeni paraların ağırlığı sarkacın kütle merkezini dengeleyerek sabit bir salınım hızı ve tutarlı bir işleyiş sağlıyor. Bir kuruşun çıkarılması ya da eklenmesi, saatin projeksiyonunu günde 0,4 saniye kadar değiştirebiliyor.

Prag Astronomik Saati ya da diğer bilinen adıyla Orloj, Orta Çağ dehasının geldiği noktaya dair önemli bir ipucu olarak Prag'ın eski şehir meydanında yükseliyor. Tüm diğer astronomik saatler gibi, sadece zamanı söylemekle kalmayıp birtakım astronomik bilgileri de kadranında gösteren Orloj, bunun yanı sıra karmaşık bir mekanizma tarafından kontrol edilen hareketli figürleri ile de meydanda toplanan ziyaretçilerine her saat başı bir tiyatro sunuyor.

Dünyada bir benzeri daha olmayan bu astronomik saatin, 1410 yılında Kadaňlı Mikuláš usta tarafından inşa edildiği ve yüzyılın sonlarına doğru Hanuš adlı saat ustasının geliştirdiği biliniyor. Rivayete göre, Prag meclis üyeleri herhangi başka bir yerde benzer bir saat yapmasını engellemek amacıyla saat tamamlandıktan sonra ustayı kör ettirmiş. Buna isyan eden saat ustası kulenin tepesine çıkıp saati durdurarak kendi yaptığı işi sabote edince, saatin yeniden çalışabilmesi ancak 1552 yılında, Jan Taborský adlı bir başka dahi ustanın ortaya çıkmasıyla mümkün olmuş.

Dünyanın en eski üçüncü astronomik saati ve bugün hala çalışır durumda olan en eski şehir saati olma unvanına sahip Orloj'a, 1490 yılı civarında alt takvim kadranı, 1629-59 yılları arasında ahşap heykeller ve 1787-91 arasındaki büyük onarım sırasında ise havari heykellerinin eklendiği biliniyor. Saat kulesinin en önemli simgelerinden biri olan altın horozun ise, 1865 yılında yerine yerleştirildiği tahmin ediliyor. Bununla birlikte bugüne dek pek çok defa onarımdan geçen saatin çalışmaması durumunda şehrin zarar göreceğine dair güçlü bir inanış var. II. Dünya Savaşı sırasında işgalci Nazi güçlerine karşı gerçekleşen Prag ayaklanmasında ağır hasar gören Orloj ancak 1948 yılında yeniden çalışmaya başlayabilmişti.

Saat kulesi bugün daha çok Big Ben adıyla anılıyorsa da 2012 yılında Kraliçe II. Elizabeth'in tahttaki 60. yılı onuruna resmi olarak Elizabeth Tower adını aldı.

Orloj'un süslü astronomik kadranı, Güneş ve Ay'ın gökyüzündeki konumunu ve muhtelif astronomik detayları gösterirken, arka planda Orta Çağa ait zaman makineleri ve astronomik çalışmalarda yaygın olarak kullanılan mekanik usturlabın bir benzeri çalışıyor. Kadranının sabit arka planı, onu okuyabilen herkes için zengin bir bilgi hazinesine sahip. En dış halkada zamanını temsil eden bir dizi eski Çek glifi yer alıyor. İç halkadaki Romen rakamları ise, çoğu geleneksel saatte olduğu gibi, 24 saatlik zamanı belirtmek için kullanılıyor.

Kadranın iki yanını çevreleyen dört figür, dört zaafı temsil ediyor: Kibir (ayna tutan bir adam), açgözlülük (para çantası olan bir iş adamı), ölüm (kum saatli bir iskelet) ve savurganlık (mandolin çalan bir Türk prensi). Saatin alt kısmında Çek ressam Josef Mánes tasarımı, yılın aylarını temsil eden 12 madalyon ve dört figür daha mevcut. Saat başlarında dans etmeye başlayan bu figürlerin yanı sıra ayrıca astronomik

kadranın üst tarafındaki iki pencereden havarilerin geçit töreni başlıyor. Orloj'un bu muhteşem gösterisi, altın yaldızlı horozun uzun uzun ötmesiyle son buluyor.

Bu örneklerin yanında nispeten yeni sayılan Münih Marienplatz'daki Rathaus-Glockenspiel, Avrupa ülkelerindeki en renkli saat kulelerinden biri. George Joseph Hauberissere tarafından inşa edilen yeni belediye binasına 1907 yılında eklenen 85 metre yüksekliğindeki bu saat kulesi, 43 çanı ve 32 gerçek boyutlu figürü ile her gün saat 11:00'de Münih tarihindeki iki önemli olayı sahneliyor. Devasa mekanik aksamın üst kısmında 16. yüzyılda Münih'teki ilk bira fabrikasını inşa etmesiyle tanınan Bavyera Dükü V. Wilhelm'in 1568'de eşi Reneta ile hayatını birleştirdiği görkemli düğününün hikayesi anlatılıyor. Mutlu çift onuruna, Bavyera'yı temsilen mavi-beyaz ve Lothringen'i temsilen kırmızı-beyaz renklerdeki iki şövalye, at sırtında mızrak dövüşü yapıyor ve tabii ki her defasında Bavyera şövalyesi dövüşten galip çıkıyor. Alt kısımda ise fıçı üreticilerinin geleneksel Schäfflerstanz dansı sahneleniyor. 16. yüzyılda şehri vuran veba salgınından korkup saklanan şehir sakinlerini, salgın sona erdiğinde saklandıkları yerden çıkarmak üzere loncaların icat ettikleri bir sokak dansı olan Schäfflerstanz, zor zamanlarda loncaların Dük'e olan bağlılıklarını, vebadan kurtulma umudunu ve ölüm karşısında hayatta kalmayı sembolize etmesi bakımından, her yedi yılda bir Münih sokaklarında bir ritüel olarak tekrarlanıyor.

Prag Astronomik Saati ya da diğer adıyla Orloj, Prag'ın eski şehir meydanında yükseliyor.

Kulenin beşinci katında küçük bir kontrol merkezinden her şeyin elle çalıştırılarak kumanda edildiği dev bir mekanizma var. O gün Glockenspiel'in 43 çanında hangi melodinin çaldığına bağlı olarak 12-15 dakika arasında süren bu muhteşem mekanik gösterinin ardından, Glockenspiel'in tepesindeki küçük altın horoz ortaya çıkıyor ve üç kez öterek şovun bittiği haberini veriyor. Akşam saat 09:00'da ise biri melek diğeri gece bekçisi olan iki küçük figür, saatin kadranının altında beliriyor.

Dünyadaki tüm teknolojik ilerlemelere rağmen, Glockenspiel gibi birkaç yüzyıl öncesinin mekanik harikaları olan saat kuleleri, insan yaratıcılığının üretip başarabilecekleri konusunda şaşırtmaktan hiçbir zaman geri kalmıyor.

Fendi
Sonbahar/Kış
2022-23.

GUCCI GUCCI, LOUIS LOUIS, FENDI FENDI, PRADA

Yazı: Aslin Kumdagezer

Solda: Gucci Aria koleksiyonundan bir detay.

Markaların yeni sezon defilelerini izlerken aklımda sürekli 2011'den Gucci Gucci, Louis Louis, Fendi Fendi, Prada nakaratı dönüyor. 40 yılı aşkın süredir popülerlik listesinin ilk sıralarında turlayan logomanya bu kez podyumlara beklenmedik, emsalsiz bir stratejiyle çıkıyor. Ama henüz sezonun kartlarını açmadan önce göze sokulan logoların kıvılcımının nerede parladığı sorusu takılıyor kalemimin ucuna. 1980'lerdeki finansal patlamayla doğru orantılı başlayan extavaganza ve giydiğini nereden aldığını gösterme merakının geçmişi aslında hafızanızın size hatırlattığından bir yüzyıl geride başlıyor.

Logomanya'nın tarihi, moda kitabının tozlu sayfalarında başlasa da akımı -haliyle bilmeden ve telif hakkı problemine çözüm bulmak için- başlatan isim, modayla ilgisi ve alakasından bağımsız kimseyi şaşırtmıyor. 1854'te seyahat aksesuarları üzerine odaklanan mağazasının kapılarını resmi olarak açan Louis Vuitton, istiflenebilir, hava geçirmez ve hafif sandık tasarımlarını piyasaya sürüyor. Kısa bir sürede seyahat eden elit kesim arasında beklenmedik bir popülerliğe kavuşan tasarımlarının mühendisliğini haliyle rakipleri kopyalamakta pek gecikmiyor. Fikri mülkiyetini koruma çabasıyla Monsieur Vuitton'un sandıklarının tuvaline kendi logosunu eklemesi kaçınılmaz oluyor. 1892'de babasının ölümünden sonra Georges Vuitton, bugün dünya çapında tanınan markanın yeni logosunu tasarlıyor. Bu logo bir nevi patent görevi görüyor ve ürünlerin taklit edilmesini zorlaştırıyor. Japon çiçeklerinden ilhamla tasarlanan ve

Sağda: Givenchy İlkbahar 2022.

Solda: Christian Dior İlkbahar 2022.

Sağda: Versace ve Fendi koleksiyonunda.

babasının adının baş harflerini de motife ekleyen pattern markanın bugün hâlâ moda dünyasında büyük bir oyuncu olmasının belki de en büyük sebeplerinden biri. Bir tasarımı diğerinden ayırt etmenin bir yolu olarak başlayan logolar kısa sürede, moda evlerinin temsil ettikleri statünün bir sembolünü yaratarak marka oluşturma aracı haline geliyor.

Öyle ki moda tarihinin sayfalarında yine tanıdık bir isim, Georges Vuitton'dan birkaç on yıl sonra bugün bildiğimiz logomanya'ya katkıda bulunuyor. 1925'te Coco Chanel, o zamanlar devrim niteliğinde olan bir şey yaparak adını doğrudan kıyafetlerinin üzerine işliyor. Birbirine kenetlenmiş iki "C" ile ikonik tasarımcı, bugün dünya çapında hala tanınabilir olan kalıcı bir amblem yaratıyor. Claude Monet'nin ünlü *Nilüferleri*'nin köşesine karalanmış adı gibi, Chanel'in kendi baş harflerinden hazırlanmış logosuyla dikilen kıyafetler tasarımlara beklenmedik bir değer katıyor. Tam da bu zamanlardan beri tasarımcıların logosu, nesiller boyu tüketiciler için bir statü ve aidiyet sembolü olarak hareket etmeye başlıyor.

Aslına baktığınızda, kumaş üzerinde bu aidiyet ve statü tutkusu Orta Çağa kadar uzanıyor. Farklı prensliklerin aile armaları, bu armalarla yapılan, yüzükler bayraklar, kalkanlar nesilden nesle aktarılıyor ve görenlere aile kimliğinin yanı sıra ailenin mirasını, gücünü ve statüsünü anlatıyor. Aile arması gibi, herhangi bir modaevinin logosu da belirli bir kimliği sembolize ediyor. Artık, favori bir ceket veya gömlek üzerinde kendi baş harflerini kullanmak yerine, tüketiciler ünlü tasarımcıların logolarını tercih ediyor. Ünlü bir markanın logosu sözde aristokrat mirasın bir rozeti olarak hareket ediyor.

ABD'de Reagan dönemi, beyaz yakalı yuppie'ler için finansal bir patlama çağı olarak notlara geçiyor, haliyle kısa sürede bulduğu yeni finansal gücüne biraz statü eklemek için bu yeni tüketici, ünlü moda evlerinin logolarına sarılıyor. *New York Times*'tan David Marchese, logomanya'yı bugün bildiğimiz hale getiren etkenlerden birinin de 80'ler ve 90'ların hip-hop endüstrisi olduğunun altını çiziyor. Söz konusu logoların ekstrem kullanımı olduğunda bahsini edemeden geçemeyeceğimiz başka bir isim de, 80'lerde New Yorklu bir fenomen olan Harlem merkezli tasarımcı ve tuhafiyeci Dapper Dan, namıdiğer Daniel Day. 1980'lerin başında 125. Cadde'de Day, Fendi, Gucci ve Louis Vuitton'un logolarını deri ürünler

Solda: Gucci ve Balenciaga motiflerinde Aria koleksiyonu.

üzerinde serigrafi baskıya başlıyor. Mr. Day, bu logoları tamamen yeni şekillerde kullandığından, tasarımları "taklit" olmaya teğet geçiyor. Tasarımcının yaptığı bir *New Yorker* röportajında müşterilerinin, logo kaplı kıyafetleri "lüks evlere bir saygı duruşu" olarak değerlendirdiklerini söylüyor. Zira logonun sahipleri moda evlerinin kendi logolarını bu şekilde kullanmak akıllarına bile gelmezken Dapper Dan 2022'ya kadar gelecek bir trendin közünü alevlendiriyor.

Geçtiğimiz 40 küsur sene boyunca logomanya farklı şekillere bu kez moda evlerinin kendi podyumlarından tüketiciyle buluşuyor. Tam artık logomanya bizi daha fazla şaşırtamaz derken içerisinde bulunduğumuz son iki sezonda markalar hepimizi beklenmedik bir pasla şaşırtıyor ve logomanya'yı iş birlikleriyle birleştirip ikonik tasarımlarını birbirlerinin logolarıyla bölüyorlar. Gucci aynı anda hem Balenciaga hem de North Face'le kol kola podyuma çıkıyor. Bunun yanında Alessandro Michele neredeyse Gucci'nin tüm koleksiyonlarını GG logosuna batırıp çıkarıyor. Fendi'nin alametifarikası FF motifi Versace'nin Medusa logosuyla birleşiyor. Givenchy'nin Kreatif Direktörü Matthew Williams markanın 1952'de tasarlanan motifini kış

Sağda: Balmain İlkbahar 2022.

koleksiyonunun kazaklarında ve taytlarında kullanıyor. Medusa kafasının popülerliğinin arkasına sığınan ve logosundan motif yapma konusunda oyuna bir hayli geç katılan Versace, 2021'de adını La Greca koyduğu yeni paterniyle podyuma çıkıyor. Balmain tarafında Oliver Rousteing, kış sezonu için markanın arşivlerine giderek markanın kurucusu Pierre Balmain'in 1970'lerde çizdiği Labirent logosunu yeniden yorumluyor. Dior, 50 seneyi aşkın bir süredir kullandığı monogramını 2000'lerin şeker pembesi halinden beri en güçlü marka öğesi olarak tutmaya devam ediyor. Söz konusu markanın motifini maksimalist bir şekilde paylaşmak olduğunda trend sadece köklü moda evleri özelinde kalmıyor. 2017 LVMH ödülü sahibi Marine Serre markasının popülerliği tam da bu trendden beslenerek büyüyor.

Heuritech veri analitiği firmasının yayınladığı rapor, ilk karantina sırasında lüks ürün satışlarında %40'lık bir düşüş not ediyor. Buna rağmen logomanya Sonbahar-Kış 2021 podyumlarında karantinaya inat yürümeye devam ediyor. Eşofman altı ve Zoom toplantılarıyla dolu bir dünyada belki de logolu bir eşarp, kemer, bavul ve hatta yüz maskesi hepimizin ihtiyacı olan lüks hissini doyuruyor. Şimdilik, logomanya bir yere gitmeyi düşünmüyor.

"YARATICILIK"

Realizasyon: Aylin Kumdagezer Fotoğraflar: Emre Kapçak

Beyaz dana derisi ve mavi şeffaf kauçuk tabanlı kadın sneaker, Dior.

Örgü üzerine deri detaylı erkek sneaker, Hermès.

Yan tarafındaki kabartma logosu ile kadın sneaker, Louis Vuitton.

Farklı renk bileşimindeki erkek sneaker, Hogan.

Dildeki kırmızı detaylı kadın sneaker, Brooks Brothers.

Süet detaylı erkek sneaker, Axel Arigato Vakkorama.

24 Eylül 2021 tarihinde gerçekleşen Milano Moda Haftası'ndan Sportmax İlkbahar/Yaz 2022.

DOĞAYA ENTEGRASYON

Yazı: Kristin Fındıkoğlu

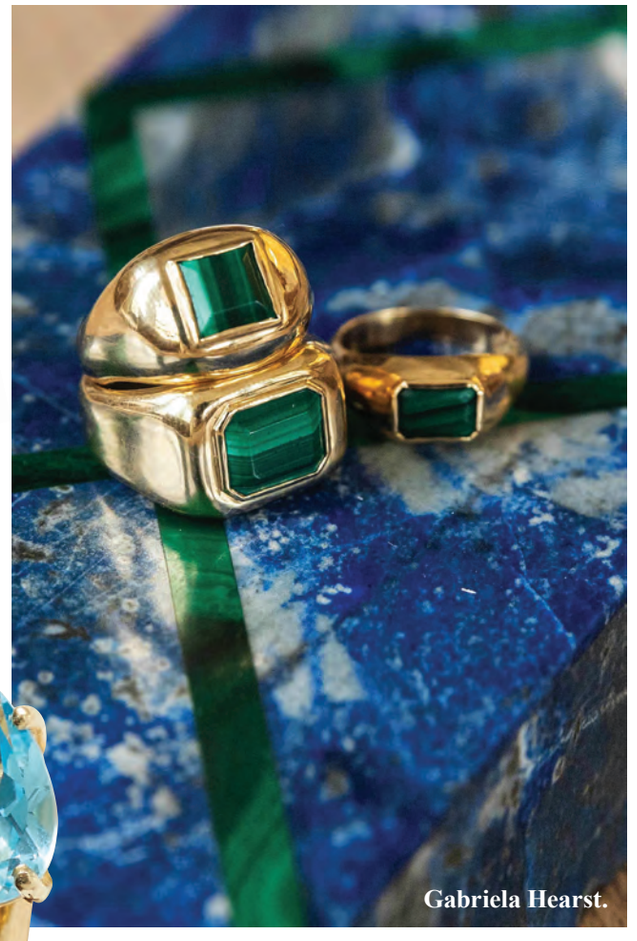

Gabriela Hearst.

Sol üstte (yukardan aşağıya): Begum Khan, Chloé ve Bea Bongiasca.

Uzun bir kış mevsiminin ardından ilkbahar ile özdeşleşen duygular, oksijen seviyemiz ile paralel doğrultuda şekilleniyor. Açık havada geçirilen zaman arttıkça, ilham kaynakları da ister istemez doğa ile eş zamanlanıyor. Baharın gelişini farklı şekillerde kutlayan markalar, yeni sezonda farklı coğrafyalara ait fauna ve flora formlarını mücevher tasarımlarına entegre etmeyi seçiyor. En büyük dönüşümü bahar aylarında geçiren doğa, tasarımcılara sonsuz yorumlama imkanı tanıyan bir kaynak niteliğinde. Bu aslında sürdürülebilirlik nosyonunun gitgide önem kazandığı moda sektöründe, doğaya duyulan saygının bir yansıması olarak da yorumlanabilir. Zira İlkbahar/Yaz 2022 koleksiyonlarında genellikle doğaya karşı seçicilik tavrından uzaklaşıldığı gözlemleniyor. Özellikle mücevherlerde görmeye alışık olduğumuz klasik floral referanslar, yerini alışılmadık formlara ve materyallere bırakıyor.

Yeni sezonda doğayla olan ilişkisini mücevherler üzerinden geliştiren ilk markalardan biri Chloé. Bunda kreatif direktör Gabriela Hearst'ün rolü büyük zira İlkbahar/Yaz 2022 koleksiyonunda kendi adını taşıyan markasında da bu tip örneklere yer verdiğinden bahsedeceğiz. Gabriela Hearst'ün vizyonu ile birlikte kabuk değiştiren Chloé, sürdürülebilir olmayı benimserken markanın bohem ruhunu da bu değerler ile birleştiriyor. Amaç doğayı korumak olduğunda, sadece bir deniz kabuğu bile değerli bir mücevher gibi gösterilebiliyor. Nitekim tüm koleksiyonda deri ve farklı materyallerden iplerle birleştirilen deniz kabukları, adeta değerli taş gibi modellerin boyun ve kulaklarında yerlerini alıyor. Hearst kendi markası için tasarladığı koleksiyonda ise bu sefer hem kıyafetlere hem de mücevherlere doğadaki renkleri dahil ederek optimizmi tetikliyor. Doğadan çıkarıldığı haliyle, formlarına müdahale etmeden kullanılan kristaller, kimi zaman güçlü bir kolye olarak kimi zaman da kıyafetlere dikilerek bir aksesuar olarak kullanılıyor. Hearst, doğadaki formları var oldukları halleri ile bir takı tasarımına çevirirken, tıpkı hazır giyim koleksiyonlarında olduğu gibi doğaya zarar vermeme felsefesini uyguluyor.

Sportmax ise doğanın yol haritasını belirlediği aksesuar koleksiyonunda küpe olarak uzun kuş tüylerine yer veriyor. Sadece tek bir kulakta kullanılan egzotik kuş tüyleri, bir takı formuna dönüştürülerek yepyeni bir işleve bürünüyor. Genellikle nötr tonlardaki kıyafetleri tamamlayan kahverengi uzun tüyler, tasarımların minimalizmini bohem bir havaya çekerken enteresan bir kontrast oluşturuyor. Loewe de bu doğal formlar denklemine dahil olan markalardan biri. Bir

30 Eylül 2021'de gerçekleşen Paris Moda Haftası kapsamında Chloé İlkbahar/ Yaz 2022.

Altta: Loewe.

mücevher olarak düşünülmeyecek mantar ve haşhaş tohumu gibi motifleri, deri ipler aracılığıyla boyunlara entegre ediyor. Her koleksiyonunda kreatifliğin sınırlarını yeniden tanımlayan J.W. Anderson, global ölçekte majör değişimleri uğrayan günlük hayatlara deneysel detaylar ekleyerek heyecanlı hale getirmeyi amaçlıyor. Eksantrik formların dışında ahşap ve deri gibi materyaller de koleksiyonda mücevher alt başlığında kendilerine çokça yer buluyor. Yeni normale uygun bir bakış açısıyla şekillenen tasarımlarda mücevherlerde anormal kabul edilebilecek motiflere yer verilmesinin sebebi tam da bu.

Lemaire de İlkbahar/Yaz 2022 koleksiyonunda ahşap ve deri kombinasyonunu takılara adapte ediyor. Hem de markadan beklenmeyecek bir şekilde maksimalist bir perspektif izleyerek. Farklı renkteki ahşap boncuklar, kimi zaman bir yeleğe kimi zaman ise fular formunda bir kolyeye dönüşüyor. Bottega Veneta da küpeler özelinde böyle bir yaklaşımı benimsiyor. Deri ve ahşabı birlikte kullanıldığı halka küpeler, formları ile olmasa da materyalleri ile bu kontenjanın bir parçası. Doğadan farklı formları bir mücevher tasarımına çeviren takı markaları da yok değil. Sophie Buhai, tıpkı Chloé gibi deniz kabukları formlarından ilerlemeyi seçiyor. Gerçek kabukların yerini Buhai vizyonundan çıkan deniz kabuğu formlu kolye uçları alıyor. Renk konusunda ise denizi çağrıştıran mavi, tasarımcının yeni koleksiyonunda belirgin bir role sahip. Buhai, saç mücevheri olarak kabul edilebilecek tokalarda da deniz kabuğu formundan vazgeçmiyor.

Sol üstte (yukarıdan aşağıya): Loewe, Sophie Buhai ve Bottega Veneta.

Deniz kıyısına inen bir diğer marka ise yeni nesil mücevher tasarımcılarından Bea Bongiasca. Değerli taşları farklı renkte minelerle birleştiren Bongiasca, form olarak en çok mercanlardan etkileniyor. Özellikle küpe tasarımlarında çokça yer verdiği bu motif, yeni koleksiyonunda sezon itibari ile maksimum oranda renkleniyor. Deniz ile özdeşleşen klasik formların modern bir yorumlamasını sunuyor.

Kurulduğu günden bu yana doğadaki birçok canlıyı bir mücevhere dönüştüren Türk tasarımcılardan Begum Khan, bu trendi sezonlardan bağımsız olarak koleksiyonlarına taşıyan isimlerden biri. Böcekleri değerli taşlar ile global ölçekte bir arzu nesnesi haline getirmeyi başaran Khan, İlkbahar/Yaz 2022 koleksiyonunda başrolü kelebeklere, farelere ve kirpilere veriyor. Altın ve platin kaplama ve yarı değerli taşlar ile tamamlanan küpe, kolye ve bilezikler, doğadaki her canlının bir mücevhere dönüşebileceğini kanıtlıyor. Mevsim itibari ile doğanın tüm nimetlerinden en çok yararlanabileceğimiz bir dönemdeyiz. Konu doğa olunca, tasarımcıların da fauna ve flora ilhamlarıyla sunabildikleri seçenekler sınırsız gibi görünüyor. Bunu farklı bir boyuta taşıyıp, mücevherlere entegre etmek de, bahar ruhunu tümüyle benimsemeyi ve doğa ile birlikten yeniden uyanmayı temsil ediyor.

RESSAMIN ŞAİR, ŞAİRİN RESSAM OLDUĞU YER

Yazı: Elif Erdoğan

Victor Hugo, bir kale ve çevresini çizdiği resim.

Şiir ile resim

Antik Çağ'da resim ve şiiri ilişkilendirmek sanatçılar için olduğu kadar halk için de olağandı, çünkü bu iki sanat dalı birbirinden ayrılamaz görülürdü. MÖ 5. yüzyılda, Maraton Muharebesi'nin kahramanları için şarkı söyleyen şair Keos'lu Simonides zamanın görüşünü şu sözüyle vurgular: "Resim sessiz bir şiirdir, şiirse konuşan bir resim". İkisi aynı sanattır; biri dile getirilir, diğeri tahayyüldür; farklı ifade biçimleri kullanıyor olsa da her ikisi de izleyicide benzer duygular uyandırmayı amaçlar.

Hıristiyanlığın henüz başlangıç aşamasında olduğu yıllara gelindiğinde ise, Horatius, *Şiir Sanatı (Ars Poetica)* adlı yapıtında "Ut pictura poesis", yani kaba bir çeviriyle söyleyecek olursak, "resim nasılsa şiir de öyledir" diyerek aynı görüşü farklı bir şekilde yeniden dile getirir. Orta Çağ'ın ardından Yeni Çağ ile birlikte, matbaanın icadının etkisiyle resim ve şiir arasındaki bağ tekrardan kuvvetlenir ve sanatsal yaratımlar konusunda resim ile şiirin ilişkisi şu ilke etrafında şekillenir: Resim günlük yaşamı veya gündelik olanı konu edinemez, resme bakanın ruhunu yükseltecek nitelikte olmalı, öyle ki resmin konusu şiirin konusu olabilecek şeyler olmalıdır. Bu yüzden dönemin ressamı, eserlerinin konusunu "sadece bir şair tarafından söylenmeye değer olan" temalardan seçer. 17. yüzyılda, Klasisizm ile birlikte resim ve şiirin birlikteliği yine öne çıkar ve neredeyse 18. yüzyılın ortalarına kadar da bu iki sanatın birbirinden ayrılamayacağı fikri egemenliğini sürdürür. Ancak bir süre sonra resim şiire, şiir de resme yetmemeye başlar.

1766'da oyun yazarı Lessing, *Laocoon* adlı eserinde, doğası gereği resim ile şiirin birbirine tamamen yabancı olduğunu söyler. Ona göre şiir zaman içinde, resim ise mekân üzerinde şekillenir. Şiir eylemle, resimse yalnızca güzellikle ilgilenir. İki sanat arasında 18. yüzyılın sonunda başlayan bu kopuş, her ikisi için de oldukça canlandırıcı olur. Böylece ressam için manzara artık salt bir arka plan değildir, sanatçı manzarayı güzel bulduğu, gözüne hoş göründüğü için resmedebilir. Aynı şekilde şayet bir portre yapacaksa, ressam o portreyi erdemliliği ya da yüceliği ortaya koymak için değil, sırf o surat hoşuna gittiği için çizebilir. 19. yüzyılın şairleri ise yavaş yavaş kendilerini geçmiş yüzyılların

Sylvia Plath, *Yarı soyut tarzda otoportre*, c. 1946-1952, kâğıt üzerine mürekkep ve guaj (© Estate of Sylvia Plath).

bu katı kuralcılığından kurtarır. Örneğin Baudelaire'in *Kötülük Çiçekleri*'nde yaptığı gibi artık gündelik, alelade, bayağı, hatta çirkin olan bir şey bile şiirin konusu olabilir.

Modern Sanat dediğimiz şey işte şiir ile resim arasındaki bu kırılmadan doğar. Ancak böylesine güçlü tarihsel bağlarla birleşen iki sanat, uzun süre birbirinden ayrı kalamaz. Bir süre sonra ressamlara esin kaynağı olan şiirsel tema değil, şiirin bizatihi kendisi olur. 20. yüzyılla birlikte, yeni bir sanatsal nesne ortaya çıkar: Sanatçı kitabı, yani bir ressam ve bir şair tarafından tabiri caizse dört elle hazırlanmış yeni bir tür yapıt formu. Böylece Apollinaire ile Derain, Picasso ile Max Jacob bir araya gelir ve ressam ile şairin diyaloğu, sanatçı kitabının yaprakları üzerinde belirir. Bir yandan da kaligramlar imgeyi devralır, şiir görselleşir, sözcük resimsel deneyime dönüşür. Apollinaire'in kaligramlarını düşününün. Sizce şiir midir, resim mi?

Yazar çizerse

Şiir ile resimden bahsettik ama yazının şiir dışındaki formları da resim ile ilişkilidir. Örneğin ressamların yazı yazması: Dürer, Delacroix, Kandisky, Leonardo da Vinci gibi pek çok sanatçı da kendi sanatsal pratikleriyle sahip oldukları ilişkiyi vurgulayan yazılar kaleme almışlardır. Bir de bazı yazarlar vardır ki resim yaparlar. Kim diyebilir ki "uzmanı" oldukları alan dışında da en az "uzmanı" oldukları alandaki kadar iyi yapıtlar ortaya koyamazlar diye. İtalyan Rönesansı'nın dehalarından 20. yüzyılın ressam-şairlerine kadar, disiplinlerarasılık sanat tarihinde sıklıkla karşımıza çıkar. Bir sanat dalında üretim yapanlar başka sanat dallarında da ürün verebilirler. Gelin, kaleminin yanına fırçasına da koyan bazı yazarlara birlikte göz atalım:

Sylvia Plath

20. yüzyılın en büyük şair ve romancılarından biri olarak kabul edilen Sylvia Plath'ın gençken yazar olmaya hiç niyeti yoktur, Smith Koleji'ne sanat eğitimi alabilmek için girer. Resim, hayatının en büyük tutkusudur. Öyle ki bir mektubunda Ted Hughes'a "Çizmek bana çok huzur veriyor; dua etmekten, yürümekten, her şeyden daha fazlası" diye yazar. Okuldaki hocaları dile olan yatkınlığını fark edince onu

Sol üstte: Kurt Vonnegut'un çizdiği bir portre.
Sağ üstte: Kurt Vonnegut'un çizdiği bir nü.
Sağ altta: Faruk Duman.
Altta: Orhan Pamuk, Miskinker Tekkesi'nde bütün hastalar Müslümandır.
(© Orhan Pamuk).

Sol üstte: Orhan Pamuk, Cumhurbaşkanlığı ilan edilirken Kapudağ kayalığında yeşil alabalık (Veba Geceleri) (© Orhan Pamuk)

İngilizceye yönlendirir, böylelikle yazarlık yolundan giden Plath bir yandan da görsel sanatlar alanında yapıt üretmeye devam eder.

Lev Tolstoy
Tolstoy, Kafkasya'da orduda görev yaparken yazmaya başlar. Burada yazılarını tuttuğu defterler daha sonra 1863 tarihli *Kazaklar* adlı romanına da ilham olmuştur. Bu defterlerinde yazılarının yanı sıra kimi eskiz çalışmaları da bulunur.

Rabindranath Tagore
Halk arasında "Gurudev" olarak bilinen Rabindranath Tagore, 1913'te Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığında, bu ödüle layık görülen "Avrupalı olmayan ilk yazar"dır. Hindistan'ın en sevilen edebi figürlerinden olan şair Tagore, sosyal reformcu, eğitimci ve filozof olarak da kabul görür. Ancak bütün bunların dışında Tagore aynı zamanda yetenekli bir ressamdır da. Tagore, altmışlı yaşlarındayken, kariyerinin nispeten geç bir döneminde resim yapmaya başlar, pek çok eser üretir ve Avrupa, Rusya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde resimleri sergilenen ilk Hintli sanatçı olarak tarihe geçer.

Kurt Vonnegut
Mezbaha No: 5, Otomatik Piyano, Şampiyonların Kahvaltısı gibi romanlarıyla tanınan Vonnegut'un hayatında yazı kadar grafik sanatı da önem taşır. Renkli keçeli kalemler ve siyah kalemle çizilmiş pek çok otoportresi, soyut yüzleri, nü'leri ve

Sağ üstte: Rabindranath Tagore, taşbaskı, yak. 1930-1940.

geometrik natürmortları bulunan Vonnegut, görsel sanat eseri üretimini, onu baskıcı yazı yazma eyleminden özgürleştiren bir arayış olarak tanımlar.

Victor Hugo
Çizim her ne kadar Victor Hugo'nun hayatının önemli bir parçası olsa da 1830'ların başlarına değin pek resim yapmamıştır. Resim yapmaya seyahat günlüklerini tutarken kendi zevki için başlar. Bu günlüklerin içerisine özellikle mimari detayları bol olan eskizler yapar. Örneğin dağ kıyılarındaki şatoların şiirsel görüntüleri onu oldukça etkilemiş ve buraların çizimlerini yapmıştır. Çizim yapa yapa bu alanda da belli ölçüde ustalaşmış, karakalemden mürekkebe, guajdan kazımaya çok çeşitli malzemeyle toplamda 4000'den fazla resim yapmıştır Hugo. Çağdaşları olan Van Gogh ve Delacroix onun çizimlerini görmüş, hatta Delocroix Hugo için "eğer yazar olmak yerine ressam olmayı seçseydi çağımızın öne çıkan sanatçılarından (ressamlarından) biri olurdu" demiştir.

Nâzım Hikmet
Nâzım Hikmet 1943 ile 1950 yılları arasında hapishanedeyken sadece şiirle uğraşmaz, resim de yapar. Yine o yıllarda Kemal Tahir'e yazdığı bir mektubunda şöyle der: "Bana gelince, bir hayli zamandır işi ressamlığa döktüm, beş seneden beri elime fırça aldığım yoktu, birdenbire ayranım kabardı ve şimdi elimden fırça düşmüyor,

Oktay Rifat.

hele tabiat resimlerine, nakış elemanına pek merak saldım. Senin anlayacağın, boyuna resim yapıyorum, yağlı boya, sulu boya, çini mürekkebi, kurşunkalem, tuval üstüne, kontrplak üstüne, kâat üstüne. Yani, yaşlanmakla filan durulmayan huyum, yani bir şeye kendimi verince balıklama dalıvermem, bu sefer resimde kendini gösterdi, resim yapamadığım zaman adeta hastalanıyorum." (Nâzım Hikmet, *Kemal Tahir'e Mapushaneden Mektuplar*, Adam Yayınları, 5. Basım, 1993. s.350)

Orhan Pamuk
Orhan Pamuk resim sanatı ile ilişkisini 12 Mayıs 2013 tarihli *Akşam* gazetesine verdiği bir röportajda şöyle aktarır: "7 ilâ 22 yaşlarım arasında ressam olacağımı düşünüyordum. Sonra romancı oldum. [...] 7 yaşımdan beri resim yapmak bana hayatta şu terbiyeyi verdi: Bir odada tek başına oturup hayal gücünle ve elle çalışmak... İleride ressam olacağım düşüncesiyle çocukluğumda kendimi sanatçı olmaya hazırladım. Sonunda ressam olmadım, yazar oldum. Ama resim yapmak bana sanatçı disiplinini, hayal gücüne saygı duymayı, sanat, edebiyat gibi şeyleri lüzumsuz görmemeyi, bilakis varoluşumun temel unsuru olarak kabul etmeyi öğretti. Sonra esrarengiz nedenlerle, bilmek, anlamak istemediğim nedenlerle resmi bırakıp romancılığa başladım."

Oktay Rifat
Garipçi şairlerden Oktay Rifat ise kendisinin resim ile kurduğu ilişkiyi oğlu Samih Rifat'a şöyle aktarmıştır: "Birdenbire resim yapmaya başlamış değilim. Çocukluğumdan beri resim yaparım. Ne var ki yakın zamanlara dek doğru dürüst bir şey çıkaramadım ortaya. Yaptıklarım resim olmadı bir türlü. Zaman zaman umutlanırım, gece gündüz resim yaparım, sonra bu dalga geçer. Galiba şiirin tıkandığı yerde başlıyor resim. 1955'lerde iyice bir şeyler yaptım, akrabalara, eşe dosta verdim. Fuat İzer'in atölyesinde bıraktığım beş on resim var ki onların yok olmasını isterim. Çok kötü şeylerdi. 1978'de hastalık yeniden tepti. 1978'lerde yaptığım resimlerin üstüne başka resimler yaptım. Kimini yeniden boyadım. Yeniden küstüm resme. Sonra son dönem geldi: Şimdiki dönem." (Samih Rifat, "Baba Anıları", *Oktay Rifat Kitabı*, haz. Enis Batur, YKY, 1991.)

Faruk Duman
Faruk Duman da *Sus Barbatus!* üçlemesini yazarken kendini hemen her akşam resim yaparken bulduğunu söyleyen yazarlardan biri. Daha önceden de romanlarının el yazmalarının kenarlarına ve çeşitli defterlere eskizler yapan Duman, belli bir süre sonra farklı materyaller ile resim çalışmalarını sürdürür. Duman'ın resim çalışmalarından bir seçki, YKY'den çıkan *Sus Barbatus!* adlı romanını resimlendiren Selin Saygılı'nın

Sylvia Plath, *Üç yüzlü portre*, yaklaşık 1950-51, kağıt üzerinde tempera (Lilly Kütüphanesi, Indiana Üniversitesi, © Estate of Sylvia Plath).

illüstrasyonları ile birlikte 6 Mart'a kadar Yapı Kredi bomontida'da ve ardından Ankara Tosca Art & Design'da görülebilir.

Yazar ressamlara ve ressam yazarlara daha pek çok örnek verilebilir. Burada bahsi geçmemiş bir sürü yazar ve ressam kişi var. Ayrıca sadece bu iki disiplin arasında değil, başka disiplinler arasında ürün veren de pek çok sanatçı mevcut. Yazıyı bitirirken resim ile yazının nasıl bir araya geldiğine dair ilginç bulduğum yorumlardan birini, E.E. Cummings'in "Foreword to an Exhibit: II" ["Sergilenene Önsöz: II"] başlıklı röportaj-şiirini kendi çevirimle sizinle paylaşmak isterim (*A Miscellany Revised* ['Gözden Geçirilmiş Karışım'] içinde):

Neden resim yapıyorsun?
Tam olarak nefes almamla aynı sebepten.
Bu bir cevap değil.
Herhangi bir cevap yok.
Ne zamandır cevap yok?
Hatırlayabildiğim kadar.
Ve ne kadar zamandır yazıyorsun?
Hatırlayabildiğim kadar.
Şiiri kastediyorum.
Ben de.
Söylesene, resmin yazı ile çatışmıyor mu?
Tam tersine: birbirlerini çok seviyorlar.
Birbirlerinden çok farklılar.
Çok: biri resim, biri yazı.
Ama şiirlerinizi anlamak oldukça zorken, resimlerinizi anlamak çok kolay.
Kolay?
Elbette — herkesin anladığı şeyleri, çiçekleri, kızları ve gün batımlarını resmediyorsunuz.
Onunla hiç tanışmadım.
Kiminle?
Herkesle.
Hiç temsili olmayan resmi duydunuz mu?
Ben.
Pardon?
Ben bir ressamım ve resim temsili değildir.
Her resim değil.
Hayır: ev resmi temsilidir.
Ve bir ev ressamı[1] neyi temsil eder?
Saati on dolar.
Başka bir deyişle, ciddi olmak istemiyorsunuz-
Ciddi olmak için iki kişi gerekir.
Peki, bakalım... Ha, evet, bir soru daha: Bu savaş bittikten sonra nerede yaşayacaksınız?
Çin'de; her zaman olduğu gibi.
Çin?
Tabii ki.
Çin'de nerede?
Ressamın şair olduğu yerde.

[1] Ev ressamı *(house painter)* ifadesi evlerin içini ve/veya dışını resimleyen, süsleyen kişi için kullanılır.

AKTÜEL ETKİNLİKLER

REUSE, RENEW, RECYCLE RECENT ARCHITECTURE FROM CHINA,
New York
Son otuz yılda Çin, kendisini insanlık tarihinin en büyük inşaat sahası yapan birçok tasarıma imzasını attı. Birçoğu Batılı firmalar tarafından tasarlanan yıllarca süren kentsel mega projeler ve muhteşem mimari objelerden sonra, yeni nesil bağımsız Çinli mimarlar bu yaklaşıma meydan okuyor. 4 Temmuz tarihine kadar The Museum of Modern Art'ın dijital platformunda gösterimde olan seçki, eski endüstriyel binaların yeniden kullanımı, yapı malzemelerinin geri dönüşümü ve eski inşaat tekniklerinin yeniden yorumlanmasından kırsal köylerin ve tüm bölgelerin ekonomik olarak canlandırılmasına kadar çok çeşitli mimari yaklaşımlardan bahseden sekiz proje sunuyor. Modeller, çizimler, maketler, fotoğraflar ve videolar aracılığıyla sergi, bugün Çin'deki en yaratıcı inşa edilmiş çalışmalardan bazılarını bir araya getiriyor ve çağdaş mimarinin ülkenin benzersiz kültürel bağlamında nasıl sağlam bir şekilde temellendirilebileceğini araştırıyor.

WALTER SICKERT,
Londra
Alman asıllı İngiliz ressam Walter Richard Sickert, Londra'da kurulan Camden Town Group'un (1911'de kurulan ve 1913'e kadar aktif olan bir grup İngiliz Post-Empresyonist) üyeleri arasındaydı. 20. yüzyıl avangart sanatının öncülerinden olan sanatçının çalışmalarında kent manzaraları ve sade insanlar öne çıkıyor. 28 Nisan'da Tate Britain'ın dijital platformunda ziyaret edebileceğiniz seçki, Sickert'in yenilikçi yaklaşımı, radikal kompozisyonları ve varoluşun maddeselliğini gündelik hayatın temsillerine nasıl dönüştürdüğüne odaklanıyor. 1880'lerdeki izlenimci bir yaklaşımdan 1930'lardaki öncü fotoğraf kullanımına kadar, sanatçının çalışmalarının değişen doğasını ve nüfuz eden oto portrelerini de keşfedebileceğiniz sergi, Sickert'in zamanın popüler kültürünü besleyen oluşumlarına da değiniyor. Son olarak *Walter Sickert*'in, 1960'tan beri Tate'te kendisine adanan ilk sergi ve 1992'deki Royal Academy'deki sergisinden bu yana Londra'daki en büyük retrospektif olduğunu da belirtelim.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

BARBARA KRUGER: THINKING OF YOU. I MEAN ME. I MEAN YOU,
Los Angeles
Amerikalı kavramsal sanatçı Barbara Kruger, kırmızı üzerine beyaz Futura Bold Oblique veya Helvetica Ultra Condensed fontlarını siyah beyaz fotoğraflardaki yerleştirme stili ile tanınıyor. 17 Temmuz tarihine kadar Los Angeles County Museum of Art'ın dijital platformunda ziyaret edebileceğiniz seçki, Kruger'in 20 yıldaki çalışmalarını bir araya getiriyor. Sergi 1980'lerden son yirmi yılın dijital prodüksiyonlarını kapsayan videoları, LACMA'nın kampüsünde büyük ölçekli oda kaplamaları, video enstalasyonları ve ses akustiğini içeriyor. Popüler kültürün aktif bir tüketicisi ve uyanık bir izleyicisi olarak Kruger, resimlerin ve kelimelerin anında ilgi çekmesinin hızlandırılmış yollarını yorumluyor. Kısacası serginin yankı uyandıran, çığır açan eserlerin görsel olarak zorlayıcı bir derlemesi olduğu söylenebilir.

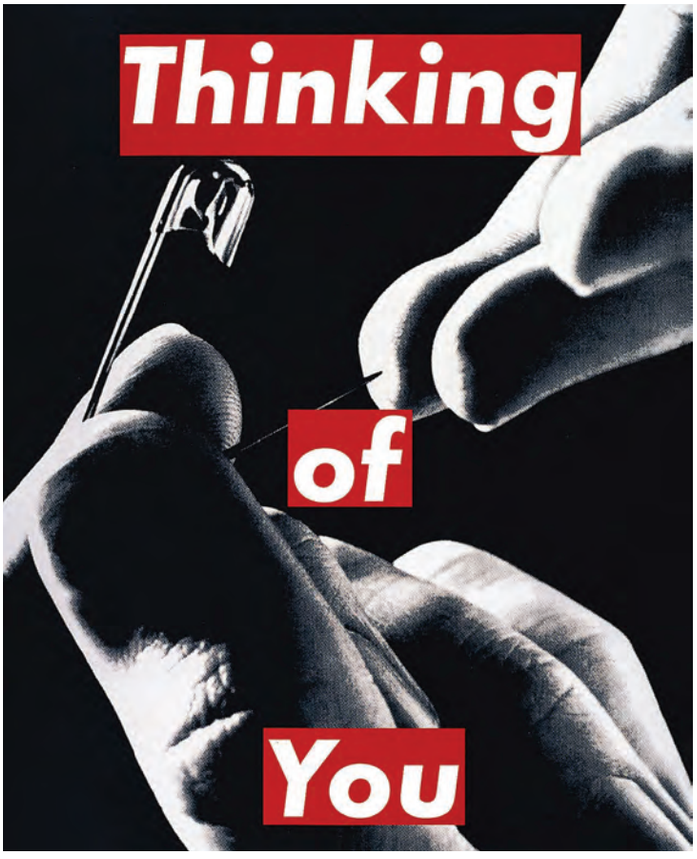

BRAZILIAN ART COLLECTION,
São Paulo
400'den fazla sanatçının bine yakın eseriyle Pinacoteca de São Paulo'da gösterimde olan seçki, Brezilya sanat tarihini lineer ve kronolojik olarak daha eleştirel bir bakış açısıyla değiştiren eserlerden oluşuyor. Küratöryel proje, tarihi zamanları ve sanatsal teknikleri birleştiriyor; kadın sanatçıların, Afro-torunların ve yerlilerin müze koleksiyonundaki temsiliyetini tartışıyor. Böylece sanat ve toplum arasındaki ilişkiyi araştıran *Brazilian Art Collection* sergisi üç bölüm etrafında kurgulanmış. İlk tematik bölümde, *Art Territories*, sanatçıların kendi bedenlerini ve başka vücutları nasıl gözlemlediklerini araştırırken sanatın olası işlevleri ve tanımları hakkında nasıl fikir geliştirdiklerine odaklanıyor. İkinci tema olarak seçilen *Body and Territory*, sanatçıların etraflarındaki dünyayı nasıl şekillendirdiğini inceliyor ve bu tür temsillerde ima edilen tahakküm sürecini yansıtıyor. Son olarak *Individual Body and the Collective Body* bölümü, sanatçıların bir bedenden toplumun fikirlerini oluşturduğu, toplumsal rolleri araştırdığı, diğer bedenler üzerinde uygulanan şiddet ve arzu arasındaki ilişki etrafında gelişiyor.

ALICE NEEL: PEOPLE COME FIRST,
San Francisco
Alice Neel arkadaşları, aileleri, şairleri, sanatçıları ve yabancıları betimleyen portreleriyle tanınan Amerikalı bir görsel sanatçı. Çalışmalarında çizgi ve rengin dışa vurumcu kullanımı, psikolojik zekası ve duygusal yoğunluğu gözlenebiliyor. 10 Temmuz tarihine kadar Young Museum'un dijital platformunda ziyaret edebileceğiniz seçki, Neel'in siyasi liderlerin, kültürel figürlerin, aktivistlerin ve kadınların da dahil olduğu çeşitli temsiller içeriyor. Bu sergi ile birlikte sanatçı, zamanımızın sosyal ve kültürel politikalarında hâlâ yankı uyandıran uzlaşmaz hümanizmine ışık tutuluyor. Resimler, çizimler, sulu boyalar ve filmleri içeren retrospektif Neel'i: yüzyılın en radikal ressamlarından biri, hümanist ilkelere uzun süredir bağlılığı, sanatına olduğu kadar hayatına da ilham veren bir sosyal adalet şampiyonu olarak konumlandırıyor.

THE CREDIT SUISSE EXHIBITION: RAPHAEL,
Londra
Rönesans döneminin İtalyan ressamı ve mimarı Raffaello Sanzio da Urbino kısaca Rafael, eserlerinin çeşitliliği ve insan ihtişamının neoplatonizm fikir ifadesindeki görsel başarıları sebebiyle takdir gördü. Sanatçının kariyeri yirmi yıl sürse de Batı kültürünün gidişatını şekillendirdi. Sanatçının sanat perspektifi ve sanata olan etkisini baz alan The National Gallery'nin çevrim içi sergisi Rafael'in tablo ve çizimlerinin yanı sıra mimari, şiir, heykel, goblen ve baskı tasarımındaki çalışmalarına da değiniyor. Sergi Hermitage, Louvre, National Gallery of Art, Washington, Prado Museum, Uffizi Museum ve Vatican Museum'dan alınan kredilerle, sanatçının yaratıcılığının deneyimlemek için fırsat sunuyor. *The Credit Suisse Exhibition: Raphael* 9 Nisan- 31 Temmuz tarihleri arasında gösterimde.

PAUL GAUGUIN – WHY ARE YOU ANGRY?,
St. Petersburg
Modern sanatın öncülerinden biri olan; en ünlü tablolarını 1891-1901 yılları arasında Pasifik'teki Tahiti adasında hayata geçiren Paul Gauguin, ailesini Fransız Polinezyası'nda bırakarak 1891 yılında Paris'e yerleşmişti. Yer değiştirmesinin en önemli nedeniyse, sanatçının manevi ve sanatsal arayışlarıydı. Bu dönemde Gauguin, Nationalgalerie'nin koleksiyonunun en önemli eserlerinden biri olan *Tahitian Fisherwomen* (1891) eserini yarattı. 25 Mart - 10 Temmuz tarihleri arasında Alte Nationalgalerie, Staatliche Museen zu Berlin'in dijital platformunda ziyaret edebileceğin seçki, tarihsel etkilerin ve sömürge sonrası tartışmaların fonunda Gauguin'in kendi yarattığı "vahşi sanatçı" mitini sorguluyor. *Paul Gauguin – Why Are You Angry?* aynı zamanda Angela Tiatia, Yuki Kihara, Henri Hiro ve Nashashibi/Skaer gibi sanatçıların eserleriyle Paul Gauguin'e çağdaş bir bakış açısı sunuyor. Kopenhag'daki Ny Carlsberg Glyptotek ile iş birliği içerisinde gerçekleşen seçkiye çok sayıda çizim içeren bir İngilizce baskı da dahil oluyor.

IGSHAAN ADAMS: DESIRE LINES,
Chicago
Igshaan Adams'ın geniş dokuma pratiğinin merkezinde, kendimizle olduğu kadar başkalarıyla olan ilişkimize de uygulanabilecek bir soru yatar: "Biri hakkında her şeyi bilseydin ona farklı davranır mıydın yoksa hiçbir şey değişmez miydi?" Adams duvar halılarında ve tekstil enstalasyonlarındaki boşluklarla, yani bireysel ve toplu olarak yaşadığımız alanlarda görünüşte yok olan, gözden kaçan veya görünmez kılınan bilgileri yansıtıyor. Dokumalarını oluştururken kullandığı boncuklar, deniz kabukları, camlar, ipler ve teller aracılığıyla sanatçı, yaşanan mekanların maddi yönlerini ve içinde barındırdığı kişisel hikayeleri öne çıkarıyor. 2014'ten günümüze 20'den fazla projeyi bir araya getiren seçki aynı zamanda Amerika'daki ilk büyük solo sunum olma özelliğine sahip. Sergiyi 2 Nisan - 1 Ağustos tarihleri arasında The Art Institute of Chicago'da çevrim içi olarak ziyaret edebilirsiniz.

Sanal müzelere ve bilet fiyatlarına www.artsandculture.com adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

HUNG LIU: PORTRAITS OF PROMISED LANDS,
Washington DC
Çin doğumlu Amerikalı çağdaş sanatçı Hung Liu, Batı'da sanat kariyeri inşa eden ilk Çinli isimlerden biri. Resimleri ve baskılarında tipik olarak, bezir yağı ile birleştirilen katmanlı fırça darbeleri belirgin ki bu da çalışmalara belirsiz bir görünüm kazandırıyor. Temalarını genellikle fotoğraflardan alan Liu, tarihsel olarak görünmez veya duyulmamış kişilerin hikayelerini güçlendirerek gözden kaçan bireyleri yüceltiyor. Savaşı, siyasi devrimi, sürgünü ve yerinden edilmeyi yaşamış biri olarak, Asya Pasifik Amerika deneyiminin karmaşık bir resmini sunuyor. *Hung Liu: Portraits of Promised Lands,* National Portrait Gallery'nin Yale University Press (2021) ile birlikte yayınlanan sergi kataloğunda Liu'nun altmış yıllık resim, fotoğraf ve çizimlerini bir araya getiriyor. Smithsonian's National Portrait Gallery'de gösterimde olan serginin son gösterim tarihi 30 Mayıs.

PHILIP GUSTON NOW,
Boston
Amerikalı ressam Philip Guston, New York ekolü etkisiyle soyut dışa vurumcu bir tarz benimsemiş, 1960'larda yeni dışa vurumculuğa yönelerek karikatürümsü resimlerinde kişisel simgeler ve nesneleri konu etmişti. Museum of Fine Arts tarafından düzenlenen seçki yaklaşık 20 yıldır Guston'ın çalışmalarına odaklanan ilk retrospektif. Kamu ve özel koleksiyonlardan yaklaşık 90 resim ve 30 çizimden oluşan sergide sanatçının bilinen eserlerinin yanı sıra daha önce pek sergilenmemiş çalışmaları da yer alıyor. *Philip Guston Now*'un önce çıkanları arasında, 1930'lardan bugüne kadar hiç görülmemiş tablolar; 1970'de Guston'ın çığır açan Marlborough Gallery sergisindeki en büyük tablo birleşmesi; sanatçının son büyük sanatsal ifadesini oluşturan 1970'lerin sonlarına ait bir seçki yer alıyor. Sergiyi 1 Mayıs tarihinden itibaren ziyaret edebilirsiniz.

GAUDÍ,
Paris
20. yüzyılın başında İspanya'ya damgasını vuran mimar ve dahi yaratıcı Antoni Gaudi bugün de adından söz ettirmeye devam ediyor. 12 Nisan'dan itibaren Musée d'Orsay'in dijital platformunda ziyaret edebileceğiniz seçki, sanatçının Fransa'da daha önce hiç sergilenmemiş mobilya setlerini ve kreasyonlarını içeriyor. Müze aynı zamanda Paris'te Antoni Gaudí'ye adanmış ilk büyük ölçekli sergiye ev sahipliği yapacak. İspanya'daki Modernizm ve Art Nouveau hareketiyle bağlantılı yerel sanatsal bolluğunun ortasında mimarın yaratıcı sürecine odaklanan *Gaudí*, sanatçının icat kapasitesini sayısız iş birlikleri ve çalışma teknikleriyle yansıtıyor. Günümüze ulaşan birkaç çizim, modeller ve çok sayıda mobilya çalışması aracılığıyla Gaudi'yi karakterize eden mekan ve renk bileşenleri de serginin odağında. Son olarak mimarın kariyerinin canlılığına işaret eden döneme ait filmler, fotoğraflar ve belgeler de Barselona'da sonsuza dek sürecek olan sanatsal kargaşanın kılavuzunu oluşturacak.

RENK AKIMI

Hazırlayan: Kristin Fındıkoğlu

Christian Dior
İlkbahar 2022

Yüzük, **Chopard**

Kitap, **Art Deco Style Assouline**

Ceket, **Stella McCartney**

Yüz maskesi,
Dr. Barbara Sturm

Güneş gözlüğü, **Céline**

Ayakkabı, **Roger Vivier**

Çanta, **Valentino**

NOMOS
GLASHÜTTE

175 Years
Watchmaking
Glashütte

The new **Club Sport** from NOMOS, extremely robust and water resistant up to 1000 ft. Under water, the hour markers, numerals and hands illuminate blue on the galvanized dial. The NOMOS crafted caliber, DUW 6101 with the patented date mechanism, is protected by extra-thick sapphire crystal glass. The Club Sport bracelet with individually adjustable link elements was specially designed for Club Sport neomatik 42 date blue. Available now from Tevfik Aydin in Istanbul. More information here: tevfikaydin.com.tr and nomos-glashuette.com

TEVFiK AYDIN
Since 1889

ROLEX

YACHT-MASTER II

Mekanik hafızalı geri sayım özelliğiyle yat kaptanları için vazgeçilmez bir saat olmak üzere tasarlanan Yacht-Master II, yat yarışçılığında yeni standartlar belirlemeyi sürdürüyor.

#Perpetual

OYSTER PERPETUAL YACHT-MASTER II

RHODIUM